

Gorenjski Glas

PETEK, 9. NOVEMBRA 2018

LETO LXXI, ŠT. 90, CENA 1,85 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Cesta v Jelendol kmalu prevozna

Jelendolski otroci so se včeraj po dodatnih treh dneh počitnic vrnili v šolske klopi. Tržiču in Kranjski Gori vlada odobrila 275 tisoč evrov.

SIMON ŠUBIC

Tržič – Interventna dela na cesti v Dovžanovo sotesko, ki je bila zelo poškodovana po hudem neurju konec oktobra, še naprej pospešeno potekajo. Medtem ko poveljnik štaba Civilne zaščite Tržič Drago Zadnikar računa, da bo cesta postala znova prevozna do konca tedna, pa župan Borut Sajovic tega ne želi napovedovati. Ob tem Sajovic opozarja, da je na prizadetem območju še vedno nevarno. Vlada je sicer v torek Občini Tržič zagotovila 200 tisoč evrov za izvedbo interventnih ukrepov,

Občini Kranjska Gora 75 tisoč evrov, Direkciji za vode pa 300 tisoč evrov. »Ocenjujemo, da bo intervencija po zadnjem neurju stala okoli 350 tisoč evrov, a smo z denarjem, ki ga je odobrila država, zadovoljni in smo ga veseli,« je dejal župan.

Po Sajovičevih besedah je oktobrsko neurje v Tržiču povzročilo več kot petnajst milijonov evrov škode. »Samo na cestah je zagotoveno za pet milijonov evrov škode, vodarji pravijo, da je na vodotokih sanacijskih del za dvanajst milijonov evrov, velika škoda je nastala tudi na kmetijskih površinah v

Lomu. Najbolj pa nas skrbi, ker je za sanacijo vodotokov na voljo premalo sredstev, kar je v Sloveniji sistemska napaka. Če bi bili tržiški vodotoki in njihove brežine pred neurjem očiščeni, bi namreč nastala bistveno manjša škoda. Potrebujemo trajne ukrepe, da se v naslednjih neurjih škoda ne ponovi,« razmišlja župan.

Medtem se življenje v Jelendolu in Dolini počasi vrača v vsakdanje tirnice, čeprav bodo krajani posledice oktobrske vodne ujme še dolgo občutili.

► 4. stran

Šolarje so včeraj zjutraj gasilci pospremili preko najnevarnejšega dela ceste. / Foto: Gorazd Kavčič

Nadgradnja železniške proge

Gorenjska železniška proga, zgrajena pred skoraj sto petdeset leti, je v slabem stanju in zato potrebuje čimprejšnjo nadgradnjo, je sporočila vlada.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Vlada je v torek na seji odbora za gospodarstvo v veljavni Načrt razvojnih programov 2018–2021 uvrstila tudi prvo fazo nadgradnje glavne železniške proge št. 20 Ljubljana–Jesenice–državna meja, ki je bila zgrajena pred skoraj 150 leti. Kot so pojasnili, je proga v slabem stanju in potrebna čimprejšnje nadgradnje, s katero bo vzpostavljeno normalno tehnično stanje z dvigom prepustnosti in zmožljivosti. S tem bodo odpravljena ozka grla javne železniške infrastrukture, omogočen prevoz pričakovanega obsega tovornega prometa

Nadgradnjo železniške proge Ljubljana–Jesenice–državna meja bodo izvedli v več fazah. / Foto: Gorazd Kavčič

in potnikov, povečane vozne hitrosti, prometna varnost in urejenost železniškega prometa, zmanjšano obremenjevanje okolja s hrupom, povzročeno z železniškim prometom, zagotavljanje interoperabilnosti, manjše zamude, fleksibilnejše odvijanje prometa v času zapor in prometnih konic, povečana zanesljivost oskrbe z električno energijo, omogočeno učinkovitejše upravljanje stroškov in vožnja sodobnih vlakov.

Zaradi obsežnosti bo projekt razdeljen v dve ali več faz. V okviru prve je predvidena priprava vse dokumentacije, potrebne za začetek izvajanja gradbenih del.

AIK Banki dovoljenje za prevzem Gorenjske banke

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Banka Slovenije je ob koncu oktobra srbski AIK Banki izdala dovoljenje, da v Gorenjski banki lahko poveča lastniški delež nad petdeset odstotkov. AIK Banka je s tem pridobila še zadnje dovoljenje za prevzem Gorenjske banke; že prej ji ga je dala srbska centralna banka, prevzem pa sta ji odobrila že tudi srbski in slovenski varuh konkurence.

AIK Banka sicer preko sestave nadzornega sveta že obvladuje poslovanje Gorenjske banke, zdaj, po pridobitvi dovoljenja Banke Slovenije, pa bo lahko dokončala tudi lastniške postopke. V lasti že ima 32,9 odstotka njenih delnic, poleti pa je s Savo sklenila dogovor o nakupu še 37,6 odstotka delnic Gorenjske banke po 15. februarju prihodnje leto.

► 9. stran

Prilogi:

Deželne novice
Svet v gibanju

AKTUALNO

Za učinkovito zaščito narave

V Društvu za varstvo okolja Bled že dlje časa razmišljajo o večji zaščiti blejske narave ter krajinskih in kulturnih posebnosti Blejskega kota, zato so pred časom predstavili idejo o ustanovitvi krajinskega parka Blejski kot.

3

KMETIJSTVO

Krave molzeta dva robota

Pri Muleju na Selu so zgradili nov hlev za 123 krav molznic, ki je eden največjih in najsodobnejših na Gorenjskem. Krave molzeta dva robota, ki na podlagi podatkov izločata v posebni boks krave, potrebne dodatne oskrbe.

8

KRONIKA

Sodba potrjena tudi na vrhovnem sodišču

Nekdanji vodja poslovalnice AMZS Lesce Florijan Gašperin, pravnomočno obsojen zaradi prejemanja podkupnin in prirejanja tehničnih pregledov, vrhovnega sodišča ni prepričal za zahtevo za varstvo zakonitosti.

10

CG+

Spomenik slovenskim orglam

Jurij Dobravec je izjemen poznavalec orgel. Skupaj z dr. Edom Škuljem je napisal knjigo Orgle Slovenije. Na sedemsto straneh so predstavljene tako rekoč vse orgle, ki ta čas obstajajo na Slovenskem.

20

VREME

Danes dopoldne bo po nižinah megla, popoldne bo sončno. Jutri bo več oblačnosti. V nedeljo bo oblačno, a večinoma suho vreme.

7/15 °C

jutri: delno oblačno

Naročnik oglasa je
SLOVENSKA
DEMOKRATSKA STRANKA. **SDS** | zate

Vabimo vas na prireditev

SKUPAJ ZA KRANJ IN GORENJSKO,

ki bo v Domu krajanov Primskovo,
Jezerska cesta 41, v Kranju
v soboto, 10. novembra 2018,
ob 20. uri.

Gostje prireditve:

Janez Janša, predsednik SDS,
Matej Tonin, predsednik N.Si,
Marjan Podobnik, predsednik SLS,
kandidat za župana Mestne občine Kranj **Ivo Bajec**
ter kandidati **SDS, N.Si in SLS** z Gorenjske

SDS **N.Si** **SLS**

MO SDS Kranj **Branko Grims**
MO N.Si Kranj **Irena Dolenc**
MO SLS Kranj **Janez Porenta**

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Stoodstotno naravno karitejevo maslo Yanumi

Slovenska blagovna znamka Yanumi ponuja širok izbor različnih vrst stoodstotno naravnega karitejevega masla iz najkvalitetnejših sestavin, ki poskrbi za primerno delovanje vaše kože in ji omogoči, da zasije v vsej svoji lepoti. Poskrbite za zdravo in sijočo polt z visoko kvalitetnim karitejevim maslom Yanumi, polnim vitaminov E in A, ki slovi po sposobnosti vlaženja in zaščite kože, ne vsebuje parabenov, sintetičnih dodatkov ter umetnih dišav. Več informacij na: www.yanumi.com.

Naročniku Gorenjskega glasa podarjamo karitejevo maslo Yanumi. Nagradno vprašanje: Naštejte tri pozitivne učinke stoodstotnega naravnega karitejevega masla Yanumi. Odgovore s svojimi podatki pošljite do petka, 16. novembra 2018, na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, ali na kotichek@g-glas.si.

Nagrajenec

V nagradni igri, ki je bila objavljena 30. oktobra 2018, prejme roman Nemirni srci Branko Ahačič iz Škofje Loke. Nagrajencu čestitamo!

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas

Knjigo prejme **MAGDA VODE** iz Komende.

Soočenje kandidatov za župana

Naklo – DeSUS – občinski odbor Naklo v torek, 13. novembra, ob 18. uri, v Domu Janeza Filipiča v Naklem organizira soočenje kandidatov za župana Občine Naklo.

Spoznjavni večer ob športu

Kandidati za novo kranjsko županjo oziroma župana so se minuli petek zbrali v Mestni knjižnici Kranj, kjer je bila tema pogovora, kako Kranj ohraniti in razvijati kot mesto športa, kako šport povezati z gospodarstvom in kako zanj navdušiti tako najmlajše kot najstarejše občane.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Dvorana Mestne knjižnice Kranj je bila prizorišče prvega srečanja kranjske kandidatke in kandidatov za župana na bližnjih lokalnih volitvah, zato ni čudno, da so si nekateri podajali roke, saj so se srečali prvič ali po mnogih letih. Prišli so: Bogomir Šubelj, Zoran Stevanović, Matjaž Rakovec, Barbara Gunčar, Robert Nograšek, Iztok Purič in Primož Terplan. Med povabljenimi kandidati je manjkala Ivo Bajec, ki se je organizatorjem iz Športne zveze Kranj opravičil že pred soočenjem oziroma posvetom, ki so ga poimenovali Kranj mesto športa.

Da je Kranj res mesto športa, so si bili edini vsi, ki jim je Slavko Cvetanovič v imenu Športne zveze Kranj najprej predstavil nekatere izzive na področju športa, med katerimi so vloga športa v razvoju mesta in povezovanje športa z gospodarstvom, športna infrastruktura in blagovna športa znamka Triglav, ki jo nosi kar nekaj večjih športnih klubov.

Nekateri športi so zapostavljeni

»Bil sem kolesar in udeleženec največjih tekmovanj, sedaj pa mislim, da je ta šport v Kranju zapostavljen. In to kljub temu da so

kolesarji med najuspešnejšimi športniki. Vedeti je treba, da je za športnike, tudi kolesarje, denar izjemno pomemben, saj so pripravne dolge, oprema je draga in pri športu se vse začne pri denarju,« je na zanj perečo problematiko opozoril Bogomir Šubelj.

Tudi drugi so se strinjali, da brez denarja v športu žal ne gre, pa naj gre za športno infrastrukturo ali delo v klubih, kjer je sicer še vedno veliko prostovoljstva, a je denar potreben tako za opremo kot najem športnih površin, stroške prevoza, tekmovanje ter tudi različne strokovnjake, kot so fizioterapevti, psihologi in še kdo.

Profesionalni šport s podporo sponzorjev

Pri tem so udeleženci razprave posebej omenili mlade, ki jim je treba omogočiti vstop v svet športa, pa tudi rekreativce, saj je ravno šport tisti, ki marsikoga ohranja v fizični in umski kondiciji. Večinoma so se strinjali, da bi za profesionalne športnike morali poskrbeti sponzorji, zato bi bilo treba v šport znova privabiti uspešna podjetja, ki jih je v Kranju precej, vendar jih trenutna davčna politika ne spodbuja k sodelovanju s klubi in društvi.

»Da bi župan lahko ukrepal za boljše pogoje

športnikov, mora biti tudi sam športnik po duši, saj šport lahko razume samo nekdo, ki raste in se razvija z njim,« je poudaril Zoran Stevanović, ki športu namenja precej svojega časa.

Športnik po duši je tudi nekdanji vaterpolist, vaterpolski funkcionar, trenutno in že tretji zaporedni mandat predsednik Hokejske zveze Slovenije Matjaž Rakovec, ki je v svojem programu poudaril trud, da bi Kranj postal metropola slovenskega športa z največ nacionalnimi panožnimi centri. »Ker se je danes tukaj zbralo veliko ljudi, vidim, da v Kranju šport res veliko pomeni,« je povedal Rakovec in omenil rezultate ankete, v kateri so Kranjčani na prvo mesto med željami postavili več površin za rekreativce.

»Trebajo razvijati šport in dati priložnost vsem, za kar pa je treba razvijati podjetništvo, ki bo omogočalo tudi razvoj športa,« je poudarila Barbara Gunčar, ki je na pogovoru pogrešala direktorja Zavoda za šport Branka Farteka, saj je temu zavodu namenjeno največ občinskega denarja za šport.

Skrb za infrastrukturo

Šport je blizu tudi Robertu Nograšku, ki je prepričan, da je naloga občine, da skrbi za množičen razvoj športa in

pomaga tudi klubom in posameznikom, ki želijo dosežati boljše rezultate. »Občina je dolžna poskrbeti za raznolikost športa in tudi za infrastrukturo,« je poudaril Nograšek in dodal, da se morajo vsi, ki se ukvarjajo s politiko in gospodarstvom, boljše povezati s športom.

»Najpomembnejše se mi zdi, da občina poskrbi za športno infrastrukturo. Ta je pogoj tako za rekreacijo kot vrhunski šport,« je poudaril Iztok Purič in dodal, da je v Kranju športna infrastruktura sicer na zavirljivi ravni, jo bo pa treba še nadgraditi. Prav tako je treba zagotoviti denar športnim društvom za njihove programe in jim zagotoviti ustrezen način financiranja.

Večinoma so v razpravi ugotavljali, da bo več denarja za šport mogoče zagotoviti s povezovanjem in sodelovanjem, kar je glavno vodilo Primoža Terplana.

»Imamo največ infrastrukture za športno dejavnost med mestnimi občinami v Sloveniji. Tudi strategija predvideva, da bo treba narediti manjše športne objekte po vaseh,« je povedal Primož Terplan in opozoril na propadajoče objekte. »Problem je, da se ne znamo povezati. S sodelovanjem pa bi marsikdaj prišli do športne infrastrukture,« je dodal Terplan.

Kandidati za novega kranjskega župana oziroma županjo so se na dobro obiskanem soočenju najprej pogovarjali o športu.

Predstavitve stranke LMŠ in Janka Pirca

Jesenice – V torek, 13. novembra, ob 16. uri se bo na novinarski konferenci v Restavraciji Kazina na Jesenicah predstavila stranka Lista Marjana Šarca Jesenice s kandidatom za župana Občine Jesenice Jankom Pircem ter kandidati za občinski svet in krajevne skupnosti. Predstavili bodo program in vizijo dela v prihajajočem mandatu. Kot poudarjajo, so kandidati že dolgo zavzeto vpeti v lokalno dogajanje. Gast bo minister za notranje zadeve Boštjan Poklukar. Sledilo bo neformalno druženje ob golažu.

Igrivi dan v Preddvoru

Preddvor – Kandidati liste Naš Preddvor vabijo v nedeljo, 11. novembra, ob 13. uri na Igrivi dan v Preddvoru. Za otroke bosta na voljo napihljiv grad in mini kolesarski park, starši pa se bodo lahko družili ob skodelici čaja. Vabljeni otroci s kolesi ali poganjavčki, da se preizkusijo v spretnostni vožnji. Prireditev bo potekala v primeru lepega vremena. Svoj program pa bo lista Naš Preddvor, ki ima tudi kandidata za župana Roka Robleka, predstavila v petek, 16. novembra, ob 19. uri v kulturnem domu v Preddvoru.

Strinjajo se z enotno vozovnico

Ta teden so se aktualni župani še zadnjič sestali na seji Sveta gorenjske regije ter sprejeli nekaj pomembnih predlogov, med njimi tudi za enotno vozovnico.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Člani Sveta gorenjske regije so med drugim na 17. seji soglasno sprejeli načrt ukrepov, pripravljenih v sklopu Trajnostnega energetske-podnebnega načrta Gorenjske (TEN Gorenjske), za katerega so člani že lani februarja potrdili 15-odstotno sofinanciranje s strani lokalnih skupnosti v gorenjski regiji.

Škofjeloški župan Miha Ješe je predstavil predlog za kvalitetnejši železniški javni prevoz na Gorenjskem, ki so jih člani na seji v celoti sprejeli. Svet gorenjske regije tako podpira uvedbo enotne vozovnice za vse vrste javnega transporta, kar za vse državljane Republike Slovenije in tujce omogoča dostopnejši in časovno ugodnejši javni prevoz na relaciji med domom in ciljem potovanja, tako da lahko vsak državljan kot potnik uporablja mestni promet, avtobuse in vlake v medkrajnem

prometu, kadar ustavljajo na območju oziroma relaciji, za katero je izdana enotna vozovnica. Od pristojnega ministrstva za infrastrukturo pričakujejo uvedbo enotne vozovnice za vse vrste javnega transporta za vse državljane Republike Slovenije in tujce najkasneje do konca leta 2019 s ceno, primerljivo dijaškimi in študentskimi vozovnicam. Sprejeti so bili tudi predlogi o taktinih voznihih redih na gorenjski progii na bolj obremenjenih relacijah in uvedbi enotne tridnevne in sedemdnevne turistične vozovnice.

Tudi poziv vladi, da spremeni ZPIZ-2, da se upokojencem ob ponovnem vstopu na trg delovne sile ne zmanjšuje že pridobljene pravice do prejemanja polne starostne, predčasne ali vdovske pokojnine, je bil soglasno sprejet, prisotni pa so se strinjali tudi s predlogom, da upokojencem ob ponovnem vstopu na trg dela ostaja polna pokojnina.

Sejem obrtnih izdelkov

ANA ŠUBIC

Kranj – Na Območno obrtno-podjetniški zbornici (OOZ) Kranj bo v četrtek, 15. novembra, od 11. do 15. ure prodajni sejem izdelkov njihovih članov. Gre za izdelke, namenjene novoletnemu obdarovanju poslovnih partnerjev, družinskih članov, prijateljev ..., ponudili pa jih bodo izdelovalci

domače in umetnostne obrti, peki, slaščičarji, steklarji, medarji, tekstilci ... »S to gesto želimo podpreti idejo 'kupuj lokalno' in pomagati svojim članom k boljši prepoznavnosti in prodaji njihovih produktov,« so pojasnili na OOZ Kranj. Sejem, ki bo potekal v sejni sobi v drugem nadstropju, bodo popestrili z degustacijo vina in oljčnega olja.

Na blejsko golfsko igrišče še pred smrtjo

Bled – Igrišče za golf Royal Bled po mnenju bralcev spletnega portala CNN sodi med tiste, ki bi ga moral preizkusiti vsak golfist. Izbrali so devetnajst golfskih igrišč, ki jih je treba obiskati pred smrtjo, na seznamu pa je poleg blejskega še trinajst igrišč v ZDA, dve v Veliki Britaniji ter po eno v Združenih arabskih emiratih, na Novi Zelandiji in v Španiji.

Sponzor nagradne križanke, ki je bila objavljena v Kranjskem glasu 26. oktobra 2018, so bili **SOCIALNI DEMOKRATI**. Geslo križanke je bilo: **MATJAZ RAKOVEC**. Nagrajenci, ki prejmejo majico in skodelico kampanje Kranj zmore več, so: **Kristina Mlinar** in **Lojze Veselič** iz Kranja ter **Tončka Jelovčan** iz Žabnice.

Nagrajenci križanke **GORENJSKEGA GLASA** z geslom: **NA IZLET Z GORENJSKIM GLASOM**, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu 26. oktobra 2018 in prejmejo knjižno nagrado, so: **Simona Kuhar** iz Dupelj, **Mira Metka Petrovič** iz Gorenje vasi in **Jožica Repinc** z Bleda.

Nagrajencem čestitamo!

Cesta kmalu prevozna

◀ 1. stran

Včeraj so se tudi otroci po tridnevem podaljšanju krompirjevih počitnic spet vrnili v šolo. Od doma so jih zjutraj s kombijem, tako kot pred tem delavce in študente, pripeljali do najbolj poškodovanega dela ceste pred predorom v Dovžanovo sotesko, preko katerega so jih nato pospremili gasilci. Na drugi strani jih je znova pričakal kombi in jih odpeljal v šolo. Popoldne so za vse krajanje, odrasle in otroke, takšen prevoz izvedli tudi obratni smeri. »Za prevoze in spremstvo preko najnevarnejšega dela bomo skrbeli do preklica intervencije,« je zagotovil vodja intervencije Jože Steiner, podpredsednik PGD Jelendol - Dolina. »Pomagamo tudi pri sanacijskih delih v vasi, ki jih še kar nekaj časa ne bo zmanjkalo. Vzdušje med krajanje je po začetnem šoku odlično, nesreča nas je povezala. Nihče pa si ne želi, da bi se nam kaj takega še kdaj zgodilo,« je dodal.

Poveljnik štaba Civilne zaščite Tržič Drago Zadnikar je napovedal, da bodo

Delavci podjetja VGP se vse dni trudijo, da čim prej zagotovijo prevoznost ceste v Dovžanovi soteski. / Foto: Gorazd Kavčič

štab razpustili ob vzpostavitvi prevoznosti ceste v Dovžanovi soteski, kar pričakuje v kratkem. »Pomoč pri oskrbi krajanov Jelendola ni več potrebna, vsaj nimamo informacije, da bi jo potrebovali, v prvi fazi pa smo jim zagotovili najnujnejša živila. Sviri se počasi normalizirajo. Tudi poštar ta teden na to območje še prihaja v

spremljavo gasilcev, naslednji teden pa že upam, da se bo normaliziralo tudi to. Enako velja tudi glede zagotavljanja prevozov v službo in šolo,« je povedal.

Na obzoru pa je tudi rešitev glede novega doma za družino Dovžan, ki je v neurju ostala brez hiše, je še povedal župan Sajovic: »Z družino se redno sestajamo, so

na toplem in varnem pri prijateljih. Prvi šok je mimo, dobro sporočilo za njih pa je, da je solidarnost v Tržiču velika, da se sredstva uspešno zbirajo. Kaže se tudi možnost trajne rešitve za njihov nov dom. Ko bo v družini dozorela odločitev, kje bodo dolgoročno živeli v Tržiču, pa verjamem, da jo bodo sporočili javnosti.«

Jeseniški cirkul od koč do koč

Krožno pot petih postojank je letos prehodilo že več kot devetdeset planincev.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Člani Planinskega društva Jesenice so tudi letos, drugo leto zapored, pripravili pohodniško akcijo za ljubitelje pohodništva na območju, kjer imajo v upravljanju pet planinskih postojank. Potekala je od junija do oktobra, poimenovali pa so jo Jeseniški cirkul oziroma Krožna pot petih postojank. Udeleženci so morali prehoditi poti do Erjavčeve koč in Tičarjevega doma na Vršiču, do Koče pri izviri Soče, do Zavetišča pod Špičkom v Triglavskem pogorju in do Koče na Golici v Karavankah. Postojanke so bile lahko samostojen cilj ali pa so jih planinci prehodili po svoji želji v navedenem ali obrnjenem vrstnem redu. V vsaki koči so dobili žig v pohodniški kartonček, ko so jih zbrali vseh pet, pa so akcijo uspešno zaključili.

Odziv planincev je vse večji, lani je bilo pohodnikov, ki so prehodili pot, 37, letos že 92. Prišli so iz različnih krajev Slovenije, iz Hrvaške in Avstrije. Člani Planinskega društva Jesenice so na zadnjo oktobrsko nedeljo vse

Zaključek akcije v Erjavčevi koči na Vršiču / Foto: Janko Rabič

udeležence povabili na srečanje v Erjavčovo koč na Vršiču. Za prehojeno pot je vsem čestital predsednik Planinskega društva Jesenice Vlado Hlede, ki je skupaj z organizatorko akcije Majo Perko vsem podelil priznanja in pohodniške majice.

Maja Perko je ob tem povedala: »Letos je Jeseniški cirkul res uspel nad pričakovani. Lani je pot potekala le do štirih postojank na

Vršiču in okolici, letos smo na predlog lanskih udeležencev priključili še koč na Golici. Za naprej ne bo sprememb, morda bomo glede na izkušnje s slabim vremenom zaključno srečanje izvedli kak mesec prej.«

In kaj so povedali udeleženci? Nevenka Rajhman z Jesenic: »Člani naše pohodne skupine Vandrovci smo že imeli v planu pohod do Zavetišča pod Špičkom, pa smo

potem opravili celotno pot. Zares čudovita ideja.« Tone Selan iz Kostela: »Te planinske poti že poznam. Vsaka je nekaj enkratnega, povsod nekaj novega doživim.« Branko Olipi iz Hrvaške: »Delam planinsko transverzalo tako na Hrvaškem kot v Sloveniji in izvedel sem tudi za Jeseniški cirkul. Začel sem na Vršiču, kjer sem dobil karton za žige. Vse je bilo v redu, zadovoljen sem.«

Ohranjajo kulturno tradicijo

Letos v Besnici praznujejo visok jubilej, saj mineva sto deset let, odkar je takratni besniški župnik Frančišek Sefarin Pokorn ustanovil Katoliško prosvetno društvo Besnica. Osrednja prireditev bo zadnji novembrsko soboto v Športni dvorani Besnica.

VILMA STANOVNIK

Besnica – Leta 1908 je takratni besniški župnik Frančišek Serafin Pokorn ustanovil Katoliško prosvetno društvo Besnica. Uprizarjati so začeli različne igre preproste vsebine iz domačega okolja, na primer Razvalina življenja, Veriga in druge. Sprva so se te prireditve dogajale na večjih kmečkih skednjih, po zgraditvi novega Gasilskega doma 1927 pa se je kulturno življenje preselilo tja.

»Naše društvo, ki uspešno goji kulturno tradicijo, se je kmalu po koncu druge svetovne vojne poimenovalo po domačinu Jožetu Paplerju. To je bil zadnji predsednik pred drugo svetovno vojno, ki so ga okupatorji kot velikega rodoljuba zaprli v begunjske zapore in ustrelil kot talca,« pravi sedanji predsednik Kulturnega društva Jožeta Paplerja Besnica Janez Zeni in dodaja, da so visoki jubilej začeli praznovati že lani novembra, ko so v Rekreativnem centru Vogu v Sp. Besnici proslavili izdajo pesniške zbirke Poeme domačina akademskega slikarja, filozofa in pesnika Franceta Beštra.

»Našim vaščanom smo v posaditev brezplačno ponudili 110 sadik pristnih daleč naokoli znanih besniških

Nastopi Folklorne skupine Ajda so zadnjih dvajset let najbolj prepoznavni med besniškimi kulturnimi dejavnostmi. / Foto: Andraž Hafner

jabolk voščenk. Z domačo krajevno skupnostjo smo se namreč odločili, da preprečimo izginjanje te vrste jabolk, saj so tudi sadovnjaki del naše kulturne dediščine. Njeno ohranjanje pa je tudi poslanstvo našega društva,« pravi predsednik Zeni in dodaja, da so dejavnosti društva zelo raznolike. Tako gojijo najstarejšo med vsemi, gledališko dejavnost, pevsko-instrumentalno, folklorno, likovno in literarno dejavnost.

»Z vsemi domačimi organizacijami – krajevno skupnostjo, podružnično

osnovno šolo, župnijo in društvu – izjemno dobro sodelujemo, si pomagamo in se dopolnjujemo. V posebno zadovoljstvo si štejemo, da smo kolektivni in podporni člani domače Čebelarske družine Besnica. Na ta način želimo dati poudarek pomenu čebel za naravo ter vključevanje mladih v ta pomemben dela našega življenja in kulture. Ne smemo pozabiti tudi na razumevanje domače Mestne občine Kranj, ki nam ob primernih programih zagotavlja minimalna finančna sredstva za uspešno delovanje. Skupaj

smo uspešno odpravili že nekaj nepotrebnih administrativnih in birokratskih ovir, nekaj jih še bomo,« še pravi predsednik Janez Zeni in dodaja, da so v počastitev stoletnice društva ustanovitelju postavili marmorno spominsko ploščo, ki krasi pročelje novega besniškega župnišča. Hkrati vabi na osrednjo prireditev ob 110-letnici, ki bo 24. novembra v Športni dvorani Besnica. »Pričakujemo, da bo glede na poslanstvo kulture to praznik vseh vaščanov in cele krajevne skupnosti,« dodaja Janez Zeni.

Slamniki pod Gobavico

Čeprav so po slamnikih bolj znane Domžale, pa ima pestro zgodovino te obrti tudi Mengeš.

ALEŠ SENOŽETNIK

Mengeš – Priznani publicist, urednik in avtor različnih knjig Matjaž Brojan je že pred leti pripravi knjige Slamnata sled Domžal: 300 let slamnikarstva naletel na številne dokumente, ki govorijo o slamnikarstvu tudi v občini Mengeš. Izsledke je nedavno objavil v novi knjigi Slamniki pod Gobavico, v kateri na tristo straneh odstira prav zgodovino slamnikarstva na Mengeškem.

Začetke slamnikarstva v Mengšu je avtor umestil v obdobje baročnega slikarja Franca Jelovška, ki je v sredini 18. stoletja v današnji grobeljski cerkvi sv. Mohorja in Fortunata naslikal tudi fresko s slamnikom in šopom slame s kitami, kar je prvi dokument, kdaj se je slamnikarstvo razvilo in kakšen pomen je imelo v Mengšu. Slamnikarstvo naj bi po legendi v Mengeš prinesel italijanski

vojak, ki je Mengšanom, ki so ga gostili, v zahvalo pokazal, kako se pletejo slamniki. Ta obrt je nekdanj predstavljal pomembno gospodarsko dejavnost, še zlasti v zimskih mesecih, ko ni bilo kmečkih opravil. Avtor je v knjigi posebej omenil obdobje, ko so Tiroolci gradili tovarne, te pa so zelo slabo odkupovale slamnate kite. »Ženska, ki je celo zimo napolnila toliko kit, da jih je bilo za pol kmečke hiše, jih je lahko prodala za vsoto, za katero si je lahko kupila le kakšen predpasnik,« pripoveduje eno izmed številnih zanimivih zgodb avtor knjige. Izkoriščani delavci so se temu uprli prav v Mengšu, kjer so se združili v prve oblike združenja.

Slamnikarstvo pa je imelo tudi pomembno družabno noto, saj so se ljudje ob pletenju slamnatih kit zbirali, se družili in krepili sosedske vezi.

Mladim prijazna je tudi občina Domžale

Domžale – Inštitut za mladinsko politiko je Občini Domžale podelil certifikat Mladim prijazna občina za obdobje od 2018 do 2022. V zadnjih letih je bilo namreč na področju mladih narajenih veliko pomembnih korakov, predvsem pa so v zadnjem mandatu v občini začeli načrtno obravnavati področje mladine, ki je bilo v preteklosti zapostavljeno. Župan Toni Dragar je pred štirimi leti ustanovil komisijo za mladinska vprašanja, ki jo vodi podžupanja Renata Kosec. Rezultat prizadevanj je tudi Strategija za mlade 2018–2023, ki so jo domžalski svetniki sprejeli spomladi letos. V njej je določenih sedem strateških ciljev (organiziranje in informiranje mladih, participacija mladih, izobraževanje mladih, zaposlovanje mladih, razvoj podjetništva in spodbude gospodarstvu, stanovanjska politika za mlade, prosti čas, šport in zdravje mladih ter mobilnost mladih) in predlagani ukrepi. Veliko predlaganih ukrepov je bilo v tem obdobju že realiziranih, kot denimo kadrovska okrepitev Centra za mlade, redno sestajanje Komisije za mladinska vprašanja, projekt Startup Domžale, izvedba prireditve Dan za mlade, zagotovitev prostora za grafite ... Eden od naslednjih ciljev pa je Dom za mlade, objekt, ki bo namenjen izključno mladim občanom za druženje, delavnice in druge aktivnosti.

Zbrali sredstva za defibrilator

Vaščani Velesovega so si z dobrodelno prireditvijo do avtomatskega defibrilatorja pomagali kar sami.

ALEŠ SENOŽETNIK

Velesovo – Da je ozaveščenost ljudi o čim širši dostopnosti avtomatskih defibrilatorjev vse večja, priča tudi nedavna dobrodelna prireditev, ki so jo pripravili v Velesovem. Vaška skupnost je v sodelovanju z Društvom za humanitarne namene in Prostovoljnimi gasilskim društvom Velesovo, minulo nedeljo pripravila pester dobrodelni dogodek z zabavnim in poučnim programom.

Obiskovalci so se seznanili s praktično uporabo avtomatskega defibrilatorja, s katerim lahko ob zastoju srca pomagamo rešiti življenje. Prav usposabljanje vaščanov, kako ravnati z napravo, je ključnega pomena, zato bodo prikaze ponavljali tudi v prihodnjih mesecih.

Glavni namen družinjenja pa je bilo zbrati dovolj sredstev za nakup defibrilatorja, ki ga bodo sredi novembra namestili na vaško-gasilskem domu v Velesovem. S tombolo in prostovoljnimi prispevki so zbrali 1800 evrov, kar zadostuje za nakup in montažo naprave skupaj z ogrevano omarico in alarmom, nekaj mlega pa bo po besedah organizatorja Iva Korošca ostalo tudi za prednovoletno obdobje otrok v vasi.

Domači gasilci so pripravili predstavitev gašenja olja z ročnimi gasilnimi aparati, poskrbljeno pa je bilo tudi za najmlajše, ki so lahko uživali ob ogledu gasilske opreme in se v vlogi gasilca Sama preizkusili kot gasilci, medtem ko so se starejši zabavali ob druženju in dobrotah.

Obiskovalci so se seznanili tudi s praktično uporabo avtomatskega defibrilatorja, izobraževanje o tem bodo v prihodnjih mesecih še večkrat izvedli. / Foto: arhiv organizatorja

www.posta.si

Spoštovani uporabniki poštne storitve,

S 1. decembrom 2018 se spremeni delovni čas pogodbene pošte 4282 Gozd Martuljek.

Delovni čas pogodbene pošte 4282 Gozd Martuljek:

ponedeljek, sredo, petek:	9.00 – 11.00,
torek, četrtek:	16.00 – 18.00,
sobota:	zaprto.

S 1. decembrom 2018 se spremeni delovni čas pogodbene pošte 4201 Zgornja Besnica.

Delovni čas pogodbene pošte 4201 Zgornja Besnica:

ponedeljek, sredo, petek:	9.00 – 11.00,
torek, četrtek:	16.00 – 18.00,
sobota:	zaprto.

Ob nedeljah in praznikih bo pošta zaprta.

Veselim se vašega obiska.

Pošta Slovenije

Zgodbe starih žarnih grobov

V Medobčinskem muzeju Kamnik so odprli razstavo o grobu, ki so ga leta 1965 našli na južnem delu Kamnika in sodi v 13. stoletje pred našim štetjem, s čimer ga uvrščamo med najstarejše grobove iz tega časa na ozemlju Slovenije.

JASNA PALADIN

Kamnik – Na gradu Zaprice so v sredo odprli občasno arheološko razstavo z naslovom Pogrebni ritual v pozni bronasti dobi, ki predstavlja najdbe iz groba, ki so ga pred triinpetdesetimi leti odkrili na današnji Ulici Toma Brejca v Kamniku, ter grob postavijo v širši evropski kontekst kulture žarnih grobišč, ki je bila razvita v bronasti dobi.

»Osrednja tema razstave s pomenljivim naslovom, ki zaznamuje tudi današnji novembrski čas, je grob, ki ga je leta 1965 pri gradnji hiše odkril gospod Stane Uršič. Pošteni najditelj je o najdbi predmetov, ki so bili skriti približno 30–50 centimetrov pod zemeljsko površino, obvestil kamniški muzej. Tedanja direktorica, arheologinja Mirina Cvikl Zupančič, je ugotovila, da gre za grob, ki je bil pokrit

s kamnito ploščo. Vanj so bili pridani: žara s pepelom in kostnimi ostanki, skodela in bronasta igla. Javnost je bila o tej najdbi preko medijev nemudoma obveščena. Kamniški grob je eden najstarejših grobov iz tega časa, sodi v 13. oz. 12. in prvo polovico 11. stoletja pred našim štetjem,« je dragoceno najdbo predstavila kustosinja kamniškega muzeja Janja Železnikar, ki je razstavo in spremljajoči katalog

pripravila skupaj z Brino Škvor Jernejčič z oddelka za arheologijo ljubljanske Filozofske fakultete.

Kulturni fenomen globalnih razsežnosti

Bronasta doba je več kot tisočletje trajajoče obdobje v prazgodovini človeštva; trajala je od konca tretjega do začetnih stoletij prvega tisočletja pred našim štetjem. Delimo jo na zgodnjo, srednjo in pozno in del pozne bronaste dobe je kultura žarnih grobišč, ki je kulturni fenomen globalnih razsežnosti. Poznali so jo v večjem delu današnje Evrope. »Do sedaj je bilo na Slovenskem najdenih zelo malo grobov iz zgodnje in starejše faze kulture žarnih grobišč, kar lahko napeljuje na misel, da so bili na tak način – torej v žaro – pokopani le nekateri posamezniki v takratni družbi. V tem času so bili vsi grobovi žgani. Upepelitvi pokojnika na grmadi je sledil pokop posmrtnih ostankov v glineni posodi – žari, ponekod skupaj s skromnimi ostanki noše – nakitnimi dodatki. Ti so bili po navadi sežgani na grmadi skupaj s pokojnikom, zato so stolpjeni in razlomljeni. Žara je

Žarni grob, ki so ga našli v Kamniku, sodi med najstarejše iz tega obdobja pri nas. / Foto: Tina Dokl

Predmeti iz bronaste dobe, ki so jih še našli na Kamniškem.

bila pokopana v grobno jamo, zasuta z zemljo in prekrita ter označena s kamnito ploščo,« je takratni pogrebni ritual opisala Janja Železnikar ter poudarila, da je kamniški grob v tem kontekstu še posebej dragocen.

V njem so našli tudi nekaj sežganih kosti, ki so jih poslali v analizo v Nemčijo, a jih je bilo žal premalo, zato tamkajšnji strokovnjaki niso mogli ugotoviti, ali gre za žensko ali moškega in koliko je bil pokojni star, pravzaprav niso mogli z gotovostjo zatrčiti niti tega, ali gre zgolj za

človeške kosti ali morda tudi živalske (umrlemu so ob požigu poleg nekaterih dragocenih osebnih predmetov namreč priložili hrano in pijačo za 'popotnico').

Razstavo sestavlja nekaj predmetov v vitrinah, več panojev z vsemi potrebnimi informacijami ter dve interaktivni tabli z magnetnimi tablicami, z njo pa v Medobčinskem muzeju Kamnik želijo opozoriti tudi na odgovoren odnos posameznikov do kulturne dediščine okoli nas, tudi v zemlji, ki je naključno ali nenaključno izkopana.

Soavtorica razstave Janja Železnikar pri predstavitvi obdobja pozne bronaste dobe

Slika naj ozdravi človeka

Kranj – Akademsko slikarka Maja Cerar (na fotografiji) je v sredo v kranjski galeriji Planika na ogled postavila že štirideseto samostojno slikarsko razstavo, ki nosi naslov Jesenski utrinki. Je koloristka, ki se ukvarja s prepletom barv, ki v njenih delih izžarevajo energijo. »Slika je živa in njene barve so v interakciji z ljudmi. Platno je kot nepopisan list in v končni podobni opazovalec na nezavedni ravni sliko prebira,« pojasni umetnica, ki išče navdih v naravi, osrednje motive pa črpa iz reke Kokre. Njena dela odražajo trenutni čas, zavezana je letnim časom in spreminjajoči se naravi. Rdeča nit, ki se razprostira skozi vseh 15 razstavljenih slik, so utrinki, ki simbolizirajo zaton barv, iz intenzivnih se prevesijo v barve duše. Prevladujejo zemeljski toni in rdečkasti odtenki s pridihom zlate, zelene, modre. Slike, ki so nastajale pol leta, so Cerarjevo tako rekoč klicale k delu, obenem je o njih razmišljala in paralelno kreirala njihove zgodbe. »Jesenski utrinki želijo v vsakem posamezniku prižgati notranjo luč, iz katere naj se nato širijo pozitivne energije,« pojasni Cerarjeva in nadaljuje: »Smo v času materializma, ko smo docela pozabili na svoj glas iz globočin, na lastno zadovoljstvo, zato je glavna naloga mojih slik, da ozdravijo zahodnega človeka in mu pomagajo premostiti pregrado strahu.« Razstavo Jesenski utrinki si bo naslednje leto moč ogledati še v Škofji Loki in Gorenji vasi.

Foto: Primož Pričulin

Keramika je delo in radost

V Muzeju občine Šenčur so odprli razstavo izdelkov udeležencev letošnjega tradicionalnega, že trinajstega Mednarodnega simpozija umetniške keramike V-ogljje.

SAMO LESJAK

Šenčur – Po toliko letih uspešnega ustvarjanja za mednarodni simpozij upravičeno velja oznaka tradicionalen, vendar pa nikakor rutinski, kakor poudarja vodja

simpozija, priznana umetnica Barba Štemberger Zupan. Simpozij namreč ohranja svojo vedrino z združevanjem mnogih dejavnikov, ustvarjalcem v prijetnem vzdušju omogoča najbolj optimalne pogoje za delo,

obenem pa gre za medsebojno druženje, spoznavanje naših kulturno-naravnih znamenitosti in učenje v duhu spoštljivosti in razumevanja. Vse to pa se seveda prepleta z aktualnimi temi v keramiki ter umetnosti

nasploš: o tehniki dela, dekoracijah, načinih žganja, odnosu do materiala, trendih v keramiki, umetnostni kritiki ...

Simpozij je letos potekal v prvi polovici julija, na njem pa je sodelovalo petnajst ustvarjalcev. Na odprtju se je Barba Štemberger Zupan toplo zahvalila vsem udeležencem ter obiskovalcem.

Simpozij torej predstavlja pomemben preplet, simbiozo več različnih umetnostnih zvrsti, še eno uspešno izvedbo pa je Barba Štemberger Zupan pospremila z besedami, da je keramika medij, ki zahteva vseživljenjsko učenje, je delo in radost, s katerima se spreminjamo ter rastemo kot ustvarjalci in kot osebe. Vse to pa dokazujejo tudi razstavljeni izdelki, ki bodo v šenčurskem muzeju na ogled vse do konca leta, nato pa bodo nekateri izmed njih svoje mesto našli v stalni zbirki.

Simbioza ustvarjanja in medsebojnega učenja in razumevanja ustvarjalcev Mednarodnega simpozija umetniške keramike V-ogljje / Foto: arhiv razstave (Franci Brezar)

Med letošnjimi kolesarskimi zvezdami tudi Gorenjci

Kolesarja leta sta Monika Hrastnik in Primož Roglič – že tretjič zapored. V sezoni sta izstopala tudi Gorenjca Matej Mohorič in Tadej Pogačar, Laura Šimenc pa je najboljša med amaterkami.

MAJA BERTONCELJ

Ljubljana – Večer zvezd v organizaciji Kolesarske zveze Slovenije je tradicionalna prireditev ob koncu sezone. V torek je potekala na Ljubljanskem gradu. Podeli so nagrade najboljšim.

Kolesar leta je cestni kolesar Primož Roglič, kolesarka leta pa Monika Hrastnik, tekmovalka v gorskokolesarskem spustu. Enako kot lani. Roglič je eden tistih, ki so najbolj zaznamovali kolesarsko sezono. Dosegel je etapne zmage na dirkah v Baskiji, Romandiji in Sloveniji, poleg tega še etapno zmago in četrto mesto v skupnem seštevku na dirki Po Franciji. Sezono je na svetovni lestvici končal tik za prvo deseterico.

Hrastnikova je najprej osvojila naslov evropske prvakinje, vrhunec pa je bilo tretje mesto na eni najtežjih prog svetovnega pokala v Val di Soleju. Skupno je končala na četrtem mestu v seštevku spusta, kljub temu da ji je načrte v drugem delu sezone preprečila poškodba.

Nagrajeni so bili tudi Gorenjci. Slovenija ima izjemne cestne kolesarje in v sezoni sta blestela tudi Matej Mohorič iz Podblice in Tadej Pogačar s Klanca v občini Komenda, ki sta prejela nagradi za posebne dosežke. Mohorič je dobil etapo na Giru, postal državni prvak, osvojil dirki po Beneluksu in Nemčiji. Pogačar je bil med zelo močno svetovno generacijo do 23 let eden

Slovenski kolesar leta Primož Roglič (v sredini) v družbi dveh Gorenjcev: Mateja Mohoriča (levo) in Marka Polanca. Slednji je v imenu odsotnega Tadeja Pogačarja prevzel nagrado, ki jo je Pogačar tako kot Mohorič dobil za posebne dosežke. / Foto: Gorazd Kavčič

najbolj izstopajočih kolesarjev, vrhunec sezone pa je bila izjemna zmaga na dirki po Franciji za mlade Tour de l'Avenir, prva slovenska v zgodovini. Blestel je celo leto, sezono pa končal s sedmim mestom na svetovnem prvenstvu in prestopom med profesionalce. V prihodnji sezoni bo nosil dres ekipe UAE Emirates. Ker je na počitnicah, je nagrado v njegovem imenu prevzel trener Marko Polanc. Repräsentanti do 23 let prav s Pogačarjem na čelu so dobili nagrado za najboljšo ekipo v cestnem kolesarstvu. Pod

vodstvom selektorja Martina Hvastije so osvojili skupno zmago v Pokalu narodov. V ekipi so bili tudi štirje kolesarji Kolesarskega kluba Kranj, in sicer Jaka Primožič, Nik Čemažar, Martin Lavrič in Luka Čotar. Razglasili so tudi najboljšo med amaterji in v ženski konkurenci je ta lovorika pripadla Lauri Šimenc iz Stražišča pri Kranju. Naslovu svetovne prvakinje v vožnji na čas, ki je bil njen glavni cilj v letošnji sezoni, je dodala še tretje mesto na cestni dirki in naslov svetovne prvakinje v štafetni preizkušnji.

Laura Šimenc iz Stražišča je amaterka leta. / Foto: Gorazd Kavčič

Znana že šesterica skakalcev za Wislo

Začetek skakalne sezone prihodnji konec tedna

MAJA BERTONCELJ

Kranj – Prihodnji konec tedna se bo v Wisli na Poljskem začela jubilejna, štirideseta sezona svetovnega pokala v smučarskih skokih. Glavni trener naše reprezentance Gorazd Bertoncelj je že razkril šest športnikov, ki bodo skakali na uvodu, ime sedmega bo znano tik pred odhodom na Poljsko.

Po treningih na ledeni smučini v Oberstdorfu in Garmisch-Partenkirchenu je Bertoncelj s sodelavci izbral šest skakalcev. To so Jernej Damjan, Anže Semenič, Timi Zajc, Anže Lanšek, Žak Mogel in Bor Pavlovčič. Debitiral bo Žak Mogel, ki je Sloveniji priskakal kvoto sedmih skakalcev. »V Nemčiji smo na ledeni smučini v Oberstdorfu

in Garmisch-Partenkirchenu skupaj opravili osem zelo kvalitetnih enot treninga na skakalnici. Pred tem smo trenirali še na keramični smučini v Innsbrucku, kjer smo želeli skakati tudi v teh dneh, a nam žal vremenski pogoji tega niso dopuščali in smo se predčasno vrnili domov. Skupaj imajo fantje nekaj manj kot petdeset skokov na ledeni smučini, če bodo pogoji dopuščali, pa bomo pred odhodom na prve tekme opravili še kakšen trening.« je povedal Gorazd Bertoncelj. Znano je, da bo na svoj prvi nastop v sezoni še malce počakal Peter Prevc.

V petek, 16. novembra, bodo v Wisli kvalifikacije, v soboto ekipna tekma pod žarometi, v nedeljo pa še posamična.

Triglav v Maribor, sosedski derbi v drugi ligi

Kranj – Nogometaši v prvi slovenski nogometni ligi Telekom bodo konec tedna odigrali tekme 16. kroga. Jutri bodo v Ljudskem vrtu nogometaši Triglava igrali z vodilnim Mariborom. V nedeljo se bo na igrišču ob Kamniški Bistrici ob 14. uri začela tekma med Domžalami in Celjem. Domžalčani so v sredo z nogometaši Gorice odigrali prestavljeno tekmo 14. kroga in bili boljši s 3 : 1. V drugi SNL bodo tekme 15. kroga. Oba predstavnika z gorenjskega konca bosta jutri igrala med seboj. Tekma Kalcer Radomlje – Roltek Dob se bo v Radomljah začela ob 14. uri. Spored gorenjskih predstavnikov v 13. krogu tretje SNL – center: Tinex Šenčur – Svoboda Ljubljana (danes ob 19. uri), Bled Hirter – Zagorje, Žiri – Brinje Grosuplje (obe jutri ob 14. uri), Arne Tabor 69 – Sava Kranj, Ivančna Gorica – Komenda. Tekme zadnjega jesenskega dela ali 11. kroga bodo jutri odigrali nogometaši v gorenjski nogometni ligi. Tekme Šobec Lesce – Visoko, Britof – Bitnje dobrozasenci.si, Preddvor – Velesovo, Škofja Loka – SIJ Acroni Jesenice in Zarica Kranj – Bohinj se bodo začele ob 14. uri, Niko Železniki – Polet pa ob 16.30.

Sklepne priprave na Norveškem

Pred smučarskimi tekači so zadnje priprave pred začetkom svetovnega pokala. Opravili jih bodo na Norveškem pod vodstvom novega trenerja A-ekipe Škofjeločana Nejca Brodarja, katerega pomočnik je Norvežan Ola Vigen Hattestad. Vrhunec sezone bo svetovno prvenstvo.

MAJA BERTONCELJ

Ljubljana – V nedeljo na sever Evrope, v Beitostolen na Norveško, na zadnje priprave pred začetkom sezone potuje glavna naša A-ekipe v teku na smučeh, ki jo sestavljajo Alenka Čebašek, Katja Višnar, Luka Prosen (vsi TSK Bled), Vesna Fabjan, Anamarija Lampič, Anita Klemenčič, Janez Lampič (vsi TSK Triglav Kranj), Manca Slabanja (SK Ihan) in Miha Šimenc (TSK Logatec). Z izjemo Šimenca torej sami Gorenjci.

Po koncu lanske zime je prišlo do menjave v strokovnem vodstvu reprezentance. Vodja A-ekipe je Nejc Brodar,

v pomoč mu je trener Ola Vigen Hattestad, Norvežan, srčni izbravec Katje Višnar. »Kot tekmovalca je bil zelo uspešen. Prihaja iz Norveške, ki je, kar se smučarskega teka tiče, na vseh področjih številka ena. Nekaj njegovih idej, predlogov smo absolutno upoštevali. Nespametno bi bilo, če ne bi dovolil prihoda tujega znanja v Slovenijo. Če pa gledamo na splošno, sem se odločil letos večji poudarek dati aerobni vadbi, s katero menim, da lahko gradiš vse, naj gre za sprint ali tek na razdaljah. V poletnem pripravljalnem obdobju je bil treningu posvečen veliko bolj kot pa v preteklih letih,« je v sredo pred odhodom na Norveško

povedal Nejc Brodar, o pričakovanih v sezoni pa: »Zadovoljen bom, če se bomo v ženskem sprintu uvrščali v polfinala, od tam naprej je vse mogoče, na razdalji pa so cilj uvrstitev med prvih 15 do dvajset, od tistih, ki so v tem segmentu dobre, predvsem od Anamarije Lampič in Alenke Čebašek. Pri fantih si želim čim bolj konstantnih rezultatov in da bi jim čim večkrat uspelo priti med najboljšo trideseterico.«

V svetovnem pokalu je bila lani naša najboljša Anamarija Lampič, ki se je odločila, da bo še naprej trenirala po programu italijanskega trenerja Stefana Saracca, še lani trenerja slovenske reprezentance.

Posebej trenirata tudi Vesna Fabjan (z Markom Gracerjem, trenerjem mladinske ekipe) in Manca Slabanja, ki jo trenira oče. »Pred kratkim sem se vrnila s priprav v Livignu, kjer sem tudi tekmovala z najboljšo italijansko ekipo. Sprint mi gre kar dobro, za razdaljo bo "motor" treba še ogreti. Proga je bila odlično pripravljena, krog je bil dolg osem minut. Dalo se je dobro in kvalitetno trenirati. Škoda, da nisem ostala še teden dlje. Vrnila sem se v Slovenijo v dež in na rolke. Tam sem bila že deset dni, tako da je bil plan, da se vrnem domov. Tudi letne pnevmatike so bile problem,« je bila nasmejana Anamarija Lampič.

Večji del slovenske A-representance v teku na smučeh pred odhodom v Skandinavijo (od leve): Janez Lampič, Miha Šimenc, Anita Klemenčič, Luka Prosen, Anamarija Lampič in Alenka Čebašek

Tekači se od doma odpravljajo za dolgo. Sezono se bo začela v Ruki na Finskem (24. in 25. novembra), sledi Norveška z Lillehammerjem (od 30. novembra do 2. decembra) in potem še Beitostolen (8. in 9. decembra). »Gremo za en mesec, tako da je treba s seboj vzeti veliko stvari. Vmes bo treba tudi kaj oprati,« je na to temo dejala Alenka Čebašek,

o dosedanjih pripravah pa: »Zelo velika dodana vrednost je, da smo v ekipo znova dobili Norvežana. Trenirali smo dobro in upam, da se bo to v sezoni tudi poznalo.«

Vrhunec po svetovno prvenstvo v Seefeldu v Avstriji (od 19. februarja do 3. marca). V koledarju svetovnega pokala letos ni tekem v Sloveniji.

Namesto položnic sporočilo SMS

Kranj – Kmetje in tisti, ki so prostovoljno vključeni v socialna zavarovanja, bodo za plačilo oktobrskih prispevkov prejeli od finančne uprave namesto položnic sporočilo na mobilni telefon (SMS) z vsemi potrebnimi podatki za plačilo. Sporočilo bo vsebovalo znesek višine prispevkov za socialna zavarovanja, ki jih bo treba plačati za oktobrsko obračunsko obdobje, pa tudi ostale podatke, ki so potrebni za plačilo obveznosti (številko transakcijskega računa in sklic). Prvič bodo preko SMS-sporočila obveščeni 16. novembra. Finančna uprava ob tem poziva kmete in vse prostovoljno vključene v socialna zavarovanja, da naj preverijo, ali so upravi za namene obveščanja že sporočili svojo mobilno številko. Če je še niso, pa bi želeli namesto položnice dobivati SMS-sporočila, naj to sporočijo čim prej. Številko za SMS-obveščanje lahko sporočijo preko portala eDavki ali v pisni obliki na obrazcu, ki je objavljen na portalu.

Srečanje predstavnikov turističnih kmetij

Selo pri Bledu – Kmetijsko gozdarski zavod Kranj bo v torek, 20. novembra, pripravil na turistični kmetiji Povšin na Selu pri Bledu srečanje predstavnikov kmetij, na katerih se ukvarjajo s turistično dejavnostjo. Andreja But iz kmetijske inšpekcije jim bo predstavila zakonodajne zahteve, ki jih morajo turistične kmetije upoštevati pri svoji dejavnosti, ter najpogostejše nepravilnosti, ki jih inšpekcija ugotavlja med nadzorom, Renata Kosi iz Kmetijsko gozdarskega zavoda Celje kategorizacijo nastanitvenih obratov na turističnih kmetijah, Jože Soklič pa Povšinovo turistično kmetijo. Pijave za udeležbo na srečanju sprejemata do petka, 16. novembra, koordinatorka za kmečko družino in razvoj dopolnilnih dejavnosti Vanja Bajd Frelih (tel. št. 04/511 27 01) in kmetijska svetovalka Ana Beden (04/535 36 17).

Delavnica o predelavi mleka v maslo in sire

Polica – V sredo, 14. novembra, z začetkom ob 9. uri bo na Poličarjevi kmetiji v Naklem delavnica o predelavi mleka v maslo in sire. Delavnico bo vodil Stane Levart iz Kmetijsko gozdarskega zavoda Ptuj, ki bo prikazal izdelavo masla ter trdih in mehkih sirov. Prijave za delavnico bosta do ponedeljka, 12. novembra, sprejemali koordinatorka za kmečko družino in razvoj dopolnilnih dejavnosti Vanja Bajd Frelih (tel. št. 04/511 27 01) in kmetijska svetovalka Ana Beden (04/535 36 17).

Krave molzeta dva robota

Pri Muleju na Selu pri Bledu so zgradili nov hlev za 123 krav molznic, ki je eden največjih in najsodobnejših na Gorenjskem. Krave molzeta dva robota, ki na podlagi različnih podatkov izločata v posebni boks krave, potrebne dodatne (živinozdravniške) oskrbe.

CVETO ZAPLOTNIK

Selo pri Bledu – Pri Muleju so zaradi prostorske utesnjenosti preselili kmetijo na novo lokacijo na obronke vasi, kjer imajo v kosu približno dva hektarja veliko zemljišče. Najprej so tam 1999. leta zgradili nov hlev, šest let kasneje pa še hišo, v kateri so uredili tudi osem sob in dva apartmaja za turiste. Ob starem hlevu so zdaj postavili še nov hlev, gradnjo so začeli 1. septembra lani, 17. januarja letos, na dan sv. Antona, zavetnika živinorejcev, pa so vanj že preselili živino. V soboto so pripravili dan odprtih vrat, na katerem so povabili sosede, vaščane, izvajalce del, prijatelje in druge; novi hlev pa je tudi blagoslovil ribenski župnik Roman Kušar.

Dobre izkušnje z robotsko molžo

»V novem hlevu je prostora za 123 krav molznic, tako za presušene krave kot za tiste, ki jih molzemo. Krave molzeta dva robota, ki na podlagi različnih podatkov izločata v posebni boks krave, ki so potrebne dodatne oskrbe. Take krave oskrbimo sami ali za to poskrbi živinozdravnik,« pojasnjuje gospodar Jože in dodaja, da imajo na kmetiji dobre izkušnje z robotsko molžo, saj so že v starem hlevu zadnjih sedem let molzli krave z robotom. Krave prihajajo v povprečju na molžo k robotu 2,6-krat na dan, tiste z najvišjo dnevno mlečnostjo tudi večkrat. »Glavna prednost robotske molže je v tem, da je manj fizičnega dela. Samo v starem hlevu je robot opravil čez šeststo tisoč molž. Si predstavljate, da bi morali tolikokrat ročno nadeti molzno enoto na

vimena?!« Hlev je za prsto rejo krav, s treh strani je odprt, krmilni mizi sta na obeh straneh hleva, rešetke čistijo z robotom, vodo za napajanje ogrevajo s toploto, ki nastaja pri hlajenju mleka, poskrbeli so za prezračevanje, živalim zagotavljajo dovolj svetlobe ter prostora za ležanje in pri krmilnih mizah.

Naložbo spodbudila odprava mlečnih kvot

»Za gradnjo novega hleva in s tem za povečanje prireje mleka smo se odločili potlej, ko je Evropska unija odpravila mlečne kvote. Tudi sin Jaka, ki bo prevzel kmetijo, je zelo zagnan,« razloge za naložbo pojasni gospodar Jože in pove, da so hlev zgradili z lastnim denarjem, s posojilom »ribniškega« sklada, računajo pa tudi na sofinanciranje naložbe, s katero se bodo potegovali na razpisu ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Za razpis že pripravljajo dokumentacijo, za hlev so tudi že pridobili uporabno dovoljenje, kar je eden od pogojev za sodelovanje na razpisu.

Ohranili čredo svetlo lisastih krav

Mulejeva kmetija je ena redkih večjih mlečnih kmetij na Gorenjskem, ki je ohranila čredo svetlo lisastih krav, s katerimi dosega dnevno povprečje od 28 do 30 litrov mleka. V starem hlevu so na leto namolžli okrog šeststo tisoč litrov mleka, v novem ga bodo potlej, ko bo poln, letno lahko okrog 1,1 milijona litrov. Mleko prodajajo v Kmetijsko gozdarsko zadrugo Gozd Bled, nekaj ga za potrebe turizma na kmetiji in še za dve restavraciji na Bledu na Odolnekovi

Mulejevi: gospodar Jože in žena Damjana, ki vodi turistično dejavnost na kmetiji, ter trije otroci – hčerka Manja, ki študira ekonomijo v Gradcu, Jani in Jaka, bodoči gospodar na kmetiji

kmetiji v Studorju v Bohinju predelajo v mlečne izdelke. Nekdaj so ga prodajali tudi v treh mlekomatih na Bledu, v Radovljici in na Jesenicah, vendar so z letošnjim 1. januarjem vse ukiniteli, prav tako tudi regionate, v katerih so prodajali mlečne izdelke in jajca. »Na kmetiji imamo registriranih petnajst dopolnilnih dejavnosti, postopoma bomo z izjemo turistične dejavnosti vse ukiniteli, med drugim tudi proizvodnjo in prodajo toplote. Doslej smo s toploto oskrbovali tudi hotel Ribno, tam smo imeli svojo peč na sekance, vendar nam je inšpekcija to dejavnost prepovedala, češ da jo v okviru dopolnilne dejavnosti lahko izvajamo le v peči, ki je locirana na kmetijskem gospodarstvu,« pove Jože in poudari, da je bila letos, enako kot drugje na blejskem območju, dobra turistična sezona, ki je trajala od maja do konca oktobra. »Pri trženju turizma poudarjamo, da bodo turisti bivali na kmetiji. Veliko jih

Gospodar Jože ob kravah pri krmilni mizi

Kravi čakata na »sprejem« k robotu za molžo.

pride prav zaradi tega, predvsem otrokom veliko pomeni, da lahko v živo vidijo krave, jih pobožajo in spoznajo, kako nastaja mleko.«

Zemljišč imajo dovolj

Na kmetiji imajo za sedanjí obseg govedoreje dovolj zemljišč. Obdelujejo sto hektarjev kmetijskih zemljišč, od tega 35 hektarjev lastnih; gospodarijo pa še s 37 hektarji gozda. Obdelujejo tudi zemljišča, ki so jih dobili v uporabo glede na njihov delež v agrarnih skupnostih Selo in Bodešče. »Vsa zemljišča so dokaj blizu kmetije, južno od Bleda, tako da nam v času glavne

turistične sezone s stroji ni treba skozi Bled,« pove Jože in poudari, da si prizadevajo na kmetiji ustvariti tokokrog snovi in čim več krme pridelati sami. Trenutno redijo okrog 190 goved, od tega sto v novem hlevu. V starem hlevu redijo telice in teleta, moška teleta prodajajo za nadaljnjo rejo. »Ko bo novi hlev povsem poln, se bo zapolnil tudi stari hlev, a obseg kmetije zaradi okoljskih zahtev in drugih omejitev ne bo nikoli presegel dvesto glav velike živine,« pravi Jože in pove še eno zanimivo posebnost: »Smo ena redkih kmetij, ki ima cisterno za mleko večjo od cisterne za gnojevko.«

Novi hlev je omogočil povečanje prireje mleka in zagotovil kravam večje udobje.

Šestdeset let Komunale Kranj

Javno podjetje Komunala Kranj, pod imenom Komunalni servis Kranj ustanovljeno leta 1958, danes sodi med večja komunalna podjetja v Sloveniji, po raznovrstnosti dejavnosti pa celo med največja tri.

SIMON ŠUBIC

Brdo pri Kranju – Javno podjetje Komunala Kranj je v sredo zvečer s slovesnostjo v kongresnem centru na Brdu pri Kranju obeležilo 60-letnico delovanja. »Mejniki so pomembni, saj se spomnimo preteklih obdobj, hkrati pa nam kažejo smer za prihodnost,« je poudaril direktor Marko Kocjančič, ki je ob tej priložnosti prevzel tudi nagrado Zbornice komunalnega gospodarstva. »Komunalna dejavnost je ena izmed vej gospodarske dejavnosti, ki resno pripomore k napredku države, a smo večkrat zamolčani. To se odraža tudi pri Komunalni Kranj, pri kateri se skozi anketo, opravljeno pri uporabnikih njenih storitev, dokazuje, da jih je več kot sedemdeset odstotkov zadovoljnih z njenim delom. Doseči tak odstotek, verjemite mi, je izredno težko, ker naši uporabniki so izredno zahtevni in velikokrat nesorazmerno kritični do našega dela,« je povedal predsednik zbornice Miran Lovrič.

Podjetje Komunala Kranj je resda staro šestdeset let, vendar pa njegove korenine segajo še precej dlje – v leto 1901, ko je v Kranju začel

Predsednik Zbornice komunalnih podjetij Miran Lovrič (levo) izročila nagrado zbornice direktorju Komunale Kranj Marku Kocjančiču.

delovati vodovodni stolp in javni vodovod, je pojasnil Kocjančič. Pod imenom Komunalni servis Kranj je bilo leta 1958 ustanovljeno z združitvijo tedanjih podjetij Komunala ter Ceste in kanalizacija, naloženo pa mu je bilo dolgoročno zagotavljanje in izvajanje obveznih gospodarskih javnih služb, kot so oskrba s pitno vodo, ravnanje z odpadnimi vodami ter zbiranje in ravnanje z odpadki.

Komunala Kranj z letnimi prihodi okoli 18 milijonov

evrov danes sodi med večja komunalna podjetja v Sloveniji, po raznovrstnosti dejavnosti pa celo med največja tri. Njene storitve uporablja okoli 81 tisoč uporabnikov v občinah Kranj, Naklo, Šenčur, Cerklje, Preddvor, Jezersko in Medvode, ki so tudi njene ustanoviteljice. Poleg že naštetih dejavnosti danes v kranjski občini izvaja še pogrebno službo in zimsko službo, vzdržuje in čisti občinske ceste (tudi v Naklem) in javne površine, skrbi za javno snago,

upravlja tržnico in javna parkirnišča ter skrbi za odvoz nepravilno parkiranih in zapuščenih vozil z javnih površin. Upravljajo 740 kilometrov vodovodnega omrežja, po katerem letno priteče pet in pol milijonov kubičnih metrov pitne vode, in 318 kilometrov kanalizacijskega omrežja, s katerim do Centralne čistilne naprave v Kranju odvedejo tri in pol milijone kubičnih metrov odpadnih fekalnih in meteorčnih voda. Letno zberejo okoli trideset tisoč ton vseh vrst odpadkov, od tega jih okoli sedemdeset odstotkov zberejo ločeno, kar je nad slovenskim povprečjem.

V zadnjih desetih letih se je v vseh občinah ustanoviteljskih tudi s pomočjo evropskih sredstev zgodil nesluten razvoj predvsem na področju odvajanja odpadnih voda, tudi vodooskrba s pitno vodo še nikdar ni bila na tako visokem nivoju, je ocenil Kocjančič. »Na področju odpadkov pa smo po eni strani žal izgubili možnost regijskega odlagaljšča v Kranju ali vsaj deponijo, na kateri bi lahko izvajali pretovor, na drugi strani pa smo za vse občine dobro izbrali rešitev, kjer njihovi odpadki končajo svojo pot,« je še dejal.

Nova KBM in SKB s skupno mrežo bankomatov

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Banki Nova KBM in SKB sta vzpostavili skupno mrežo bankomatov, v kateri je na celotnem ozemlju države več kot tisto bankomatov. Stranke obeh bank lahko odslej na teh bankomatih brezplačno dvigujejo denar in preverjajo stanje na računih.

Kot je ob tem dejal John Denhof, predsednik uprave Nove KBM, so njihove stranke, ki imajo paketa Komplet in Premium, že doslej lahko brezplačno uporabljale katerikoli bankomat v Sloveniji in v državah Evropske unije, kjer imajo evro, švedsko krono ali romunski lev, sodelovanje s SKB pa jim je

prineslo 30-odstotno povečanje števila bankomatov, ki jih vse njihove stranke lahko uporabljajo brezplačno. Zadovoljni so tudi na drugi strani, v SKB. Glavni izvršni direktor banke Andre Gardella je dejal, da so uporabnikom storitev Privatnega bančništva in paketa Prestige ter tudi mlajšim strankam že doslej omogočali brezplačni dvig gotovine in preverjanja stanja na računu na katerem koli bankomatu v Sloveniji in v evroobmočju, z vzpostavitvijo skupne bankomatske mreže pa se je več kot podvojilo število bankomatov, ki jih bodo v Sloveniji lahko brezplačno uporabljale vse njihove stranke.

AIK Banki dovoljenje za prevzem Gorenjske banke

◀ 1. stran

Za plačilo teh delnic je pri Klirinško depotni družbi že deponirala 43 milijonov evrov, kupnino pa mora plačati najkasneje do 30. junija prihodnje leto.

AIK Banka bo zdaj morala izpeljati še postopke za prevzem Gorenjske banke. Z njimi je sicer začela že decembra lani, ko je javno objavila namero za

prevzem, a potlej ni pravočasno pridobila vseh dovoljenj in soglasij za prevzem, zato tudi ni objavila prevzemne ponudbe. Novo ponudbo bo lahko objavila šele po poteku enega leta, predvidoma januarja prihodnje leto.

Gorenjska banka uspešno posluje, v letošnjem prvem polletju je ustvarila skoraj 11,4 milijona evrov čistega dobička.

Komisija izbrala Polycom, bralci pa Vasco

Podjetje Polycom Škofja Loka je letošnja Delova podjetniška zvezda, najboljše malo in srednje podjetje v Sloveniji. Bralci Dela so navijali za šenčurski Vasco.

SIMON ŠUBIC

Poljane – Medijska hiša Delo je včeraj za Delovo podjetniško zvezdo (DPZ) leta 2018 razglasilo poljansko podjetje Polycom Škofja Loka. V Delu so najboljše malo in srednje podjetje v državi letos izbirali drugače; na lanskem prvem izboru je zmagal trboveljski Dewesoft. Med desetimi nominiranci za kipec DPZ, ki so se prebili skozi sito ožjega izbora 115 malih in srednje

velikih podjetij v Sloveniji z najmanj tremi milijoni evrov prihodkov, z vsaj petimi zaposlenimi in z najmanj 35 tisoč evrov dodane vrednosti na zaposlenega, je bilo tudi šenčursko podjetje Vasco, ki je prejelo priznanje DPZ. Bralci Dela in njegovega poslovnega tednika Svet kapitala so ga namreč na spletni izbrali za svojega favorita.

Podjetje Polycom bratov Iztoka in Igorja Stanonik je strokovno komisijo, ki jo je

vodil predsednik nadzornega sveta Kolektorja in predsednik uprave družbe FMR Stojan Petrič, prepričalo z rastjo poslovanja, usmerjenostjo v digitalizacijo, uspešnim poslovanjem na zahtevnem svetovnem avtomobilskem trgu, vlaganjem v izobraževanje zaposlenih in potencialom uspešnega nadaljnega poslovanja. Čiste prihodke od prodaje so v zadnjih petih letih povečali za 75 odstotkov na lanskih

31,2 milijona evrov, pri tem pa ustvarili skoraj dva milijona evrov čistega dobička. Dobiček iz poslovanja so več kot podvojili na dobra dva milijona evrov. V tem času so več kot podvojili število zaposlenih, dodano vrednost za zaposlenega pa lani povečali na 46.360 evrov. Najbrž ima vsak avto na svetu vgrajen vsaj en Polycomov izdelek, kljub temu pa zmanjšujejo odvisnost od avtomobilske industrije.

Dnevi slovenskih bančnikov

Brdo – Na Brdu pri Kranju bodo v četrtek, 15. novembra, tradicionalni Dnevi slovenskih bančnikov, ki jih organizira Združenje bank Slovenije. Bančniki bodo razpravljali o izzivih bančništva v prihodnosti, krožnem gospodarstvu in trajnostnem financiranju. Udeležence srečanja bodo v uvodu nagovorili Primož Dolenc, namestnik guvernerja Banke Slovenije, Adam Farkas, izvršni direktor Evropskega bančnega organa, Blaž Brodnjak, predsednik uprave NLB, in Stanislava Zdravec Capriolo, direktorica Združenja bank Slovenije. Dneve bodo sklenili z okroglo mizo z naslovom Izzivi v novem konkurenčnem okolju.

Četrta Dan za delodajalce

Kranj – V okviru Evropskega tedna poklicnih spretnosti je Zavod za zaposlovanje včeraj že četrto leto zapored pripravil Dan za delodajalce. Na več kot dvesto aktivnostih po Sloveniji je sodelovalo več kot tisto delodajalcev. Predstavniki zavoda so v želji izboljšati posredovanje najbolj ustreznih kandidatov obiskali različne delodajalce. Ogleдали so si delovna mesta, delodajalcem predstavili, kako lahko sodelujejo pri usposabljanju novih delavcev, se pozanimali o potrebah po specifičnih znanjih pri novo zaposlenih ... Dolgoročen cilj izvedenih aktivnosti je doseči, da se obiskani delodajalci v enem letu odločijo za sodelovanje z zavodom.

Kolegice tudi v Kranju

Kranj – Na Zavodu Nefiks ta mesec začenjajo projekt Kolegice v Kranju. Gre za projekt, s katerim v okviru mentorskega sodelovanja z uspešnimi ženskami mladim iskalkam prve zaposlitve in študentkam višjih letnikov omogočajo lažji in bolj suveren prehod na trg dela. Kot pravi direktorica Zavoda Nefiks in vodja projekta Kolegice Maja Đević Prah, se pred srečanji z mentorico skupina deklet najprej dobiva na sproščenih, a strokovno vodenih tedenskih srečanjih, na katerih udeležence v družbi svojih vrstnic razvijajo svoj karierni načrt. Poleg tega skupaj načrtujejo dogodke, s katerimi želijo širšo javnost opozoriti na problematiko zaposlovanja mladih žensk, spodbuditi lastno zaposljivost in zaposljivost drugih žensk ter odgovorne organe pozvati k ukrepanju. Projekt Kolegice v Kranju podpirata Urad RS za mladino in Kovačnica, prijave pa zbirajo do četrta, 15. novembra na <https://app.nefiks.si/activity/1082>. Več informacij o projektu je dostopnih na spletni strani Zavoda Nefiks v zavahku Kolegice.

Konzorciji za prodajo delnic elektro podjetij

Kranj – Manjšinski lastniki Elektra Gorenjska, Ljubljana, Maribor, Celje in Primorska so oblikovali konzorcije za skupno prodajo delnic omenjenih elektrodistribucijskih podjetij. Kot je bilo v torek objavljeno na spletnih straneh Ljubljanske borze, bodo konzorciji v sodelovanju z izbranimi finančnima svetovalcema Alta Investo in Alta Skupino najprej preverili interes pri potencialnih vlagateljih, po prejetju nezavezujočih ponudb pa se bodo odločili o nadaljevanju postopkov. Konzorciji sicer iščejo kupce za 5,26 odstotka Elektra Gorenjska, 10,79 odstotka vseh izdanih delnic družbe Elektro Ljubljana, 11,44 odstotka delnic Elektra Maribor, 7,90 odstotka delnic Elektra Celja in 7,31 odstotka delnic Elektra Primorska. K sporazumu in prodaji delnic lahko naknadno pristopijo tudi drugi lastniki delnic, zato se ti deleži v prihodnje lahko še povečajo.

Izgubljena turistka

SIMON ŠUBIC

Stara Fužina – Blejski policisti in bohinjski gorski reševalci so v torek popoldne priskočili na pomoč Britanki, ki se je v dežju in megli izgubila na območju Stare Fužine. Brez orientacije je namreč obstala na območju razgledišča na Peči. Njeno pravo lokacijo so policisti pridobili v telefonskem razgovoru z njo, ko jim je na njihovo vprašanje poslala fotografije okolice, kjer se je nahajala, in GPS-koordinate na telefonu. Do vasi so jo pospremili gorski reševalci.

Neorientiranost na težje dostopnem terenu in v gorah je lahko resna težava, so opozorili na Policijski upravi Kranj. »Tudi neizkušen

planinec bo zelo verjetno našel pravo izhodišče za turo, težje bo na križanjih poti potem izbral tisto pravo, če se na turo ni dobro pripravil. Zato je treba dobro vedeti, kam gremo, kakšen je predviden čas hoje, na kakšno višino pridemo, katere gore so v okolici, in spremljati oznake na poteh.« je razložil predstavnik za odnose z javnostmi Bojan Kos. Zahtevnost vsake ture v gore se nevarno poveča ob slabi pripravi, zmanjšani vidljivosti, nepoznavanju terena, neznanju orientacije, pomanjkanju oznak na poti, je dejal in dodal, da je izguba orientacije na nevarnih mestih lahko smrtno nevarna. V slabem vremenu se ne odpravite v gore, je še svetoval.

Ustavljali bodo v bližini šol

SIMON ŠUBIC

Kranj – Ob prazničnih dnevih, še posebej v času martinovega, število prometnih nezgod, ki se zgodijo pod vplivom alkohola, naraste, zato je zelo pomembno, da vzpostavimo bolj kritičen odnos do posledic tveganega in škodljivega pitja alkohola, pravijo na Območni enoti Nacionalnega inštituta za javno zdravje Kranj, ki tudi letos v okviru aktivnosti za zmanjševanje škode zaradi alkohola izvaja preventivno akcijo Otroci za varnost v prometu. Cilj akcije je širjenje ozaveščenosti in senzibilizacija različnih javnosti o posledicah pitja alkohola pri udeležencih v prometu ter spodbujanje k varni vožnji, so pojasnili.

Akcijo, v kateri je sodelovalo trinajst gorenjskih

osnovnih šol in podružnic, pod mentorstvom 49 pedagoških delavcev pa ustvarjalo preko 800 otrok, bodo simbolično končali danes med 9.30 in 10.30 uro v bližini osnovnih šol Škofja Loka – mesto, Lesce, Josipa Vandota v Kranjski Gori, Bistrica v Trzinu, Predoslje, A. T. Linhart v Radovljici in podružnične šole v Bohinjski Beli, 13. novembra pa tudi v bližini podružnične šole v Mošnjaah. Predstavniki lokalnih policijskih postaj bodo ob tej priložnosti izločali vozniške iz prometa, izvajali kontrolo prometa ter in alkoholiziranosti voznikov. Po končani kontroli bodo učenci voznikom delili letake in risbice s sporočilom ter zloženke z informacijami o alkoholu.

Na udaru tudi vikendi

SIMON ŠUBIC

Pokljuka – Pozno jeseni, ko se vremenske razmere poslabšajo, in pozimi, ko začne snežiti, se nekateri nepridipravi preusmerijo v počitniške objekte na bolj odročnih krajih, opozarjajo gorenjski policisti, ki so pred dnevi obravnavali vlom v počitniški objekt v Kranjski dolini na Pokljuki. Vlomilec

je odnesel dva akumulatorja in razdelilno omarico. Policisti lastnikom počitniških objektov, še zlasti na odročnejših mestih, svetujejo, da pravočasno poskrbijo za ustrezno varovanje svoje nepremičnine in redne kontrole. »Vzpostavite tudi kontakte z gozdnimi delavci na vašem območju, lovci itd.« predlaga Bojan Kos s Policijske uprave Kranj.

Spregledala peško

Tržič – Tržiški policisti so pred dnevi obravnavali prometno nesrečo med peško in voznicom avtomobila, ki je peški na označenem prehodu za pešce odvzela prednost. Spregledala jo je namreč pri zavijanju na križišču. Peška se je lažje poškodovala.

Sodba potrjena tudi na vrhovnem sodišču

Sodbo Florjanu Gašperinu, ki je bil zaradi jemanja podkupnin in prirejanja tehničnih pregledov v Lescah pravnoomočno obsojen na tri leta zapora, je potrdilo tudi vrhovno sodišče.

SIMON ŠUBIC

Ljubljana, Škofja Loka – Nekdanji vodja poslovalnice AMZS Lesce Florjan Gašperin, pravnoomočno obsojen zaradi prejemanja podkupnin in prirejanja tehničnih pregledov, vrhovnega sodišča ni prepričal za zahtevo za varstvo zakonitosti. Po poročanju časnika Delo namreč vrhovno sodišče ni ugodilo njegovi zahtevi za varstvo zakonitosti. Zavrnilo je tudi podobne zahteve soobtoženih Matjaža Pernuša in Dejana Mencingerja, medtem ko je ugodilo zahtevi Janeza Žemlje, ki je bil v isti zadevi na škofjeloškem okrajnem sodišču pogojno obsojen. To so nam potrdili tudi na okrajnem sodišču v Škofji Loki, ki bo za Žemljo moralo ponoviti kazenski postopek, saj je višje sodišče septembra sodbo škofjeloškega sodišča v njegovem delu razveljavilo in za deveto vrnilo prvostopenjskemu sodišču v novo sojenje. Gašperin prav tako ni uspel s tožbo za odškodnino zaradi neupravičenega pripora, je sicer še poročalo Delo.

Okrajno sodišče v Škofji Loki je v sodnem procesu zoper Gašperina in nekatere uslužbenice AMZS Lesce, ki so tudi sodelovali pri prirejanju tehničnih pregledov, opravilo kar 37 glavnih obravnav. Novembra 2014 se je sojenje končalo z obsodilno sodbo: Gašperinu je okrajna sodnica Simona Prosen za prejemanje podkupnin v skupnem znesku dvesto evrov in kar 34 kaznivih dejanj zlorabe položaja dosodila tri leta in pet mesecev

Sodba škofjeloškega sodišča zoper Florjana Gašperina (desno, ob njem odvetnik Franc Rojko) je prestala tudi test vrhovnega sodišča. / Foto: arhiv GG

zapora, zaradi zlorabe položaja oziroma pomoči pri kaznivem dejanju pa je bila pogojno obsojena tudi peterica soobtoženih. Gašperinu je sodnica tudi naložila plačilo stranske denarne kazni in stroškov postopka s sodnimi taksami, kar nanese več kot šest tisoč evrov, ostale stroške je v manjših deležih razdelila med soobtožene. Sodišče je ocenilo, da je tožilstvo zadovoljivo dokazalo, da so obtoženi leta 2010 kot zaposleni v AMZS poslovalnici Lesce omogočili registracijo tehnično oporečnih vozil na način, da so v podatke o tehničnih pregledih vnašali podatke o svojih vozilih. Kot je ob razglasitvi sodbe razložila sodnica Prosenova, se je za visoko kazen Gašperinu odločila tudi na podlagi stranskih učinkov kaznivih dejanj – ogrožanja prometa z omogočanjem udeležbe tehnično oporečnih vozil v prometu.

Na sodbo so se vsi obtoženi pritožili, a so bili v glavnem neuspešni, so pa višji sodniki Gašperinu kazen znižali na tri leta zapora. Ta je s tem postala pravnoomočna.

Za prirejanje tehničnih pregledov v Lescah je sicer javnost izvedela pred približno osmimi leti, ko so gorenjski policisti po več mesecih izvajanja prikritih preiskovalnih ukrepov opravili odmevne hišne preiskave, v katerih so iskali dokaze za sume številnih kaznivih dejanj podkupovanja in ponarejanja uradnih listin. Po odmevni in obsežni preiskavi je bilo govora o več kot devetdesetih kaznivih dejanjih in več tisoč evrih podkupnin, na koncu pa je v obtožnici ostalo le še dvesto evrov podkupnin in 34 primerov zlorab položaja.

Gašperin se je po obsodbi na škofjeloškem sodišču leta 2016 znova znašel v krempljih kriminalistov, ki

so preiskovali sume korupcije v povezavi s tehničnimi pregledi v dveh ljubljanskih podjetjih za tehnične preglede. V enem od njih je bil zaprosen tudi Gašperin. Tožilstvo je tedaj obtožilo skupno osemnajst ljudi; sedemnajst jih je krivdo priznalo, Gašperin pa zanikal. Sojenje se v tej zadevi na ljubljanskem sodišču še ni začelo.

Gašperin je od države želel izterjati tudi 7852 evrov odškodnine za 36 dni, ki jih je leta 2010 preživel v priporu, ta pa je bil po kasnejši odločitvi vrhovnega sodišča nezakonit, je še poročal Delo. Okrajno sodišče je zahteval vseeno zavrnilo s pojasnilom, da je bil (sicer nezakonit pripor) všteti v izrečeno in zdaj tudi že pravnoomočno zaporno kazen, ki se bo zato zanj končala 36 dni hitreje. Do odškodnine pa bi bil upravičen, če bi bil na sojenju v Škofji Loki oproščen.

Goljufiva sporočila vabijo k plačilu

SIMON ŠUBIC

Kranj – Združenje bank Slovenije je ta teden opozorilo na povečano število neželene pošte, ki napeljuje k plačilu provizije preko mednarodne mreže za hitro pošiljanje denarja po vsem svetu – WesternUnion oz. MoneyGram. »Zaradi možnih zlorab vam pri pošiljanju denarja svetujemo veliko previdnost. Spregledala jo je namreč pri namenjen plačilu blaga in storitev. Denar nakazujte samo

osebam, ki jih dobro poznate. Svetujemo, da se pred izvedbo nakazila posvetujete s svojo banko oziroma hranilnico,« svetujejo.

Pozorni bodite predvsem na predstavnike natečajev, nagrajevanj ali loterijskih družb, ki želijo, da jim nakazete denar, da uveljavite nagrado, ki naj bi jo dobili. Prav tako tudi na dopise ali e-poštne sporočila vladnih uradnikov iz Nigerije ali druge tuje države, ki prosijo za pomoč pri nakazilu presežnih

sredstev iz tuje države na vaš bančni račun, na telefonske klice domnevni predstavnikov policije, ki trdijo, da je imela vam znana oseba nesrečo ali je bila aretirana in potrebuje denar, ter na sporočila, v katerih vam ponujajo smešno nizko ceno za drago ali redko trgovsko blago.

Uporabnikom plačilnih storitev svetujejo, da omejenega goljufive dopise in telefonske klice prezrejo, na goljufive elektronske pošte pa ne odgovarjajo in ne

odpirajo priponk ali povezav. Takoj jih izbrišite, ne skušajte pa se odjaviti s seznama prejemnikov, saj boste na ta način potrdili, da je vaš elektronski naslov veljaven.

V primeru dvoma ali sumljivega telefonskega klica, navadne pošte ali e-poštne sporočila se lahko obrnete na urad za varstvo potrošnikov. Če ste žrtev goljufije, dogodek prijavite policiji in svoje obvestilo pošljite na spoof@westernunion.com.

KURILNO OLJE

DATRIŠ

GREJE MOČNEJE

080 2341

Datris d.o.o., Alpska cesta 43, 4248 Lesce

Svet v gibanju^{GG}

AVTOMOBILI IN OPREMA

NOVEMBER 2018

Varno v zimo

Od petnajstega novembra dalje je zimska oprema avtomobilov obvezna.

Zima nas skoraj vedno preseneti z nepredvidljivimi vremenskimi razmerami, ki nam lahko povzročijo nemalo preglavic tudi v prometu. Čeprav nam po prvih napovedih vremenoslovci ne obetajo tako hude zime kot lani, je dobro biti pripravljen na zimska preseženja, ob katerih vam bodo kakovostne zimske pnevmatike prihranile marsikatero nevšečnost.

Nekateri vozniki se tudi pozimi odločijo za vožnjo z letnimi pnevmatikami ter snežnimi verigami v priboru. Ob tem namreč pozabljajo na dejstvo, da so letne pnevmatike neprimerne za razmere, ko temperature

padejo pod sedem stopinj Celzija. Letne pnevmatike na mrzli, zasneženi ali poledeneli podlagi ne nudijo tako učinkovitega oprijema kot zimske. Zmes tekalne plasti letne pnevmatike je namreč prilagojena višjim temperaturam in prav zaradi drugačne gumene zmesi letne pnevmatike niso primerne za mrzle zimske temperature. Nasprotno pa kakovostna zimska pnevmatika zaradi mehkejših in elastičnejših zmesi tudi v izjemno mrzlem vremenu ostane mehka in ohrani oprijem ter tako tudi zahvaljujoč sami obliki dezena tekalne plasti v zimskih razmerah omogoča dober opri-

jem ter lažje obvladovanje vozila. Zimske pnevmatike torej niso ključnega pomena le za zanesljivejšo vožnjo v snegu, temveč so izredno pomembne tudi za varno vožnjo v nizkih zimskih temperaturah.

Kot pripomoček za izbiro pnevmatik so vam lahko številni testi pnevmatik, ki jih izvajajo neodvisne avtomobilске organizacije. Čeprav je skupna ugotovitev teh, da univerzalne pnevmatike, ki bi bila dobra prav v vseh kategorijah, ni, se navadno na testih najbolje odrežejo pnevmatike Goodyear, Dunlop, Michelin in Continental. Eden najbolj uveljavljenih testov je tisti, ki ga pripravi slo-

venski AMZS skupaj z drugimi evropskimi avtoklubi, kot sta ADAC in ÖAMTC, ter testi priznane nemške avtorevije Autobild.

V najbolj razširjeni dimenziji 205/55 R16 (91 H), ki jo uporablja nižji srednji razred avtomobilov (Audi A3, BMW 1, Citroën C3, C4, Hyundai i30, Kia cee'd, Mercedes A, B, Peugeot 2008, 207, 307, 308, Renault Megane, Scenic, Seat Leon, Škoda Octavia, Toyota Auris, Volkswagen Golf, Passat, Touran ...) so se najbolje izkazali modeli: Continental WinterContact TS 860, Goodyear UltraGrip 9 in Dunlop Winter Response 2.

V dimenziji 175/65 R14T, ki jo uporabljajo manjši avto-

Simbol snežinke pomeni, da je pnevmatika namenjena izrednim snežnim razmeram.

mobili (Citroen C2, Ford Fiesta, Peugeot 206, Toyota Yaris, Volkswagen Up ...) pa sta najvišjo oceno dobili pnevmatiki Continental WinterContact TS 860 in Dunlop Winter Response 2. Med pnevmatikami za vozila SUV/4X4 (dimenzija 235/60R18) pa se je najbolje odrezala Goodyear UltraGrip Performance SUV Gen-1 (test revije AutoBild allrad). Strokovnjaki sporočajo, da skupna ocena ni vse, glejte tudi posamezne lastnosti pnevmatike glede na to, kje

živite in kaj potrebujete. Če ste denimo doma v Kranjski Gori, izberite takšno, ki se dobro obnaša v snegu in ledu. Če živite ob obali ali pa vam ni treba vsak dan na cesto, pa izberite pnevmatiko, zaradi katere bo poraba goriva manjša in povzroča manj hrupa. Lep primer je zimska pnevmatika Nokian, ki se je izkazala za najboljšo med vsemi v snegu, vendar je zaradi slabših rezultatov na mokri podlagi in večje obrabe dobila slabšo skupno oceno.

AH VRTAČ

ODLIČNE CENE ZA ZIMSKO KOMPLETE KOLES IN ZIMSKO PNEVMATIKE

Prednosti originalnih zimskih kompletov koles:

- originalna tovarniška kakovost
- uporaba serijskih vijakov
- možna uporaba snežnih verig
- možnost hrambe

Bavum

SEMPERIT

Continental

GOODYEAR

DUNLOP

BRIDGESTONE

Ob nakupu zimskega kompleta koles do 31. 12. 2018

**AKCIJSKA CENA +
BON ZA MALICO ZA 2 OSEBI!**

SKENIRAJ KODO
IN SI NALOŽI
MOBILNO APLIKACIJO
AVTOHIŠE VRTAČ!

OGLAS

Pravočasno
pripravljeni
na zimo.

**VIANOR TIPSTOP
NUNAR, KRANJ**
Na Griču 1,
4000 Kranj
041/712 314

**VIANOR TIPSTOP
TROHA, JESENICE**
Spodnji Plavž 24g,
4270 Jesenice
031/641 897

**VIANOR TIPSTOP
AVTOSERVIS
LAVTAR, SELCA**
Selca 175,
4227 Selca
041/877 530

**TIPSTOP VIANOR
ŠKOFJA LOKA**
Kidričeva cesta 8 B,
4220 Škofja Loka
04/202 58 90

4x **= 20€**

kupon za
premontažo

V TipStop Vianor poskrbimo za varno zimo. Le en obisk vas loči od nakupa, premontaže in shranjevanja pnevmatik.

www.petrol.si/tipstop | www.vianor.si

TIP STOP

VIANOR

PETROL

Energija za življenje

NOVOSTI

Slovenski avto leta 2019

Leto je naokoli in AMZS skupaj s slovenski časniki, RTV Slovenija in spletnim portalom Siol.net spet izbira slovenski avto leta. Kateri avto si bo zaslužil to čast, bo znano januarja prihodnje leto, ko bodo vsem prejetim glasovom bralcev svoje glasove dodali tudi novinarji sodelujočih medijev.

Pet finalistov bo znanih 18. decembra letos. Še lahko glasujete za »svoj« avto, in sicer tako, da prek obraz-

cev, ki jih dobite v sodelujočih medijih (Motorevija, Delo s Slovenskimi novicami, Dnevnik z Nedeljskim, Večer, Evo, Avto magazin, spletni portal Siol.net ...) oddate svoj glas. Pravijo, da ni zadosti, da je avto leta v vseh pogledih odlični, pač pa mora biti izjemen. Poglavitni kriteriji pri izboru so: oblika avtomobila, vozne zmogljivosti in lastnosti, funkcionalnost, gospodarnost, varnost, cenovna

umestitev, primernost za slovenski avtomobilski trg. Letos je ali še bo na slovenske ceste zapeljalo 26 avtomobilov, ki so tudi izpolnili kriterije za uvrstitev v izbor. Sodelujejo naslednji modeli avtomobilov: Audi A6, Audi A7, Audi A8, Audi Q8, BMW X2, BMW X4, BMW X5, Citroen Berlingo, Opel Combo, Peugeot Rifter, Dacia Duster, Ford Focus, Honda CR-V, Hyundai Santa Fe, Jaguar E-pace, Kia Ceed, Kia Stinger, Mercedes-Benz – razred A, Mercedes-Benz CLS, Mercedes-Benz – razred X, Mitsubishi Eclipse Cross, Nissan Leaf, Seat Arona, Škoda Karoq, Volkswagen T-roc, Volkswagen Touareg, Volvo XC40 in Volvo S60/V60. Spomnimo, slovenski avto leta 2018 je Volkswagen Polo, leto prej pa SUV Peugeot 3008. Kot zanimivost zapišimo še to, da je v zadnjem desetletju ta laskavi naslov petkrat pripadel znamki Volkswagen (Polo in Golf), dvakrat Škodi (Octavia, Fabia), po enkrat Peugeotu (3008), Fordu (Focus) in Oplu (Astra).

Volkswagnov model Polo, slovenski avto leta 2018

Pri izboru za slovenski avto leta ste prvo sito bralci. Za svojega favorita lahko glasujete vse do 18. decembra 2018. Med kandidati ni visoko zvenceh imen, pač pa so to avtomobili, ki so na trg prišli v letošnjem letu in najbolj ustrezajo slovenskemu voznemu parku.

NAJBOLJŠI SERVISER VOZIL CITROËN LETA 2017

AVTOHIŠA JENKO D.O.O., PRAPROTNA POLICA 23, 4207 CERKLJE, 04 252 66 00

S CILJEM »BITI NAJBOLJŠI«

Toyota v Kranju uradno zastopa podjetje Avto center Lovše, ki letos obeležuje vrsto pomembnih jubilejev. Družinsko podjetje s 70-letno tradicijo servisiranja motornih vozil je v zadnjih 25 letih postalo najbolj poznano po uradnem zastopništvu vozil Toyota. V Kranju so prisotni že 15 let, sodobni prodajno-servisni center, kot ga poznamo danes na Cesti Staneta Žagarja v Kranju in je eden lepših Toyotinih centrov v Sloveniji, pa stoji že deset let. Avto center Lovše je s prodajo in servisiranjem vozil prisoten tudi v Domžalah, kjer od leta 2012 zastopa in prodaja še vozila znamke Volkswagen. Skozi čas so ustvarili zaupanja vredno ime tako v javnosti kot med poslovnimi partnerji. Danes zaposluje širok spekter sodelavcev z različnimi znanji. S celovito prodajno-servisno storitvijo pokrivajo celotno gorenjsko regijo in velik del osrednjeslovenske.

Z edinstveno in drzno potezo doživljenjske garancije na lastno delo v mehanični delavnici ter možnostjo sklenitve 10-letnega jamstva na vozila za fizične osebe so prvi in zaenkrat edini servis, ki se je javno obvezal k jasnemu cilju: biti najboljši.

POMEMBNEJŠI JUBILEJI
AVTO CENTRA LOVŠE

70
LET
TRADICIJE

25 LET
URADNI PRODAJNO
SERVISNI CENTER
ZA TOYOTO

15 LET
OD ZAČETKA PRODAJE
IN SERVISIRANJA
TOYOT V KRANJU

10 LET
OD OTVORITVE
SODOBNEGA PRODAJNO
SERVISNEGA CENTRA
ZA TOYOTE V
KRANJU

35 LET
ZGRADITEV SEDEŽA
PODJETJA
V DOMŽALAH

25 LET
PREIMENOVANJE
DRUŽBE V
AC LOVŠE D.O.O

15 LET
OD OTVORITVE
SODOBNEGA SALONA
V DOMŽALAH

5 LET
URADNI PRODAJNO
SERVISNI CENTER
VOLKSWAGEN
V DOMŽALAH

Avto Lovše d.o.o.

Pooblaščen prodajalec in serviser vozil Volkswagen in Toyota.

www.aclovse.si

Domžale
Jarška cesta 11
01/ 777-77-77

Kranj
Cesta Staneta Žagarja 65b
04/ 777-77-77

TAHOGRAF –

nujno zlo ali dobrodošla naprava vsakega voznika tovornjaka ali avtobusa?

Verjetno ste že od voznikov ali od prijateljev slišali, da imajo vozniki tovornjakov in avtobusov časovne omejitve, koliko časa lahko vozijo, predpisan počitek med vožnjo ipd. Prav to beleži tahograf – nekakšna črna skrinjica, naprava, ki beleži vse aktivnosti voznika in vozila.

V Sloveniji so tahografi obvezni od leta 1974. Pred dvanajstimi leti so v nova vozila uvedli digitalne tahografe. Razlika je v tem, da analogni beležijo podatke samo na tahografskih lističih, pri digitalnih se podatki shranjujejo na kartico voznika in tahograf. Tahografi merijo hitrost in prevoženo pot vozila ter aktivnosti voznika, seveda tudi morebitne kršitve ali manipulacije.

Dejstvo je, da marsikateri voznik razume tahograf kot nujno zlo, v resnici pa je ob pravilni uporabi njegov prijatelj. Podatki o hitrosti, počitku voznika in drugih aktivnostih so lahko zelo dobrodošli v primeru nesreče ali drugih izrednih okoliščinah na cesti.

Z evropsko uredbo je določeno, koliko časa lahko voznik vozi in koliko mora počivati. Čas vožnje je omejen na devet ur dnevno,

dvakrat na teden se lahko podaljša do deset ur. Tedensko voznik lahko vozi največ 56 ur in v dveh zaporednih tednih maksimalno devetdeset ur. Najkasneje po 4,5 ure vožnje voznik naredi 45-minutni odmor. Če teh omejitev ne bi bilo, bi vozili še bistveno več, s čimer bi se močno poslabšala varnost v prometu.

V prihodnjem letu se bodo začeli vgrajevati pametni tahografi, ki bodo beležili lokacijo vozila preko satelitov, in nadzorni organi

bodo lahko nadzirali voznike, brez da se bo vozilo ustavilo.

Jože Cuderman,
sodni izvedenec za tahografe
in tahografske zapise

**TAHOGRAFI
UDERMAN**

VSE ZA TAHOGRAFE
www.tahografi-cuderman.si

TahoPRO
-15%
prvo leto

- Programska oprema TahoPRO (snemanje, analiza in evidenca delovnega časa)
- Ponudba tahografov, kontrole in popravila
- Sodno izvedništvo in cenilstvo za tahografe in tahografske zapise
- Strokovno svetovanje in tehnična podpora

• PE KRANJ
Ljubljanska cesta 22, 4000 Kranj
Tel.: 059 975 651 • Gsm: 031 275 651
Einfo@tahografi-cuderman.si

• PE TRZIN
Blatnica 3a, 1236 Trzin
Gsm: 064 277 373
E: as@tahografi-cuderman.si

Tahografi Cuderman d.o.o., Bašelj 5a, 4205 Preddvor

konkurenčne cene • kakovostne storitve • strokovnost • vse na enem mestu

NASVETI

Ali je nova pnevmatika lahko (pre)stara?

Marsikdo se sprašuje, ali naj pri trgovcu kupi pnevmatiko, če ni narejena v istem letu, ali ne.

Zaslediti je tudi članke, ki kupcem svetujejo, naj zahtevajo »nove, sveže« proizvođa in preverjajo datum proizvodnje na pnevmatiki. Na to so reagirale strokovne gumarske revije, nacionalna združenja distributerjev oziroma vulkanizerjev v največjih evropskih državah ter tudi proizvajalci avtoplaščev. Opozarjajo, da avtoplašči niso pokvarljivo blago in da nekateri članki zavajajo kupce. Dejstvo je, da ni znanih znanstvenih oziroma tehničnih podatkov, na podlagi katerih bi ugotavljali oziroma določali maksimalno starostno mejo za nove, nerabljenе pnevmatike za potniška in lahka tovorna vozila.

Skupno mnenje je, da so pri tem najpomembnejši pogoji hranjenja pnevmatik. Priporočila ne opredeljujejo končnega roka, do katerega mora biti pnevmatika prodana,

govori pa o pravilni hrambi, da ta obdrži svoje lastnosti. Pravilno hranjenje med drugim zagotavlja zaščito pred visoko temperaturo oziroma pred prevelikimi temperaturnimi nihanjem, vlažnostjo, ozonom, UV-žarki, olji in agresivnimi kemikalijami. Časovno opredeljenost skrajnega roka, v katerem se avtoplašči razumejo kot novi (seveda v primeru ustreznega skladiščenja) in se kot taki lahko prodajajo, lahko najdete na primer pri Združenju vulkanizerjev Nemčije, kjer navajajo, da so avtoplašči novi, če so stari do pet let.

Najpomembnejše je ustrezno skladiščenje. Ustrezno skladiščene pnevmatike torej obdržijo svoje prvotne lastnosti. Opozoriti pa velja, da se nekatere lastnosti pnevmatike med uporabo seveda spreminjajo zaradi počasne, vendar stalne obra-

be oziroma manjšanja globine kanalov v dezenu tekalne plasti. Nekatere lastnosti se s časom poslabšajo, medtem ko se druge izboljšajo. Na primer: odpor proti akvaplaningu in odpor proti obrabi na mokrem se v splošnem zmanjšata, medtem ko se vodljivost na suhem in stopnja obrabe optimizirata. Vozniki naj po zdravi presoji prilagodijo vožnjo glede na obrabo pnevmatik na svojem vozilu. Policisti pri kontrolah preverjajo le ustreznost globine profila, ne pa tudi datuma izdelave pnevmatike, saj za to naj ne bi imeli ustrezne zakonske podlage. Odgovornost naj bi bila torej na strani prodajalcev. Zato je naš nasvet, da ne kupujete starih pnevmatik, saj ne veste, kje in kako so bile skladiščene. Zlasti spletni trgovci prežijo na vas, saj kupljenega izdelka vnaprej ne vidite.

KAKO PRIPRAVITI VOZILLO NA ZIMO, DA BO VARNO IN TEHNIČNO BREZHIBNO?

V jesenskem času se krajša dan, hitreje je tema in vremenske razmere povzročajo slabšo vidljivost. Vse te okoliščine zahtevajo od voznikov, da so med vožnjo bolj zbrani in previdni, ker je vidljivost slabša, cestišče pa je pogosto vlažno in posuto z listjem. Zaradi tega je še toliko bolj pomembno, da je vozilo tehnično brezhibno, ustrezno opremljeno, da tudi v slabih vremenskih razmerah omogoča varno udeležbo v cestnem prometu.

Mrzli meseci prinašajo slabšo vidljivost, mokre ceste in druge neugodne dejavnike, tveganje za nastanek prometne nesreče pa se še posebej poveča pozimi. Agencija za varnost prometa (AVP) zato opozarja, da moramo vozilo pripraviti na zimo še pred njenim prihodom. Vsak voznik mora poskrbeti za namestitev ustreznih pnevmatik, uporabo zimske tekočine za pranje stekla, delovanje žarometov in preveriti tehnično brezhibnost vozila. Določeno opremo lahko preverimo sami, nekatere posege pa je bolje prepustiti strokovnjakom. Predvsem pa je priporočljivo, da poskrbimo za redno servisiranje in vzdrževanje vozila.

Uporaba zimskih pnevmatik

V zimskih razmerah dobre zimske pnevmatike najbolj pripomorejo k varnosti in tehnični brezhibnosti vozila. Ustrezne pnevmatike si je potrebno zagotoviti še pravočasno, preden padejo temperature in se pojavi sneg na vozišču. Pnevmatike z oznako M+S mud & snow so namenjene za uporabo v zimskem času in zimskih razmerah. Pri letnih pnevmatikah tekalna površina pri temperaturah nižjih od 7 °C otrdi. Posledica tega je slabši oprijem na cestišču, slabša vodljivost vozila in daljša zavorna pot. Pri zimskih pnevmatikah tekalna površina tudi pri nizkih temperaturah ostane mehka in prožna, kar omogoča boljši oprijem, krajšjo zavorno pot in varnejšo vožnjo. Pnevmatike s časom izgubljajo

prožnost, zaradi česar se podaljša zavorna pot in poslabša vodljivost vozila. S primernim hranjenjem pnevmatik, ko niso na kolesih, lahko bistveno upočasnimo njihovo staranje, in sicer na način, da jih hranimo v temnejšem in suhem prostoru, neobtežene in v ležečem položaju.

Žarometi za boljšo osvetlitev vozišč

Ker so v zimskem času dnevi krajši, se večji del dneva vozimo v mraku, ob zmanjšani vidljivosti ali megli. V pogojih slabše vidljivosti je zato pomembno, da žarometi dobro osvetljujejo vozišče, še posebej pomembno pa je, da smo na cesti vidni. Zato moramo poskrbeti, da so glavni žarometi in svetlobna oprema za osvetljevanje vozila tehnično ustrezni, ter še pred vožnjo preveriti, da delujejo brezhibno.

Zimska tekočina zagotavlja boljšo vidljivost

V jesenskem in zimskem času je posebej pomembno, da imamo zagotovljene dovolj tekočine za pranje vetrobranskega stekla. Tekočina mora biti ustrezna, tako da ne zmrzne tudi pri nižjih temperaturah, saj bi bilo v nasprotnem primeru onemogočeno čiščenje vetrobranskega stekla. Tekočina lahko zamrzne tudi na vetrobranskem steklu, kar ni dobro za vidljivost in za metlice brisalcev, ki se pri tem hitro poškodujejo. V zimskem času moramo biti pozorni na redčenje tekočine za pranje vetrobranskega stekla.

Vozilo mora biti tehnično brezhibno

Določeno opremo in naprave na vozilu lahko preverimo sami, kot na primer metlice brisalcev, ustrezen nivo olja in hladilne tekočine, tlak v pnevmatikah ipd. Pregled tehnično zahtevnejše opreme, kot je ustreznost podvozja, stanje akumulatorja, ustreznost hladilne tekočine, ustreznost karoserije in prezračevalnega sistema, delovanje motorja, zavor itd., pa je bolje prepustiti strokovnjaku. Ustrezno delovanje akumulatorja je pozimi še posebej pomembno, saj je ob zagonih pri nižjih temperaturah bolj obremenjen. V motorju mora biti tudi ustrezna hladilna tekočina, dobro pa mora delovati tudi prezračevalni sistem, ki omogoča, da se led na steklih ustrezno in pravočasno odtali.

Priporočljiva je tudi uporaba dodatne opreme

V zimskem času je v vozilu primerno imeti omelo za sneg, sredstvo za odmrzovanje stekel in strgalo za led. V primeru snega je treba vozilo tudi dobro očistiti. Čiščenje se najlažje izvede z omelom ali metlico za sneg. V avtomobilu je primerno imeti sredstvo proti odmrzovanju oziroma strgalo za led za lažjo odstranitev ledu z vetrobranskega stekla.

Vožnje v zimskih razmerah ne gre podcenjevati

Zimske vremenske razmere vplivajo na varnost cestnega prometa, zato je pomembno,

da vozniki pravočasno prepoznamo dejavnike, ki povečujejo tveganje, jih uspemo prepoznati in predvideti ter se nanje pravočasno in pravilno odzvati. Če je na vozišču sneg ali snežna brozga, prilagodimo varnostno razdaljo in hitrost, poskrbimo, da čim manj prestavljamo in vozimo z nižjimi vrtiljnimi motorji, se izogibamo sunkovitim premikom in naglim spremembam hitrosti. V primeru nižjih temperatur okoli ledišča lahko na mostovih in viaduktih ter drugih izpostavljenih legah pričakujemo tudi poldico. Če ni nujno, se v hudih zimskih razmerah raje ne podamo v promet, če pa nas takšne razmere ujamemo na cesti, ravnamo defenzivno, prilagodimo hitrost razmeram, prilagodimo varnostno razdaljo, poskrbimo za ustrezno vidljivost in se izogibamo sunkovitim premikom z vozilom.

Vozniki se moramo zavedati, da se v zimskih razmerah podaljša zavorna pot, da lahko pride do zanašanja vozila, da je v primeru nastanka poglobljenih kolesnic zaradi snega oteženo spreminjanje smeri ter da se pod brisalci nabira sneg, s čimer se poslabša vidljivost iz vozila.

JAVNA AGENCIJA
REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARNOST PROMETA

www.avp-rs.si

NASVETI

Spoznajte svojo pnevmatiko

Oznaka pnevmatike na sliki 225/45/R17 91H pomeni:

- širino pnevmatike v milimetrih, izmerjeno od bočnice do bočnice (225mm);
- presečno razmerje, to je številčna vrednost razmerja med višino prečnega preseka pnevmatike in njeno širino, izražena v odstotkih. Presečno razmerje 45 pomeni, da višina preseka pnevmatike znaša 45 odstotkov širine;

- oznaka R za radialno pnevmatiko; skoraj vse današnje pnevmatike so radialne;
- premer (višina) platišča, izražen v colah (17);
- razred obremenitve pnevmatike, ki pomeni njeno največjo nosilnost. Pomembno je, da nadomestno pnevmatiko izberete skladno s priporočili proizvajalca vozila. Vrednost 91 pomeni nosilnost 615 kilogramov;

- hitrostni razred, ki pomeni največjo dovoljeno hitrost pravilno napolnjene in obremenjene pnevmatike. Hitrostni razred pnevmatike je natisnjen na bočnici in je izražen s črkovno kodo. Na primer: pri pnevmatiki hitrostnega razreda H največja dovoljena hitrost znaša 210 km/h;
- datum proizvodnje pnevmatike, označen s štirimestno kodo tedna in leta;

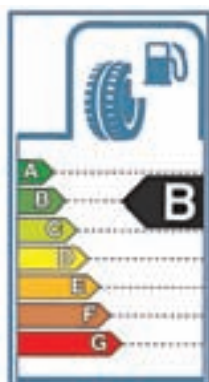
- simbol M+S z znakom snežinke, ki pomeni, da gre za zimsko pnevmatiko, ki ustreza izrednim zimskim pogojem;
- črke »TWI« kažejo mesta indikatorjev obrabe tekalne plasti. Redno preverjajte ali je tekalna plast še vedno dovolj globoka. V državah EU je večinoma predpisana najmanjša globina tekalne plasti 1,6 mm za letne in 3,0 mm za zimске pnevmatike.

EU-oznake

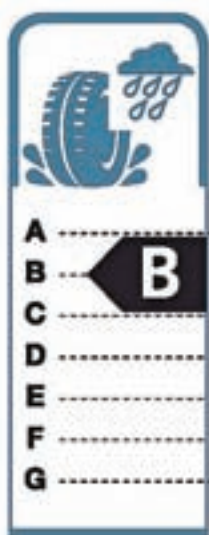
Uporabljajo se od 1. novembra 2012.

Pri vseh oznakah je pomembno vedeti, da gre za okvirni podatek in da prikazane vrednosti služijo zgolj

za ponazoritev. Vrednosti se lahko pri določeni liniji oziroma dimenziji pnevmatik razlikujejo.

Pnevmatike glede na izkoristek po oznakah EU razvrščamo v sedem razredov od A do G. Kar dvajset odstotkov porabe goriva je povezanih s kotalnim uporom pnevmatik. Na porabo goriva pa lahko vplivata tudi sami s slogom vožnje in s pravilnim tlakom v pnevmatikah. S pnevmatikami, ki se lažje kotalijo, porabimo manj goriva, saj se manj energije izgubi s trenjem in segrevanjem.

Oprijem na mokri podlagi je zelo pomemben podatek, ko govorimo o varnosti gume. Razred na oznaki EU se določi na podlagi meritev zavorne poti na mokri podlagi. Oprijem na mokri podlagi je označen z razredi od A (najkrajša zavorna pot) do F (najdaljša zavorna pot). Razreda D in G se pri osebnih vozilih ne uporabljata. Pri Michelinu so primerjali zavorno pot pnevmatik razreda A in F pri hitrosti 80 km/h. Razlika je bila tudi do 16 metrov.

Pnevmatike ustvarjajo del hrupa, ki ga vozilo povzroča pri vožnji. Z nakupom pnevmatik, ki so manj hrupne, boste zmanjšali vpliv vožnje na okolico. Raven zunanega kotalnega hrupa pnevmatike je prikazana v decibelih. Simbol v obliki zvočnih valov kaže, ali je hrup pnevmatike pod prihodnjimi omejitvami EU ali nad njimi.

- 1 črn val: tiha pnevmatika (3 dB ali več pod prihodnjo omejitvijo EU)
- 2 črna vala: zmerno tiha pnevmatika (do 3 dB pod prihodnjo omejitvijo EU)
- 3 črni valovi: hrupna pnevmatika (nad prihodnjo omejitvijo EU)

Podatek na nalepki je hrup vozila, ki so ga izmerili 7,5 metra od ceste pri hitrosti 80 km/h in z ugasnjenim motorjem.

PRAZNIMO ZALOGE!

Preverite zapeljivo ponudbo vozil Volkswagen in izberite svoje vozilo.

Kombinirana poraba goriva: 7,3–0 l/100 km. Emisije CO₂: 173–0 g/km. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Akcija velja do odprodaje zalog oz. do 15. 11. 2018. *Višina prihranka, bona za financiranje in bona za zimске pnevmatike je odvisna od modela. Bonus v obliki znižanja maloprodajne cene vozila v vrednosti do 1.000 EUR z DDV velja v primeru hkratnega financiranja vozila preko družbe Porsche Leasing SLO d.o.o. in sklenitvijo VW zavarovanja (permanentni kasko preko Porsche Versicherungs AG, podružnica v Sloveniji ter permanentno obvezno zavarovanje Zavarovalnice Sava d.d.) preko Porsche Zavarovalno Zastopništvo d.o.o., pod pogoji akcije VWBONFAST18. Več na www.porscheleasing.si. Slike so simbolne. Porsche Slovenija d.o.o., Bravničarjeva 5, 1000 Ljubljana.

AHVRTAČ

Delavska c. 4, 4000 Kranj | Tel.: 04 27 00 200 | www.avtohisavrtac.si

Rapalska meja na območju Železnikov

Zali Log – V petek, 16. novembra, ob 18. uri bo v kulturnem domu na Zalem Logu predavanje Zgodovinskega društva Rapalska meja, ki ima sedež v Podbrdu. Osredotočili se bodo predvsem na predstavitve gradiva, zbranega na območju občine Železniki, predstavili pa bodo tudi primera dobre prakse ter njen razvoj in turistični obisk, so napovedali v javnem zavodu Ratitovec. Sodeloval bo tudi član Muzejskega društva Železniki Bojan Rihtaršič, ki bo predstavil postavitev protitankovskih ovir v parku ob križišču Zali Log–Davča.

Za Vinsko pot v rovih veliko zanimanje

Kranj – Danes in jutri ter naslednji petek in soboto v Zavodu za turizem in kulturo Kranj pripravljajo sedaj že tradicionalno Vinsko pot, ki se vije v labirintih kranjskih rovov. »Zanimanje za obisk je veliko, kljub temu je za posamezne termine še nekaj vstopnic,« je v imenu organizatorjev povedal Srečko Štagar in dodal, da bodo tudi letos ponudbo odličnih vin dopolnili siri, krušni izdelki in mesnine.

Gasilke izpod Jošta potrebujejo obleke

Na spletni platformi za množično financiranje Adrifund lahko pomagate obleči gasilke izpod Jošta. Zbirajo namreč denar za izdajo koledarja, kar jim bo omogočilo nakup delovnih oblek in škornjev.

ANA ŠUBIC

Kranj – V Prostovoljnem gasilskem društvu (PGD) Jošt so pod vodstvom novega predsednika Roka Bajta letos občutno povečali članstvo na skoraj polovico krajanov in ustanovili žensko desetino. V njej je štirinajst aktivnih članic, ki pa so kmalu naleteli na težavo: društvo namreč nima denarja za nakup uniform in zaščitnih oblek. Gasilke so tako prišle na idejo, da po zgledu imitatorja Klemna Slakonje na spletni platformi za množično financiranje Adrifund zaženejo kampanjo, s katero zbirajo denar za izdajo koledarja za leto 2019, kar jim bo omogočilo nakup ustrezne gasilske oprave. Od 24. oktobra do včeraj so zbrale 985 evrov, zakaj pa želijo do 23. novembra zbrati 2850 evrov, kar zadošča za delovno obleko in zaščitne škornje desetih gasilk. Če bo zbranega denarja več, bodo oblekli in obuli še preostale štiri aktivne gasilke. Želijo si tudi

zaščitne obleke za posredovanje, zaščitne rokavice, čelade ..., medtem ko so se paradni uniformi v želji, da bi bilo njihovo delo varno, odpovedale.

»Upam, da nam uspe zbrati dovolj sredstev,« je optimistična gasilka Tatjana Čeh Naglič, koordinatorica kampanje. Ustrezno gasilsko opravo potrebujejo tako za varno posredovanje na intervencijah kot tudi za sodelovanje na gasilskih tekmovanjih. Kot je povedala, so sodniki na tekmah vse prej kot navdušeni nad njihovo pomanjkljivo opremo. Za prvo tekmovanje so si zaradi pomanjkanja delovnih oblek nadele kombinezone, ki so bili nato že na naslednjem tekmovanju prepovedani. »Zato smo si hlače izposodile od fantov. Po svojem nastopu smo jim jih vrnille, da so lahko nastopili še oni,« se spominja Čeh Nagličeva.

Koledar, ki ga želijo izdati s pomočjo množičnega financiranja, bo krasilo dvanajst gasilk izpod Jošta. K sodelovanju

Gasilke PGD Jošt na prvem gasilskem tekmovanju, kjer so nastopile v moških kombinezonih za gozdne požare. Sodniki nad njihovo pomanjkljivo opremo niso navdušeni. / Foto: arhiv PGD Jošt

so pritegnile fotografa Sama Paušerja, ki je že opravil prvo fotografiranje. »Brez njega naš projekt ne bi bil mogoč. Na pomoč nam je priskočil tudi oblikovalec Nejc Zajec,« je povedala Tatjana Čeh Naglič. Ko bodo zbrali dovolj denarja za tisk koledarja, bosta sledila še drugi del fotografiranja ter izdaja koledarja – če jim

bodo seveda uspelo zbrati zadanih 2850 evrov.

Kampanja ima za zdaj 21 podpornikov. Najbolj darežljiv med njimi je prispeval 285 evrov, kar mu bo v primeru izvedbe projekta poleg koledarja s podpisom gasilk prineslo tudi vabilo za dve osebi na gasilsko vajo in gasilski piknik ter skupen vzpon na Jošta. Gasilke so sicer za podpornike pripravile pakete v vrednosti od deset pa vse do 9960 evrov. Ob tolikšni donaciji bi podpornik, ki bi oblekel in opremil vsa dekleta, poleg že omenjenih ugodnosti med drugim dobil še panoramsko vožnjo z gasilnim voziloma, pranje svojega vozila ...

56.

ROJSTNI DAN RADIA GORENC

Petek, 30. 11. 2018 ob 19h

**Gostilna in restavracija
Avsenik, Begunje**

www.radiogorenc.si

WERNER ZVITA FELTNA

FINALISTI NAJ POLKE GORENCA 2018

EKIPA RADIA GORENC

Vstopnice so na voljo v Gostilni in restavraciji Avsenik, Begunje na Gorenjskem. Tel: 04 53 33 402.
Cena vstopnice je 10 €.

Gorenjski Glas
medijski sponzor

GGG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLLED

Kreativni izzivi vedno dobrodošli

Arhitektka in oblikovalka žirovskih korenin Manca Ahlin, ki že skoraj desetletje živi in ustvarja v New Yorku, se s svojimi deli ta čas predstavlja na skupinski razstavi z naslovom Čipka ne čipka: sodobna umetnost iz vlaken na podlagi čipkarskih tehnik v Umetnostnem muzeju Hunterdon v New Jerseyju.

MATEJA RANT

Manca Ahlin je veliko pozornosti pritegnila že pred tremi leti, ko je za restavracijo Stix v New Yorku izdelala enajst metrov dolgo in tri metre široko pregrado v obliki čipke. Za izdelavo 120 kilogramov težke čipke je uporabila več kot kilometer dolgo konoplino vrvo. Ta čas se v družbi še 27 razstavljalcev predstavlja na razstavi v Umetnostnem muzeju Hunterdon v ameriški zvezni državi New Jersey, in sicer z dvema svojima deloma, ki ju je poimenovala Corona in Mani Lace Wall. K sodelovanju jo je povabila kustosinja razstave Devon Thein, ki je tudi soustanoviteljica čipkarskega društva oziroma zadruge v Brooklynu, katere članica je že od same ustanovitve pred nekaj leti, je

pojasnila Manca Ahlin in dodala, da je Devon Thein, specialistko za čipke v Metropolitanskem muzeju v New Yorku, spoznala prek novinarko iz Maina, ki je napisala članek o njenem delu. Razstava v muzeju Hunterdon bo na ogled do 6. januarja.

Corona, čipka iz rumenih optičnih kablov in svetleče žice, je po besedah Mance Ahlin povečan tradicionalni prtček iz štručk, kot se imenuje ta tehnika klekljanja. V njem že zaradi same oblike vidi Sončevo korono. »Od vseh novic najraje spremljam znanost in raziskovanje veselja in tudi zato na vsakem koraku vidim povezave s tem,« je priznala Manca Ahlin. Za svoje drugo delo, poimenovano Mani Lace Wall, pa je navdih našla na trekingu v Nepalju. »V območju Himalaje, kjer smo

hodili, se pojavljajo značilni molilni zidovi, ki so sestavljeni iz množice kamnov, v katere so vklesane mantre – večinoma 'om mani padme hum'. In tako so nastali veliki čipkasti kamni iz vrvi, ki, če dobro pogledaš, predstavljajo napis 'OM'.« Pri delu ji največji izziv predstavljata oblika in material ter kaj je mogoče doseči z določeno tehniko. »Zanima me, kako pripravim material ali tehniko, ki deluje na ustaljen način, da spremeni videz in doseže nov, nepričakovan učinek. Kako je videti tipična čipka, ko jo desetkrat povečaš, ali kako pripravim nitko, da stoji pokonci. Kako sklekljaš čipko v obliki jajca in podobno.« Pri delu uporablja različne materiale, od debelih vrvi do kovinskih žic in kablov, kar je mogoče občudovati tudi na aktualni razstavi v New Yorku. S svojimi deli je v preteklosti poleg restavracije Stix opremila še pisarne v upravni stavbi podjetja Etsy in tri kavarne Starbucks, dve v New Yorku in eno v Annapolisu. Z njeno umetnino se bodo ponašali tudi v Sloveniji, in sicer bo krasila novo upravno stavbo Eles v Beričevem. Za omenjenega naročnika je po predlogi načrta elektromotorja Nikola Tesle izdelala trinadstropno čipko iz električnih in svetlečih optičnih kablov. Glede projekta, s katerim se ukvarja ta čas, pa ostaja

Manca Ahlin / Foto: osebni arhiv

skrivnostna, saj kot pravi, so ji »zabičali, da ne sme povedati«.

Pri njenem delu jo najbolj privlači, da ji ni več treba cele dneve sedeti v pisarni za računalnikom, je priznala Manca Ahlin. »Tudi to, da imam pod nadzorom celoten proces od zamisli do končne montaže, kljub neznanskim fizičnim naporom in polomljenim nohtom, zame pomeni manj stresa, ker sem perfekcionista,« dodaja, ji nikoli ne zmanjka, včasih nepojmljiv izziv predstavlja že samo iskanje materiala. »V Sloveniji je recimo praktično nemogoče kupiti

debelo bombažno vrvo, ne da bi pri tem bankrotiral, več kot nekaj deset metrov je pa tako nikjer ni mogoče dobiti, medtem ko jo v ZDA najdem v vsaki prodajalni z železnino.« Vedno pa so dobrodošli kreativni izzivi, pravi Manca Ahlin, saj ne mara ponavljanja.

S klekljanjem se je Manca Ahlin prvič srečala že kot osnovnošolka. To se ji je zdelo dobra nadgradnja njene znanja kvačkanja in pletenja, kar se je že prej naučila doma od mame in babice. Srednjo šolo za oblikovanje in fotografijo ter zatem fakulteto za arhitekturo je obiskovala v Ljubljani, po dobrih dveh

letih dela v arhitekturnem biroju v Ljubljani pa se je odločila za magistrski študij arhitekture in urbane kulture v Barceloni. Po končanem študiju jo je kolegica, s katero je sodelovala pri projektu spanja v javnem prostoru, povabila na nadaljevanje tega projekta v okviru arhitekturne razstave v Illinoisu v ZDA. Ob tem jo je pot zanesla skozi New York, ki jo je tako pritegnil, da si je tam našla službo in po treh letih dela na daljavo si je uredila delovno vizo. Na vprašanje, ali se kdaj v prihodnosti namerava vrniti v Slovenijo, pa kratko odvrne: »Prepovedano vprašanje.«

Mani Lace Wall / Foto: osebni arhiv

Zanimivosti

Jurij Dobravec je skupaj z dr. Edom Škuljem napisal knjigo Orgle Slovenije. **Stran 20**

Zgodbe

Alenka Cegnar s Sela pri Žirovnici pravi, da je lepo biti vaška zdravnica. **Stran 21**

MultiKulti

Bučarjevi svoje slovenske domovine niso nikdar pozabili. **Stran 22**

Od petka do petka

Po dogovoru o višini povprečnine čaka vlado in občine še posodobitev zakonodaje, pravi premier Marjan Šarec.

V pogajanjih med vlado in Svizom, ki ga vodi Branimir Štrukelj, naj bi prišli do določenega napredka. / Foto: Gorazd Kavčič

Srbski poslovnež Milan Mandarić, ki ga Slovenci poznamo predvsem zaradi nogometa, bi rad kupil Primorske novice.

Radana oprostili krivde

Ljubljansko okrožno sodišče je ugotovilo, da nekdanji specialist za intenzivno terapijo na nevrološki kliniki ni ubil štirih bolnikov. Vlada in občine so se dogovorile o povprečnini za prihodnje leto.

SIMON ŠUBIC

Dogovor o povprečnini za prihodnje leto

Vlada in tri reprezentativna združenja občin so se dogovorili o višini povprečnine za leto 2019. V skladu s pismom o nameri, podpisanim v sredo, bo povprečnina znašala 573,5 evra na prebivalca, obenem pa so se tudi zavezali, da bodo v pol leta pripravili spremembe zakonodaje, ki bi zmanjšala stroške občinam. Minister za finance Andrej Bertoncelj, ki je v imenu vlade podpisal dogovor, je poudaril, da je povprečnina predvidena v višini, ki občinam omogoča izvajanje razvojnih in investicijskih nalog. Predlog mora sicer najprej potrditi vlada, zadnje besede pa bo imel državni zbor pri sprejemanju zakona o izvrševanju državnega proračuna. Predsednik vlade Marjan Šarec, ki je bil navzoč ob podpisu, pa je dejal, da so bila pričakovanja občin višja, a so vseeno dosegli dogovor, saj so tudi predstavniki občinskih združenj razumeli splošno finančno sliko. Po njegovih besedah sedaj vlado in občine čaka še posodobitev zakonodaje, ki na vseh področjih nerazumno zavira razvoj občin. Predsednik Združenja občin Slovenije Robert Bertoncelj je ocenil, da so dosegli soliden kompromis.

Dogovorjena višina povprečnine za leto 2019 je sicer za dobrih dvajset evrov višja kot letošnja, kar pa je še vedno 35 evrov manj od predvidenih stroškov v naslednjem letu, je dejal. Povprečnina za leto 2018 znaša 551 evrov.

Začeli ločena pogajanja

Vlada je v ponedeljek začela ločena pogajanja s sindikati javnega sektorja, za kar so se dogovorili na zadnjih skupnih pogajanjih konec oktobra. Vsebine pogovorov po koncu srečanj ni nihče razkril, neuradno pa naj bi naredili korak naprej vsaj v pogajanjih s Sindikatом vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije (Sviz), menda pa tudi s skupino sindikatov, ki jo vodi Jakob Počivavšek. Vlada se ločeno pogaja še z zdravstvenima in policijskima sindikatom, ki sta 1. oktobra spet začela stavkati. Kot je Štrukelj povedal pred ponedeljkovim krogom pogajanj, je na obeh straneh pripravljenost, da pridejo do rezultatov, a sama dejstva tega še ne potrjujejo. Z dosedanjim potekom pogajanj se je v sredo seznanil tudi glavni stavkovni odbor Sviza, ki je napovedal stavko s protestnima shodoma za 5. in 6. december. Napovedano stavko lahko prepreči samo pravočasna parafa dogovora z vladno stranjo, so pojasnili

ob njeni napovedi. Za začetek decembra stavko napovedujejo tudi v zdravstvu, medtem ko policisti znova stavkajo od 1. oktobra. Ločena pogajanja, ki jih je zahtevala sindikalna stran, sicer po besedah vodje vladne pogajalske skupine Petra Pogačarja podaljšujejo pogajalski proces, saj se morajo praktično o istih stvareh pogajati zaporedoma. Na vladni strani si zato želijo in upajo, da bi na koncu teh pogajanj znova skupaj sedli za mizo. Vlada sicer želi pogajanja čim hitreje zaključiti, da preprečijo stavko javnega sektorja, da je državljan ne bi občutili, je še dejal.

Radana oprostili

Senat ljubljanskega okrožnega sodišča je v torek končalo eno najbolj odmevnih kazenskih zadev v zadnjem obdobju. Specialista za intenzivno terapijo na nevrološki kliniki v Ljubljani Ivana Radana je oprostil obtožbe štirih ubojev svojih pacientov, obtoženi pa je bil oproščen tudi ostalih očitkov neupravičenega snemanja, zlorabe položaja s predpisovanjem receptov ter ponarejanja listin za bolniško odsotnost. Tožilstvo je Radanu sprva očitalo umore šestih bolnikov, a je tožilstvo pozneje obtožbo omililo, sodišču pa je predlagalo izrek kazni dvajset let zaporja in

prepoved opravljanja zdravniškega poklica. Obramba je po drugi strani predlagala popolno oprostitev obtoženega. Predsednik sodnega senata Martin Jančar je ob utemeljivosti oprostilne sodbe dejal, da je tožilstvo obtožbe proti Radanu gradilo na osebnih okoliščinah obdolženca, spregledalo pa je objektivne okoliščine. Če je nekdo lažnivec, odvisnik ali osebnostno moten, še ne pomeni, da je morilec, je razložil.

Mandarić bi kupil Primorske novice

Srbski poslovnež in predsednik nogometnega kluba Olimpija Milan Mandarić se zanima za nakup časopisa Primorske novice, je ta teden poročala Televizija Slovenije, za katero je Mandarić dejal, da je njegova namera resna. Iz večinskega lastnika časopisa Splošne plovbe (52,5 odstotka) so sporočili, da bodo pretehtali le dobro ponudbo. »Vsaka stvar ima svojo ceno, tudi časopis, in ta cena ni majhna,« je povedal prokurist Splošne plovbe Rok Hladnik. Po navedbah TV Slovenija se cena primorske časopisne hiše giblje med milijonom ter milijonom in pol evrov. Primorske novice sicer trenutno niso naprodaj, odkar je njihov lastnik Splošna plovba, so še navedli.

Slovenci v zamejstvu (637)

Štiri koroške obletnice

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Prihajajoči dnevi bodo za Slovence na Koroškem praznični, saj bodo kar tri njihove organizacije praznovala pomembne jubileje. Najdaljšo življenjsko dobo med vsemi jubilarji ima Zveza koroških partizanov. Ustanovljena je bila pred sedemdeset leti. Jubilejna prireditev bo jutri, 10. novembra, ob pol treh popoldne v hali 2 na celovškem sejmu. Prireditelji pripravljajo bogat kulturni program, v katerem bo sodeloval tudi tržaški Partizanski pevski zbor Pinko Tomažič.

Prihodnji teden bosta praznovali dve tridesetletnici. V torek, 13. novembra, ob 18. uri bo v prireditvenem centru Lakeside Spitz v Celovcu proslavitev 30-letnice delovanja Slovenske gospodarske

zveze v Celovcu. Zveza je utrdila svoj položaj v koroški gospodarski zbornični organizaciji in postala pomemben igralec v gospodarskem sodelovanju Koroške oziroma Avstrije s Slovenijo in drugimi državami, ne le v prostoru Alpe Jadran, ampak tudi južneje. V petek, 16. novembra, ob 19.30 pa bo v kulturnem domu v Pliberku prireditev v počastitev 30-letnice delovanja Kmečke izobraževalne skupnosti, ki je v letih svojega delovanja odigrala pomembno vlogo pri izobraževanju in povezovanju koroških kmetov in kmetov, zlasti slovenskih oziroma dvojezičnih. Ob tej priložnosti bodo predstavili knjigo Naše kmetije/Unsere Bauernhoefe in Kmečki koledar za leto 2019.

Olga Voglauer (levo) in Jasmine Gutovnik imata največ opraviti z organizacijo praznovanja 30-letnice Kmečke izobraževalne skupnosti.

Maja Haderlap, na fotografiji s kapelskim rojakom dr. Ludvikom Karničarjem, upokojenim profesorjem na graški Univerzi, bo govornica na dunajski proslavi.

V ponedeljek, 12. novembra, bo v dvorani dunajske opere slovesnost v počastitev stote obletnice razglasitve prve avstrijske republike 12. novembra leta 1918. Slavnostna govornica bo slovenska koroška pisateljica Maja Haderlap.

S Slovenci na Koroškem je povezan tudi pogovor z naslovom War is over – Vojna je končana, ki bo v nedeljo, 11. novembra, od 14. ure naprej v Koroškem deželni arhivu na St. Ruprecht Strasse v Celovcu. Pogovor je organiziran v spomin na 100. obletnico konca prve svetovne vojne, ki je temeljito, dolgoročno in tudi tragično zarezala v življenje Slovencev na Koroškem. Po prvi svetovni vojni se je namreč odločalo, v kateri državi bodo živeli in kakšna bo njihova usoda.

Fenomen populizma

Eden najbolj prepoznavnih fenomenov sodobnega sveta je pravo vstajenje različnih populizmov. Te poosebljajo njihovi politični in mnenjski voditelji: Donald Trump, Viktor Orban, zdaj še Jair Bolsonaro, »brazilski Trump« ...

MIHA NAGLIČ

Kaj hudiča se dogaja

V zadnjem času je odlično razlago fenomena populizma podala slovenska filozofinja Alenka Zupančič. Za kaj gre? »Dinamika sedanjega populizma je vpeta v samo logiko delovanja neoliberalnega kapitalizma. Ko ta pade v krizo, pade v krizo lastne produktivnosti. Je pač sistem, ki preživi samo, če ustvari več, kot vložil, se pravi, da obstaja imperativ čedalje več; enako že pomeni izgubo; če ni presežka, kapitalizem 'ustvarja izgubo'. To seveda ne more delovati premočrtno in v nedogled, lahko deluje, dokler je globalni svet zelo neenak, dokler lahko iščemo cenejšo delovno silo, nove trge, niše, nove oblike komodifikacije našega življenja. Krize, vojne (in povojne rekonstrukcije) so v tem smislu dobrodošli mehanizmi 'samoregulacije' kapitala, ki se mora nenehno revolucionarizirati. Populizmi, nacionalizmi so danes večinoma del te regulacije. / Pri tem je zanimivo še nekaj. Današnji nacionalisti, nacionalistični voditelji, so ljudje, ki niti najmanj ne verjamejo v moč svoje nacije. To je postalo kristalno jasno v reakcijah na Merklovo, ki je dejansko še zadnja nastopila s pozicije moči nacije, s pozicije nacije,

ki verjame v lastno moč. Rekla je, to lahko naredimo, dovolj smo močni, begunce lahko sprejmemo. Kaj pa je zdaj pozicija desnega populizma? To, da reče, ne ne, šibki smo, ubogi, nemočni, ne zmoredemo. To niso ljudje, ki bi verjeli, da so močan narod, ki bi imeli neko samozavest, suverenost. Ne, vse temelji na občutku ogroženosti, nemoči. Narod, ki ga lahko ogrozi nekaj sto priseljencev, morda sploh ne zasluži imena narod.« Neoliberalizem ogroža tudi pridobitve socialne države. »Neoliberalna dinamika je, zlasti med mladimi, ustvarila razmere takšne prekarnosti, da neka celotna generacija vidi v tem, kar je nekoč bila socialna država, čisti privilegij srednje generacije, privilegij, do katerega sami nimajo dostopa. In nastopajo proti tem 'privilegijem'; na ta način najšibkejši in najrevnejši opravijo delo za najmočnejše in najbogatejše, za dejanske ekonomske elite, ki jim ni treba nič drugega kot s prstom kazati na prejemnike raznih socialnih korektivov. In nekdo, kot je Trump, lahko iz svojega stolpa nastopa kot zagovornik majhnega človeka, reveža, kot človek ljudstva proti 'privilegiranim'. / Da ne govorimo o izjemno uspešni retoriki, katere nedvomni mojster je Trump. Danski kolega Henrik Jøker

Bijere, ki je nedavno nastopil v Ljubljani, je izpostavil retorično figuro, ki jo Trump s pridom uporablja, odkar jo je prvič izrekel ob enem od terorističnih napadov: zaprli bomo meje za vse muslimane, 'dokler ne ugotovimo, kaj hudiča se dogaja'. Izjava, 'nekaj dramatičnega se dogaja, pa ne vemo, kaj natanko', ustvarja občutek izrednih razmer, enigme in grožnje, ki ostaja in mora ostati nedoločna, tako po vsebini kot po času. Ali bomo kdaj vedeli, kaj se zares dogaja? Dejansko gre za izjemno učinkovito retorično pogruntavščino.«

Opustošenje duha

Za populistične prijeme so najbolj dovzetni ljudje, ki niso le finančno, ampak tudi duhovno siromašni. »A zanimivo je še nekaj, namreč, v kako različnih državah se pojavljajo podobni trendi, čeprav ne gre nujno za države z velikim številom revnih ali izpostavljene množičnemu prihodu beguncev. Pogledajte Švedsko, ni revna, socialna država še vedno zelo dobro deluje, pa so neofašisti nedavno kljub temu dobili 18 odstotkov podpore. Tudi Nemčija ima še vedno izjemno močno ekonomijo, nima krize, a je občutek krize zelo velik in zmaguje retorična ogroženosti. Hočem reči,

da posledice globalnega ekonomskega sistema niso zvedljive samo na razlike med bogatimi in revnimi, na socialna opustošenja, ampak zadevajo tudi splošno percepcijo življenja, družbe, odnosov. Zakaj se lahko v državah, ki jim dejansko nič ne manjka, počutijo tako ogroženi zaradi migrantov ali kake druge manjšine, je dejansko dobro vprašanje, ki ga ni mogoče razložiti samo z revščino. Prej bi rekla, da z neko drugo revščino, opustošenjem duha, ki pa se ravno tako dogaja skozi neoliberalne procese. Ekonomska logika nikoli ni omejena samo na ekonomijo, ampak še kako določa splošni miselni horizont.« (Vir: Saša Vidmajer, intervju z Alenko Zupančič, Delo, Sobotna priloga, 20. 10. 2018)

Brazilski Trump

Na predsedniških volitvah v Braziliji je v drugem krogu s 56 odstotki glasov zmagal desničarski populist Jair Bolsonaro, nekdanji oficir. Po zmagi v prvem krogu volitev je izjavil, da ima Brazilija na izbiro dve poti: »Prva je pot blagostanja, svobode, družine, Božje podpore. Druga je pot Venezuele. Ne moremo narediti še enega koraka v levo! Ne smemo se družiti s socializmom ali komunizmom.«

Predsednika Putin in Trump: po položaju v svetu nasprotnika, v populističnem duhu pa v marsičem sorodnika. Na vrhu G20 v Hamburgu, julija 2017.

Viktor Orban in Angela Merkel posebejata povsem različna pogleda na EU. Na sliki na kongresu Evropske ljudske stranke (EPP), Madrid, 21. 10. 2015. / Foto: Wikipedija

Jair Bolsonaro, ko je bil še poslanec v brazilskem parlamentu (2014), zdaj je novi predsednik Brazilije.

Petinšestdeset let Gorenjskega muzeja (41)

Razstavna pripoved o gradu Khislstein in rodbini Khisl

DR. VERONIKA PFLAUM

GORENJSKI MUZEJ

V življenju se ne izide vedno vse po načrtih. Tako se tudi naša razstava o gradu Khislstein v Kranju in rodbini Khisl, ki je bila v enem predhodnih muzejskih podlistkov napovedana za konec oktobra, odpira nekoliko pozneje, in to prav nocoj. Današnji podlistek naj vas torej ponovno spomni na razstavo in povabi, da se nam pridružite na nocojšnjem odprtju ali pa si razstavo ogledate v prihodnjih mesecih, do konca septembra 2019.

Razstava z naslovom *Grad Khislstein in zgodbe rodbine Khisl* je kulturnozgodovinska razstava. Njeno vsebino so pripravili strokovnjaki

različnih strok iz raznih ustanov – poleg zgodovinarjev in umetnostnih zgodovinarjev, ki prevladujejo, so bili to še arheologi, muzikologinja in glasbenik. In kaj vse nam razstava pripoveduje? Kdaj je nastal in kako se je razvijal grad Khislstein, po kom je dobil ime, kdo so bili vodilni člani rodbine Khisl, s čim so se ukvarjali, kako so se vzpenjali po družbeni lestvici, kakšna sta bila njihova vloga in položaj v tedanji družbi, kje vse v slovenskem prostoru so bili prisotni, za kaj so zaslužni in tudi kakšno glasbo so poslušali, katero glasbilo so najraje igrali, kako so bili nekateri člani rodbine videti in

kakšna so bila njihova oblačila. Pripoveduje pa nam tudi doslej skoraj neznano zgodbo o kranjski lončarski delavnici, ki je delovala na severnem dvorišču gradu Khislstein v 16. in 17. stoletju, torej tudi v času, ko je bil grad v lasti rodbine Khisl. Izdelki te delavnice predstavljajo boljše meščansko namizno posodje, izdelano po italijanskem vzoru. Morda so izdelki dosegli tudi mize lastnikov gradu, rodbine Khisl. Več o teh temah lahko preberete v katalogu razstave.

Razstava poleg likovnih del, arheoloških najdb, arhivskega, knjižnega in drugega gradiva kot glavni eksponat v

Dno krožnika z žensko doprsno podobo – izdelek kranjske lončarske delavnice iz 16. ali 17. stoletja

ospredje postavlja prav grad Khislstein. Posebno vredne ogleda so tudi risbe, ki predstavljajo faze razvoja gradu in domnevni videz lončarske peči. Razstavo spremlja glasba, ki so jo članom rodbine Khisl posvetili glasbeniki, deležni njihove finančne podpore. Na nocojšnjem odprtju boste lahko poslušali glasbenika, ki bosta nekaj teh

skladb izvedla v živo. Dodatna glasbena večera, ki bosta tematsko povezana z glasbo, posvečeno članom rodbine Khisl, načrtujemo v prvi polovici leta 2019. V tem obdobju bomo gostili tudi predavatelje, ki nam bodo predstavili dodatne vsebine, povezane z rodbino Khisl. Upamo, da se nam boste pridružili tudi takrat.

Zanimivosti

Spomenik slovenskim orglam

Jurij Dobravec je izjemen poznavalec orgel, do potankosti razume in obvlada njih drobovje, tehnične podrobnosti, spozna se na njihovo zgodovino in nanje od mladih let tudi igra. Skupaj z dr. Edom Škuljem je napisal knjigo *Orgle Slovenije*. Na sedemsto straneh so predstavljene tako rekoč vse orgle, ki ta čas obstajajo na Slovenskem, knjiga pa ima nadgradnjo tudi v bogatem gradivu na spletu, kar jo dela aktualno tudi za naslednjih sto let.

IGOR KAVČIČ

Naj pridem kar do cerkve sv. Martina na Bledu, da me bo počakal na koru pri orglah, se dogovoriva z Jurijem Dobravcem pobudnikom in soavtorjem obsežne knjige *Orgle Slovenije*. Brez pomislekov bi lahko rekli kar slovensko orgelsko enciklopedijo, saj v knjigi izvemo vse o tem največjem instrumentu, ki bogati številne slovenske cerkve, je pripravil v sodelovanju z muzikologom, glasbenikom in duhovnikom dr. Edom Škuljem.

Orgle človeku dajejo občutek mogočnosti – že njihova vizualna podoba, še toliko bolj pa, ko se zvok iz številnih piščali razleze visoko pod cerkveni obok. Orgelska glasba je tisto čudo, ki je že v mladosti tako zelo očaralo J. S. Bacha, organista in zagotovo največjega baročnega skladatelja. Na koru blejske cerkve med igranjem opazujem Jurija in ogromno ogrodje orgel na obeh straneh za njim: »Glede na to, da ste videli tako rekoč vse orgle, ki ta čas obstajajo na Slovenskem, katere so najlepše na pogled in katere najboljše v poslušanje?« Da so na pogled lepe tiste v Rušah, mogoče one v piranski cerkvi, razmišlja Jurij: »Težko bi se za katere odločil, saj bi jih hitro naštel vsaj 15, poleg seveda tistih, ki jih tedensko uporabljam, ko nanje igram.« Že vsaj 35 let je namreč organist pri svetem Martinu v Srednji vasi v Bohinju, kakih dvajset tudi v farni cerkvi istega zavetnika na Bledu.

Po stroki je sicer biolog, a se že vse življenje ukvarja z

različnimi vrstami podatkov. »Kakršnekoli podatke dobim v roke, vedno razmišljam, kako jih bom koristno uporabil.« Sedemnajst let je bil zaposlen v Triglavskem narodnem parku, zdaj deluje v lastnem podjetju in v Društvu Jarina Bohinj, v založništvu katerih je izšla tudi knjiga *Orgle Slovenije*. »Knjiga je združitev obojega – sem organist in z orglami delam tudi v praktičnem smislu, hkrati pa sem velik ljubitelj narave in častilec naše kulturne dediščine ter zgodovine.«

Od baze podatkov do knjige

Že leta 2005 so v društvu Jarina ustanovili sekcijo Ars Organi Sloveniae, v okviru katere se ukvarjajo z orgelsko umetnostjo na Slovenskem. »Začeli smo z zbiranjem podatkov o slovenskih orglah, sam pa sem ponovno prišel v stik z dr. Edom Škuljem, pri njem sem se nekoč tudi učil orglana, ki je sredi osemdesetih izdal knjigo *Sto orgel na Slovenskem*. To je bila osnova. Potem smo začeli graditi podatkovno bazo Arsors.org, ki obsega podatke za okrog 2900 orgel, ne le teh, ki so še v Sloveniji, tudi takih, ki so jih slovenski izdelovalci delali za tuje naročnike. V bazi je trenutno okrog 16 tisoč dokumentov in 55 tisoč fotografij,« pojasnjuje sogovornik, na katerem sicer slovi večji del projekta, ki se je z leti vse bolj plemenitil z idejo o knjigi.

»Pripravili smo koncept za knjigo, množico podatkov o orglah smo povezali

s posameznimi kraji, pridobili smo kopico tehničnih in zgodovinskih podatkov, profesor Škulj se je lotil besedil, potrebovali smo še fotografije vseh orgel, za kar se je bilo treba dogovarjati s škofijami in župniki. Sledil je podroben načrt dela, potem pa "plašnice gor in na delo",« v duhovitem tonu pripoveduje Jurij Dobravec, ki je predhodno še testiral teren, ali je projekt knjiga sploh izvedljiv in je smiselno zanj tvegati strošek dveh avtomobilov. Pripravil si je načrt obiskov po posameznih škofijah, pri čemer je terminsko združeval poti v bližnje si kraje Slovenije. Veliko je komuniciral z župniki in skrbniki cerkva ter orgel. »Spoznal sem okrog sedemsto duhovnikov in štiristo cerkvenih ključarjev, "mežnarjev" in "mežnaric". Naj jih na tem mestu še posebej pohvalim in izrecno poudarim njihov pozitivni odnos do dela, ki ga opravljajo.«

Delo na terenu je bilo naporno, saj se je dnevno srečeval s kakimi 25 novimi ljudmi, in preden se je lotil fotografiranja orgel, vsakemu prijazno razložil svoje namene. Marsikatero orgle so tako kot oltarji pravi cerkveni biseri. Vse fotografije orgel so posnete od spredaj – v obraz, kar je ena posebnosti knjige. »Drži. Problem pa nastane, ker je večina orgel, če ne kar vse, skritih na koru. Ljudje jih ne vidijo od blizu, saj je njihovo bistvo glasba in zvok, ki ju dajejo. Da jih vidiš in fotografiraš, pa je treba imeti šestmetrsko stojalo. Le tako sem se lahko izognil

Foto: Igor Kavčič

Jurij Dobravec z enciklopedijo slovenskih orgel na koru blejske župne cerkve sv. Martina

lestencem, drogovom in podobnim preprekam.«

Orgle na Slovenskem zadnjih petsto let

Kot rečeno, ima knjiga *Orgle Slovenije* z več kot sedemsto stranmi in še nekaj dodatki značaj enciklopedije, saj je 1094 orgel, kolikor jih je ta čas v Sloveniji, zelo sistematično obdelanih. Uvodni del, tako v slovenščini kot angleščini, je sicer posvečen zgodovini orgel. Zapis in cerkveni dokumenti nas v Sloveniji peljejo v čas okrog leta 1600. Sledi tehnični del, kaj so orgle in kako delujejo, v nadaljevanju knjige pa spoznamo vse slovensko orgelsko bogastvo od a do ž, od Adlešičev do Žužemberka.

Sogovornik pojasnjuje, da so vsake orgle predstavljene na enak način: zapišan je kraj – cerkev, muzej, šola – kjer orgle stojijo, kdo jih upravlja, sledi letnica izdelave orgel, izdelovalec, dodane so letnice in oznake bolj izstopajočih dogodkov, popravi, morebitnih nadgradenj ter tudi migracij orgel iz ene v drugo cerkev. Če so v župni cerkvi namestili nove orgle, so stare odstopili v podružnično cerkev. Sledi zapis o prevladujoči uporabi posameznih orgel, ta je lahko izobraževalna, liturgična in tudi koncertna. »Ko prideš na kor in vidiš, v kakšnem stanju so orgle, koliko so zaprašene ali kakšne note so ob klavijaturi, kaj hitro spoznaš, koliko in za kaj se uporabljajo. V okviru Ars Organi Sloveniae sicer vodimo tudi evidenco dogodkov in koncertov,« pojasnjuje Dobravec; da je

pomembnost orgel označeval s štirimi različnimi barvami od rdeče prek oranžne in sive do zelene, torej od tistih, ki so izjemno dragocena kulturna dediščina do orgel, ki so novejša izdelave. »Z evidenčno številko beležimo tudi vse tiste, ki sodijo v register nepremične kulturne dediščine.«

K vsakim orglam so dodani tudi njihovi tehnični podatki, velikost, koliko registrov in koliko klaviatur imajo, predvsem pa podatek, ali so mehanske, pnevmatske ali elektromagnetne, če se omejimo na glavne tri tipe delovanja.

Knjiga v sožitju z internetom

Predstavljene orgle imajo prek tako imenovane QR-kode tudi direktne povezave na spletne strani. »Knjiga je pravzaprav v nekakšnem sožitju z internetom, saj imajo vsake orgle internetno stran. Tu je tudi zemljevid z lokacijo orgel in nekaj osnovnimi podatki. Knjiga je na neki način izhodišče, prek katerega se lahko povežemo z internetom. Mislim, da je to prava prihodnost knjige. Knjigo vzameš v roke, jo bereš, gleš, hkrati pa imaš podaljšek na internetu, kjer je na dosegu tako rekoč vse. Zadnja redakcija knjige je bila konec preteklega leta, kasneje pa smo obdelali še dvoje letos novih orgel. Zapis o njih so na internetu oblikovani kot v knjigi, da lahko besedilo natisnemo in ga dodamo v knjigo,« nadgradnjo knjige pojasnjuje Jurij in dodaja, da so posneli tudi več kot tristo zvokov različnih orgel po Sloveniji.

Na vprašanje o najstarejših orglah Dobravec odgovori, da so te brzkone v cerkvi Marijinega vnebovzeta na Blejskem otoku, kjer je tudi najstarejša orgelska omara, in sicer iz leta 1639. Najmlajše so orgle iz Močnikove delavnice, ki so jih lani namestili v župni cerkvi v Šenčurju. V Sloveniji sicer deluje še osem izdelovalcev oziroma popraviljavcev orgel. »Zanimive so orgle iz cerkve v Laškem, ki so bile upodobljene poleg Gallusa na bankovcu za dvajset tolarjev. Prav tako tiste z blejskega otoka, kjer se je eno izmed desk podpisal tudi dr. France Prešeren. To je tudi zabeleženo v dokumentih, deska pa se je žal izgubila.«

Avtorja knjigo zaključujeta s sintezo zbranih podatkov z grafičnimi prikazi zgodovine izdelovanja orgel, raznimi zemljevidi, grafičnimi prikazi ... »Pri tem so zanimive mednarodne povezave, da lahko strokovna javnost v tujini primerja svojo kulturno dediščino s slovensko. Za tujce smo bili doslej bela lisa na tem področju, dejstvo pa je, da je bil širši srednjeevropski prostor z izdelovalci orgel zadnjih petsto let zelo povezan, s tem mislim na področje današnje Slovenije, Avstrije, Nemčije, Severne Italije, Češke ...«

Knjiga *Orgle Slovenije* je sicer izšla pred dobrim mesecem dni in povpraševanje po njej je dobro. Vsekakor gre za monumentalno delo na tem področju, ki bo, kot je prepričan Jurij Dobravec, vzdržalo vsaj še naslednjih sto let – ker ima povezovalni internet in je s tem odprta tudi za prihodnje generacije.

Na orgle v cerkvi sv. Martina v Srednji vasi v Bohinju Jurij Dobravec igra že 35 let. Leta 1830 jih je izdelal nemški mojster Johann Gottfried Kunath, leta 2002 obnovil Tomaž Močnik.

Zgodbe

Lepo je bilo biti vaška zdravnica

Alenka Cegnar je bila kar dvaintrideset let splošna zdravnica v Zdravstveni postaji Žirovnica. V tem času so se spletle številne lepe, pa žal tudi manj lepe zgodbe. A tisto lepo vendarle prevlada, pravi skorajšnja upokojenka; delo v ambulanti je že predala naslednici. Za prispevek k razvoju občine ji bo župan Leopold Pogačar decembra podelil posebno priznanje ob dvajsetletnici samostojne občine Žirovnica.

URŠA PETERNEL

»Ko sem začela delati kot mlada zdravnica, si imel papir in svinčnik in pacienta. Danes pa imaš računalnik in včasih je pacient čisto odveč ... Zame je bila uporaba računalnika prava muka. Pa saj smo v ambulanti zaradi človeka, ne računalnika! Človeka moram vprašati, potipati ... Te novosti so me tako 'vrgle', da sem se odločila za odhod v pokoj, takoj ko je bilo to možno,« pravi Alenka Cegnar, dolgoletna zdravnica iz Zdravstvene postaje Žirovnica. Po 38 letih dela se bo v kratkem upokojila; uradno je sicer še na dopustu, a v ponedeljek je z delom že začela njena naslednica. »Zdaj grem kar v copatih včasih pogledat dol, kako se imajo!« pravi v smehu, saj se tudi po upokojitvi zdravstveni postaji pač ne bo mogla izogniti. Z možem namreč živita v stanovanju nad ambulanto; to je bil pravzaprav tudi razlog, da je kot mlada zdravnica leta

Alenka Cegnar, dolgoletna splošna zdravnica v Zdravstveni postaji Žirovnica

1986 sploh prišla na Selo. Izhaja iz Ljubljane, poročila pa se je z Jeseničanom; najprej je pet let delala v jeseniškem zdravstvenem domu, nato eno leto v Kranjski Gori, potem pa je, ker je bilo na voljo stanovanje nad ambulanto, prišla v Zdravstveno postajo

Žirovnica. In na vasi ostala, v več kot treh desetletjih spoznala večino vaščanov, mnoge je zdravila že kot otroke, potem pa jih spremljala v odraslost. »Zagotovo je prednost, da se na vasi vsi poznajo, da veš, kam kdo sodi. Pa kdo je s kom skregan ...

Je pa res, da mi je bilo včasih malo nerodno iti v trgovino. Vedno se je našel kdo, ki me je ujel med policami, češ že tri tedne kašljam ... Sem se večkrat pošalila: 'Ja potem se pa kar slecite, bova poslušala!'« V tem času so se spletle številne lepe, a tudi manj

»Na vasi so bili ljudje navajeni, da so kaj prinesli zdravniku. Jajca, žganje, kavo ... In če si je tista skromna mama odtrgala od ust, da je prinesla kavo in jo dala iz rok kot suho zlato, si jo tako tudi vzel ... kot suho zlato ... Korupcija gor ali dol. Napotnico je v vsakem primeru dobila tako, kakršno je potrebovala.«

lepe zgodbe. Bili so težki trenutki, ki si jih komaj preživel, pravi, a je bilo vendarle več lepih, takih, ki so te držali pokonci. V teh letih in desetletjih je, kot poudarja, imela tudi neznansko srečo z medicinskimi sestrami; od Adrijane do Zdravke, pred poldrugim letom pa je prišel Mitja, s katerim sta se lepo ujela. »Imeli pa smo vedno red. Paciente naročene na petnajst minut, vmes je edino vskočila kakšna angina ... Nikoli nismo zamujali z začetkom dela, nikoli 'kofetari-li',« pripoveduje. In ko sta s sestro zaključili delo v ambulanti, ju je čakalo še trideset, štirideset kartonov – pisane napotnic, receptov ... Vse do treh, pol štirih popoldne.

Zdaj že odrasli hčerki sta ji menda večkrat očitali, da je ni nikoli doma ... Pa čeprav je bila ves čas v isti hiši ...

Rada je hodila tudi na hišne obiske, zlasti k starostnikom, kar je bilo, kot pravi, blagodejno tako za paciente kot svojce. »V 32 letih smo se tako navadili drug na drugega, da se ni bilo enostavno posloviti ...« priznava. Kaj bo počela kot upokojenka, še ne ve. »Spim, jem, berem,« pravi v šali. Ob ponedeljkih še vedno nadomešča zdravnico v Domu Viharnik v Kranjski Gori, najbrž bo v času dopusta nadomeščala tudi novo zdravnico v Žirovnici. »Papirjev v društvu upokojencev pa še nisem podpisala,« še dodaja v smehu.

Prilagodili so mu delovno mesto

Gregor Cvek iz Železnikov je zaposlen kot operater v kontaktnem centru, kar ne bi bilo nič nenavadnega, če ne bi bil močno naglušen. Toda z dobrim slušnim aparatom in manjšo prilagoditvijo delovnega mesta mu je delodajalec omogočil, da lahko dela enako kot njegove sodelavke.

DANICA ZAVRLI ŽLEBIR

Da je Gregor Cvek dobil delo v invalidskem podjetju Prizma v Škofji Loki, je splet več naključij. Njegova sokrajanka Maja Odar, ki dela v tem kontaktnem centru, je vedela, da Gregor išče službo, in je to omenila svojemu direktorju Matevžu Pintarju. Gregor ima status invalida, invalidsko podjetje Prizma pa je zainteresirano za zaposlitev invalidnih oseb. Gregorja so povabili na pogovor in ga pozneje tudi zaposlili. Glede na njegove težave s sluhom so začeli urejati vse potrebno za prilagoditev delovnega mesta. S tem so imeli že nekaj preteklih izkušenj: ko so zaposlovali slepega sodelavca, so zanj potrebovali Braillovo vrstico, sredstva za prilagoditev so črpali iz invalidskega sklada in tudi v Gregorjevem primeru so se prijavili za to možnost.

»Gregor, ki je imel dotlej najosnovnejši slušni aparat, je potreboval pripomoček višjega kakovostnega

razreda. Primernega smo našli v zastopstvu danskega podjetja Widex, ki v Ljubljani skrbi za oskrbo s slušnimi pripomočki, kjer so Gregorju za testno obdobje dveh tednov dali aparat v brezplačno uporabo. Pregledala ga je tudi zdravnica in vztrajala, da dobi slušni aparat za obe ušesi, doslej ga je namreč uporabljal le na enem, kar mu je priznalo zdravstveno zavarovanje,« pripoveduje Matevž Pintar. »Kakovostnejši slušni aparat mu omogoča pri delu, kjer po telefonu sprejema klice strank in opravlja klice k strankam, povezljivost z računalnikom prek indukcijske zanke.« Indukcijska zanka je vmesnik, ki brezžično povezuje slušni aparat z računalnikom in naglušni osebi pomaga sprejemati zvočne signale. Gregor jo ima obešeno okoli vratu in se tako lahko pogovarja s strankami. S pomočjo slušnega aparata pa lahko uravnava zvoke, da denimo sprejema le zvok pogovora s stranko, vse ostale pa

potisne v ozadje. Gregor se pošali, da to včasih stori tudi takrat, ko je njegovih šest sodelavk posebno vnetih pri svojih »ženskih pogovorih«. Lahko pa napravo prilagodi tudi tako, da se bolje slišijo elektronski zvoki, predvsem ko želi poslušati glasbo.

Gregor je po poklicu lesarski tehnik in je več let delal v lesnem podjetju v domačem kraju. Po stečaju je bil več let brezposeln, imel je tudi velike zdravstvene težave, presadili so mu namreč ledvico. Dobrih pet let je iskal službo. V Prizmi je dve leti in pol. »Vesel sem, da imam službo in po tolikih letih negotovosti neko varnost, zadovoljstvo, dobre sodelavce, okolje, v katerem se dobro počutim,« razmišlja Gregor, ki se v prostem času rad sprošča s kolesarjenjem, hojo, planinarjenjem, v naravi. Veseli so ga tudi sodelavci, saj je vedno pripravljen stopiti naproti, ko ga potrebujejo, pove Maja Odar. Gregor se trenutno največ ukvarja s klici, povezanimi z lokalnimi volitvami,

Gregor Cvek v klicnem centru dela s pomočjo indukcijske zanke, ki njegov slušni aparat povezuje z računalnikom. / Foto: Gorazd Kavčič

ki jih kontaktni center Prizma opravlja za Gorenjski glas. Poleg tega opravlja tudi administrativna dela z vnašanjem obrazcev. Kakovost življenja se mu je izboljšala, zadovoljen je tudi delodajalec. »Vesel sem, da smo našli rešitev v obojestransko

zadovoljstvo,« poudari Matevž Pintar, zadovoljen tudi z dejstvom, da jim je na invalidskem skladu uspelo pridobiti sredstva za prilagoditev delovnega mesta, in glede velike pripravljenosti pri dobavitelju slušnega aparata za samo izvedbo. Zaposlitev

invalidne osebe in financiranje omenjenega sklada tvori lep primer dobre prakse, ki bi jo lahko posnemali še kje. V kontaktnem centru Prizma bi bili v primeru potreb pripravljeni zaposliti še kako invalidno osebo, še doda Matevž Pintar.

Frenk v domovini svojih staršev

Bučarjevi iz Poženika in Šmartnega pri Cerkljah so bili begunci. Iz taborišča v Špitalu ob Dravi na Koroškem so leta 1950 odšli v Ameriko, v zvezno državo Minnesota. Postali so Američani, ki pa svoje slovenske domovine niso nikdar pozabili.

JOŽE KOŠNJEK

Šoferju Borisu Sodniku iz Šenčurja gre zasluga, da sem konec oktobra spoznal skupino Američanov, ki je dvanajst dni popotovala po Sloveniji in soseščini. Američanke in Američani, ki so se jim pridružili tudi trije sosede iz Kanade, so bili nekaj posebnega. Bili so ena od številnih skupin, ki jih je v zadnjih tridesetih letih v domovino svojih staršev povabil upokojeni pripadnik ameriškega vojaškega letalstva Frenk Bučar iz mesta Duluth v zvezni državi Minnesota ob meji s Kanado in Michiganom.

Enaindesemdesetletni Frenk Bučar ima gorenjske korenine v okolici Cerkelj. Oče Franc je bil doma iz Šmartnega, mama Manci pa iz Poženika. Vojna ju je potegnila v svoj vrtinec in maja leta 1945 sta skupaj s štirimesečnim sinom Vidom bežala na Koroško. Kot sodelavca domobranec sta se bala morebitnega

Frenk Bučar z ženo Sharon, s hčerama Barbaro in Brendo ter z zetom Mikom

maščevanja novih voditeljev. Prva begunska postaja Bučarjevih je bilo taborišče v Vetrinju pri Celovcu, nato pa Špital ob Dravi, kjer se je Francu in Mancu leta 1947 najprej rodil Frenk, leta 1949 pa Andrej. Leta 1950 jih je srečna zvezda

popeljala preko velike luže v Severno Ameriko, v državo Minnesota, kjer se je oče zaposlil v železarni, mama pa je doma skrbel za tri sinove, ki sta se jim pridružila še Janez in Mari. V takrat cvetoči Ameriki so si Bučarjevi ustvarili nov dom.

Frenku je po končanem šolanju vsa leta do upokojitve dajalo kruh ameriško vojaško letalstvo. Poročil se je z domačinko Sharon, s katero imata hčerke Brendo, Barbaro in Denise ter sina Franka. Vsi so poklicno povezani z ameriško vojsko. Frenk živi

»Tako kot pokojni oče, ki ni dočakal dneva, da bi lahko obiskal svoj rojstni kraj, smo tudi jaz in moja družina hvaležni Ameriki, da nas je leta 1950 sprejela in nam zagotovila kruh. Ponosen sem, da ameriška vojska, katere pripadniki so tudi člani moje družine, sodeluje s slovensko,« je poudaril Frenk Bučar.

tudi za glasbo, tako za ameriško kot za slovensko. V Ameriki je najprej prodajal harmonike slovenskega proizvajalca Zupana, sedaj pa je zastopnik za harmonike Lanzinger. Tudi sam je igral harmoniko in ustanovil svoj ansambel z imenom The Singing Slovenes. Zadnja leta sam ne igra več, ampak je prevzel vlogo menedžerja.

Tudi na druge načine, ne le z glasbo, se je želel povezati z domovino svojih staršev. Leta 1969 sta z bratom Vidom prvič po letu 1945 obiskala Slovenijo, leta 1972 pa sta z ženo Sharon izbrala Slovenijo za poročno potovanje. Po letu 1980 je začel organizirati potovanja v Slovenijo. Nobene posebne reklame ni delal. Le svojim prijateljem,

tudi slovenskih korenin, je povedal za pot in skupine so bile vsako leto večje. Letos jih je prišlo k nam že več kot štiri-deset. Obiskali so Špital v Avstriji, kraj njegovega begunskega rojstva, Videm in Čedad, dolino Soče, Brezje, Ljubljano, ... Bili so na snemanju oddaje Četrtekov večer pri Aveniku v Begunjah in uživali na Noči Modrijanov v Celju.

»Rad imam Slovenijo. Vzljubili so jo tudi prijatelji. Prikazati jo želim kot deželo, ki je bogata zaradi pridelnosti in prijaznosti njenih ljudi, njihove kulture, glasbe, ... Mnogi med njimi so doslej vedeli zanjo le zaradi uspešnih športnikov, kot so Kopitar, Dragič in Dončič. Vi v Sloveniji morate biti ponosni nanje,« pravi Frenk Bučar.

Slovenska prst v papežev muzej

V muzeju Janeza Pavla II. na Poljskem je v zbirki zemelj iz dežel, ki jih je obiskal papež, odslej tudi slovenska prst. Tja so jo ponesle družine s Škofjeloškega.

ANA ŠUBIC

Konec oktobra se je 87 romarjev iz Škofje Loke in Selške doline podalo na romanje na Poljsko, ki ga je pripravila Družinska akademija. Neprofitni zavod pripravlja različne vsebine za družine, jeseni tudi romanje. »Letos smo romarje odpeljali v svete kraje na Poljsko,« je povedala vodja Družinske akademije Andreja Megušar in dodala, da so imeli tokrat posebno poslanstvo – v muzej papeža Janeza Pavla II. so ponesli slovensko zemljo.

Nalogo so izpeljali v sodelovanju s poljskim veleposlanikom, nadškofom Stanislavom Zoretom in z Zavodom sv. Stanislava v Ljubljani. Njegovi zaposleni so namreč pred dvema letoma obiskali muzej v papeževi rojstni hiši v Wadowicach, nedaleč od Krakova. »Sveti papež je leta 1996 prvič obiskal Slovenijo in tudi Zavod sv. Stanislava. Ob prihodu na brniško letališče je poljubil slovensko zemljo, tako kot je to storil povsod,

kamor je prišel na apostolski obisk. Prst iz Ljubljane je sedaj del prsti iz več kot šestdesetih dežel, ki jih je obiskal,« je pojasnila. Pobudo za prenos zemlje na Poljsko je dal Tomaž Debevec, profesor zgodovine na škofijski gimnaziji. Pri sodelavki, profesorici latinščine in grščine Neži Karlin, ki je tudi članica Družinske akademije, je izvedel za njihovo romanje na Poljsko. Tako so 22. oktobra, na papežev god, v Parku spomina pred Zavodom sv. Stanislava imeli manjšo slovesnost z izkopom zemlje. »Zavod sv. Stanislava je bil med drugo svetovno vojno in po njej kraj umiranja in trpljenja, zato je bil prenos zemlje, prepojene s krvjo naših mučencev, v papežev muzej še toliko bolj pomenljiv. V Zavodu so se dogajala grozodejstva tako kot v Auschwitzu v času nacizma. Druga svetovna vojna je bila za poljske katolike še posebej brutalen čas. Obiskali smo tudi zglasni Auschwitz, obenem pa spoznali, kako velik 'Auschwitz'

so Poljaki trpeli še skozi desetletja v dobi komunizma. In prav iz pepela tega trpljenja je leta 1978 prišel papež Janez Pavel II., ki je pripomogel k spremembam političnih in ekonomskih sistemov v vzhodni Evropi,« je poudarila Megušarjeva.

Slovensko zemljo, shranjeno v leseni posodi škofjeloškega rokodelskega centra Duo, so vodstvu papeževga muzeja predali člani Družinske akademije, oblečeni v narodno nošo. »Pomenljivo je tudi, da je bila ta naloga zaupana družinam, ki jim je papež v svojih nagovorih dajal velik poudarek. Med nami je bilo kar 62 otrok,« je dejala Megušarjeva. Muzej zelo domiselno predstavlja življenje Karola Wojtyła, ki je pri 58 letih postal prvi ne italijanski papež. Videti je možno tudi kroglo Alija Agce, ki je leta 1981 v poskusu atentata streljal na tedanjega papeža; vdela je v krono Fatimske Marije.

Na romanju, ki sta ga vodila zgodovinar in geograf dr. Jurij Kočar ter duhovnik

Slovensko prst, shranjeno v lični leseni posodi, so predstavnikom muzeja papeža Janeza Pavla II. v Wadowicach predali romarji, oblečeni v slovensko narodno nošo.

Branko Potočnik iz Reteč, so si ogledali tudi svetišče božjega usmiljenja v krakovskem predmestju Lagiewniki, kjer je delovala sestra Favstina Kowalska. V Krakovu so obiskali tudi

največja rudnik soli na svetu, delovati je začel v 13. stoletju. Romarji so stanovali v največjem poljskem romarskem središču Kalwaria Zebrzydowska. »Zgrajeno je bilo v 17. stoletju. Vsako

leto uprizarjajo pasijon, ki je vključen v združenje evropskih pasijonov Europassion, tako kot Škofjeloški pasijon in slovenski Pasijonski veter. Romanje je bilo za nas zanimivo tudi s tega vidika.«

Vino in hudič

ALENKA BOLE VRABEC

*mizica,
pogrni se*

Sv. Martin trka na vrata. Ponemok so bodo mize šibile pod polnimi čašami bodisi nove bodisi kakšne dobre letine. No, pretiravali ravnano ne bomo, račka bo pečena na zelenjavi in polnjena le z jabolkom, česnom in timijanom. Recept je preskušeni, tri generacije nanj prisegajo/mo. Za mizo bo sedela tudi ljuba oseba, ki ima račke raje na gladini, gosi pa v gagajoči vrsti. Rib se ne brani. Posladkov si pa želi. In njena duhovitost odtehta meni petero hodov. Nič manj duhoviti niso izreki o vinu Janeza Trdine, s katerimi bodo okrašeni iz filca izrezani trtni listi. Za majhno pokušino:

Pijance poslušati je huda pokora! Vinu bodi prijatelj, ali se ne smeš vanj zaljubiti! Vino je srborito in svojeglavo! ... Če pobrskate, jih je veliko ... Najlepšo vinsko panoramo pa nam odkrije nadvse imenitna knjiga Draga Medveda: Vinske bravure ... Če bom po njej raziskovala, se bo martin raztegnil do božiča!!! Izbrani me opozori, da manjka še zgodnica za predah med pred- in glavno jedjo.

Izbrskam mehiško pravljico in sem prepričana, da bom svojega Izbranega presenetila, on pa: »Tole zgodbo poznam; morda je tudi mehiška, doma pa je po mojem vedenju v srednji Aziji.«

Svet je bil že ustvarjen in Bog počasi zasaja vinograd. Pa ga vpraša hudič: »Kaj pa počneš?« »Sadim trte, da bo zraslo grozdje. Prišel bo čas, ko bo človek potreboval vino, da mu bo šlo malo bolje.« »Imaš kaj proti, če ti malo pomagam?« pravi hudič. Bog za trenutek premišluje: »Le kaj ima za bregom? Navsezadnje mi ne more škodovati ... Pa mi pomagaj!« pravi Bog. »Čudil se boš, ko boš videl, kakšna je moja pomoč!« je zvit hudič in se spravi na delo. Najprej zavije vrat čičku in z njegovo krvjo poškrabi vrste trt. Potem ubije pumo in z njeno krvjo oškropi še del vinograda. Nazadnje zakolje pujsa in s prašičjo krvjo oškropi vse trtove. »Opravil sem,« reče hudič Bogu. »Zdaj lahko samo ugibate, kaj se bo

zgodilo.« Bog ne odgovori. Hudič premolkne, a zatem škodoželjno nadaljuje: »Ko ljudje začnejo piti, začutijo navdih ptičje krvi in začnejo peti. Če pijejo naprej, začutijo vpliv pumje krvi, se prepirajo in zravsajo. In če potem še ne nehajo piti, pride do izraza prašičja kri in pijani pivci se znajdejo v jarkih.«

Izbrani me pogleda in se nasmeje: »Brez tovarišije se pije za žejo, s tovarišijo za veselje! Še enkrat Janez Trdina! Mi bomo za veselje!« ...

Posladek bo enak za vse omizje:

Grozdne jagode v testu

Za 4 osebe potrebujemo: 1 jajce, 120 ml belega vina, 90 g bele moke, 1 vaniljin sladkor, ščepec soli, 500 g ne prevelikih grozdkov brez peška, 200 ml olja, sladkor v prahu za posip.

Jajce ločimo. Rumenjak stepamo z vinom, ga gladko umešamo in dodamo ščepec soli. Grozdje operemo, ga otresemo in dobro osušimo. Razdelimo ga na majhne grozdke s 4–5 jagodami. S ščepecem soli stepemo beljakov sneg in ga previdno vmešamo v testo. Olje segrejemo v manjši visoki kozici, grozdke pomakamo v testo, počakamo, da se malce odtečejo, in jih zlato rumeno ocvremo. Polagamo jih na papirnato brisačo, da posrka odvečno maščobo, in jih posujemo s sladkorjem.

Pa dober tek!

Vaš razgled

Na prireditvi Večer zvezd, ki je potekala na Ljubljanskem gradu, so z naslovom najboljših kolesarjev letošnjega leta ovenčali Moniko Hrastnik in Primoža Rogliča, ki sta s svojimi nastopi in uvrstitvami dokazala, da sodita med najboljše kolesarje v svetovnem merilu. Za ovekovčenje nagrajencev so se trudili mnogi znani fotografi, tudi zanimivi karirasti dvojec Damjan Žibert in Robert Balen – vsi so poskrbeli, da so naše športne zvezde ta večer zares zasijale. S. L. / Foto: Gorazd Kavčič

Slovenska vojska ima poleg obrambnih med drugim tudi humanitarne naloge. In če je na prve tako slabo pripravljena, da ji predsednik republike kot vrhovni poveljnik redno podeljuje nezadostno oceno za pripravljenost na krizo ali vojno, pa se pri humanitarnih nalogah precej bolje izkaže. Še vedno je živ spomin na prebijanja vojakov v Zali Log v občini Železniki, ki ga je od sveta odrezala vodna ujma 18. septembra 2007. Nazadnje pa so se vojaki dokazali po uničujočem neurju 29. oktobra, ko so v prav tako nedostopen Jelendol s helikopterjem dostavljali pomoč prizadetim prebivalcem (na sliki). S. Š. / Foto: Tina Dokl

Nove knjige (459)

Platonovo maščevanje

MIHA NAGLIČ

»Začenjam z osnovno predpostavko, da je 'trajnost', kot jo običajno pojmuje, oksimoron. Industrijski človek je uporabil najdeno bogastvo Novega sveta in zaloge fosilnih ogljikovodikov, da je ustvaril antiekoški Titanik. Izdelava ležalnikov iz materialov, ki jih je mogoče reciklirati, segrevanje parnih kotlov z biogorivi, namestitve hibridnih sidrskih in drugih vitlov in vsakršna druga prizadevanja, da bi Titanik 'pozelenili', bodo navsezadnje propadla. Ladiji je konec koncev sojeno, da jo bodo potopili zakoni termodinamike in nepopustljive biologije in geološke omejitve, ki že začenjajo gristi. Kmalu bomo primorani Titanik

zamenjati za dvojbornik – povedano drugače, za postindustrijsko prihodnost, ki bo, ne glede na to, kako tehnološko sofisticirana bo, v mnogih pomembnih ozirih podobna predindustrijski preteklosti. Ta knjiga poskuša naslikati politiko tega manjšega, enostavnejšega in skromnejšega plovila. Iz te temeljne predpostavke, ki je ne bo lahko sprejeti, izhaja vrnitev k osnovam. Namesto da bi se spoprijel z današnjimi specialisti za okoljske probleme, sem se že na samem zadetku odločil zanašati se na klasične avtorje, ki so prestali preizkus časa in ki so se prepričljivo in premišljeno spopadli z bistvenimi vprašanji politike. Platon, Jean-Jacques Rousseau in drugi so se mi zdele bolj poučnejši in relevantnejši

za doseganje mojega cilja – spodbuditi bralce, da se na prvi korak na poti k predstavi o dejanski ekološki prihodnosti pripravijo tako, da se poglobljeno sprašujejo o naših najosnovnejših družbenih, ekonomskih, političnih in celo moralnih izhodiščih. Drugače povedano, napisal sem izzivalen esej, ne učenjaške razprave. Merilo moje uspešnosti bo njegova sposobnost, da zamaje uveljavljeno družbeno prakso in da pogovor potisne onkraj zmotnega iskanja tako imenovane trajnosti in h globljemu preiskovanju naših osnovnih prepričanj. Ekološka piščlost ni problem, ki

bi ga lahko razrešili znotraj običajnih okvirjev razmišljanja, temveč je zadrega ali dilema, ki jo je mogoče razrešiti samo z novim načinom razmišljanja. Končni rezultat te nove filozofije bo nova politična ureditev.« (Str. X–XI)

Kako torej izvesti naše prekrčevanje s Titanika na manjša in času primernejša plovila? Ne bo enostavno. Že Platona, ki je poskusil prosvetliti tirana Dionizija, je ta zaprl in ga prodal kot sužnja. Zdaj pa gre za duhovno pripravo na nujno spremembo naše okoljske paradigme. Hvala Janezu Pencu za to izjemno knjigo!

William Ophuls, Platonovo maščevanje, Politika v dobi ekologije, prevedel Janez Penca, Penca in drugi, Novo mesto, 2017, 234 strani

razpredrilo GG

KONCERT ZA GASILCE

V komendski športni dvorani so prejšnji petek pripravili dobrodelni koncert z obilico zabavnih ansamblov, izkupiček pa je bil v celoti namenjen novemu gasilskemu domu v Mostah.

Aleš Senožetnik

Ni kolikokrat gasilci hitijo na pomoč ob najrazličnejših nesrečah in stiskah ljudi. Tokrat pa se je zgodilo, da so jo potrebovali tudi sami. Gasilci Prostovoljnega gasilskega društva Moste so namreč zgradili nov gasilski dom, saj so bili stari prostori vse prej kot primerni za

gasilsko dejavnost. Ker pa gradnja pomeni precejšen finančni zalogaj, so tokrat znameniti gasilski pozdrav Na pomoč! zaklicali vsem podpornikom in ljubiteljem zabavnoglasbenih ritmov. V komendski športni dvorani so namreč organizirali dobrodelni koncert s številnimi glasbenimi gosti. »Prav je, da gasilcem pomagamo, ko potrebujejo našo pomoč. Še posebno pa me veseli, da je dvorana razprodana, kar

pomeni, da so ljudje razumeli koncept tega koncerta in z nakupom vstopnice prispevali svoj delež pomoči.« je bil vesel pobudnik in glavni organizator koncerta, sicer tudi komendski podžupan Igor Štebe.

Vsi, ki so kupili vstopnico, pa so bili v petek zvečer bogato poplačani. Na koncertu, ki ga je povezoval dvojec z Majo Oderlap in Francem Pestotnikom - Podokničarjem, so namreč nastopila številna

znana imena slovenske zabavne in narodno-zabavne glasbene scene: Modrijani, Okrogli muzikanti, Ognjeni muzikanti in Tjaša Hrovat, Ansambel Viharnik, Gašperji, Manca Špik, Kvatropirci in Nuša Derenda. Poleg njih pa še Orkester Slovenske vojske ter domača Godba Komenda in mažoretke ter otroci Osnovne šole Komenda. Vsi so poskrbeli za pester večer, ki je bil tudi zaradi dobrodelne note še toliko lepši.

Uvodoma so občinstvo ogrele komendske mažoretke, ki so nastopile skupaj z godbo. / Foto: Aleš Senožetnik

Člani Ansambla Viharnik so prav za ta nastop pripravili novo skladbo. / Foto: Aleš Senožetnik

Vedno dobrovoljni Franc Pestotnik - Podokničar je tudi tokrat poskrbel za smeh in zabavo. / Foto: Aleš Senožetnik

Med številnimi glasbeniki, ki so se odzvali povabilu, je bil tudi Blaž Švab z Modrijani. / Foto: Aleš Senožetnik

PRVI POLFINALE

Slovenija ima talent začenja polfinalne oddaje. V prihajajočih oddajah bomo Gorenjci lahko navijali za kar lepo število talentov.

Alenka Brun

Talenti so se najprej prijavili v šov, izbrani so se potem oglasili na avdicijskih oddajah, a naprej so šli le najboljši. Sedaj bo sledilo pet polfinalnih oddaj, od katerih

Naslednjih pet nedelj bo tako 35 polfinalistov dalo vse od sebe, pokazali bodo, kaj zmorejo, ter poskusili po najboljših močeh navdušiti gledalce pred malimi zasloni. In med polfinaliste so se uvrstili tudi Gorenjci. Tako bomo lahko najprej navijali za Matica Cesarja, v nadaljevanju pa še za Tjašo

Matic Cesar / Foto: arhiv oddaje

prvo začnejo že v nedeljo, 11. novembra. Tu pa so potem gledalci tisti, ki s svojimi glasovi odločajo, kdo si zasluži finale. Zmagovalec finala sedme, pravljичne oddaje, bo prejel pravljичnih petdeset tisoč evrov, trije talenti posebnih kategorij pa vsak po tri tisoč evrov.

Dobravec in plesno skupino Spectrum. Med drugimi se gorenjska kri pretaka tudi po žilah akrobatskega dvojca Flipping Art in Primoža Križaja, z zlatim gumbom pa se je naravnost v polfinalni del tokratnega šova Slovenija ima talent uvrstil tudi Tilen Lotrič.

Glasovnica

Naj Polka Gorenca 2018

- Veseli muzikanti Vse je OK
- Ansambel kvinta Ljubezen je sreča
- Raubarji Ne griem na muorje
- Ansambel Lunca Verjemi vase
- Hozentregarji Moja dohtarca
- Ansambel Karavanke Samo da plešemo
- Ansambel Tomaža Rota Zaljubljena v gasilca

ime in priimek

naslov

Gorenjski Glas medijski sponzor

Glasovnico pošljite na **RADIO GORENC, Balos 4, 4290 Tržič**, do vključno 11. 11. 2018. Med vsemi, ki boste glasovali, bomo 29. 11. na frekvencah Radia Gorenca izžrebali nekoga, ki bo dobil **letno vinjeto za 2019**.

HUMOR, HOROSKOP

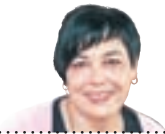
Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki **Gorenjskega glasa**, izkoristite popust v višini 10 %. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: **040 514 975**

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)

Prišlo bo do nesoglasja zaradi prehitro izrečenih besed. Dušo si boste res olajšali, ego pa bo malce trpel. Večje škode ne bo, saj kmalu pride do sprave, ki so navadno sladke. V poslovnem smislu se ognite naložbam, saj ni pravi čas.

Bik (22. 4.–20. 5.)

Vse stvari v tem tednu se vam bodo hitro dogajale in ne boste imeli časa za premišljevanje kot običajno. S tem se vam zgodi tudi spontanost, ki pripelje do dobrih rešitev starih težav. V ljubezni vas bodo predramile zanimive novice.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Spoznali boste nekoga, ki bo zelo vplival na vaše odločitve v prihodnosti. Takoj boste začutili močno povezanost in vsi dvomi, ki ste jih imeli, bodo izpuhteli. Po dolgem času si boste spet zaupali in si nabrali novo zalogo energije.

Rak (22. 6.–22. 7.)

Čaka vas družba ljudi, ki jih še ne poznate, in kar nekaj dobrih idej se bo razvilo v projekte, s katerimi boste več kot zadovoljni. V krogu domačih se vam bliža neka situacija, ko je bolje, da molčite, saj boste potegnili krajši konec.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Star pregovor pravi, da se za dobrim konjem vedno praši. Zato ne smete biti preveč žalostni, ko boste izvedeli za opravljanje. To bo le zato, ker vam vsi ne želijo, da ste uspešni. Naj vam da le še dodatni zagon za nove zmage.

Devica (24. 8.–23. 9.)

Pred vami je krajši dopust z najbližnjimi, ki si ga res zaslužite. Dali boste vse od sebe in se odpočili, kot se spodobi. Nobene potrebe ni, da bi imeli slabo vest in da se ne bi veselili. Glede denarja se preveč obremenjujete. Denar bo.

Tehnica (24. 9.–23. 10.)

Večkrat čez teden boste imeli lepe trenutke v dvoje in zopet boste našli romantiko v svoji duši. Tisto zapeljevanje, ki je komaj vidno, in srce igra na najlepše strune. Na delovnem mestu vam bo uspelo preskočiti vse ovire.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

Občutek, da vam ne gre tako, kot ste pričakovali, ne bo dolgo trajal, zato se ne vznemirite preveč. Vse bo šlo po načrtu, le ne tako zelo hitro. Ob koncu tedna vas bodo presenetili obiski, ampak na koncu boste videli, da je bilo tako prav.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Na površje bodo prišle stare težave. Namesto da bi jih rešili že v preteklosti, ste se pretvarjali, da jih ni. Treba bo zavihati rokave in dobro premisliti, kaj je najbolje. Nekdo vam bo zelo v pomoč in naj vam ne bo nerodno sprejeti nasvetov.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

Nobeno razočaranje se ne zgodi brez razloga. Morda zato, da bolj cenimo druge vrednote, da se spomnimo, da lahko najbolj zaupamo sebi ali pa da nikoli ni tako črno, da ne bi moglo postati svetlo. Ste močen karakter, ne dovolite poraza.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Na poslovnem področju imate videti povečan obseg dela, zato se kar pripravite, da vam bo zmanjkalo časa za druge stvari, ki bodo morale počakati. Vse to je prav, saj se vam mora finančni fond popraviti. Prijetno boste presenečeni.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

V teh dneh bo končno prišlo vaših pet minut – teh minut bo pravzaprav kar nekaj in želeli si boste, da se nikoli ne končajo. Kljub slabemu vremenu bo za vas sijalo sonce. Tudi na finančnem področju pride do dobrih sprememb.

TA JE DOBRA

Dobra dela

Janez stoji pred nebeško komisijo. Nadangel odpre pokornikov dosje in se ne more načuditi: »Kaj takega pa še ne! Vse življenje niti enega greha! Sama dobra dela!« Tudi ostala družina, šest angelov in dvakrat šest svetnikov, ne ve, kaj bi: »Janez, vi niste od tega sveta. Za en dan vas pošljemo nazaj in glejte, da boste grešili. Lahko je en sam čisto majhen greh, samo da bo. Tako bomo videli, da ste res človek, da niste angel. Seveda pa nikar ne delajte dobrih del.« Janez je spet med živimi. Mine ura, minejo tri – on pa spet opravlja sama dobra dela. Že obupuje, ko ga k sebi povabi ženska – niti lepa niti mlada, ampak voljna kot vrag. Janez je v devetih nebesih, ker je vendarle grešil. Že se dela dan, še uro časa ima, dokler ga ne pokličejo nazaj. Še pol ure, petnajst minut, že je pripravljen na pot v raj. A tik pred zdajci mu zaledeni kri v žilah, ko stara gospa odpre oči in vzdihne: »Moj dragi Janez, ti si sploh ne moreš misliti, kakšno dobro delo si nocoj naredil.«

Ah, ti otroci

»Mami, mami, zakaj ima oči tako malo las?«
»Ker veliko razmišlja.«
»Zakaj jih imaš pa ti potem tako veliko?«
»Tiho bodi in jej!«

Hujša

Okostnjak pride v slaščičarno in si naroči kavo. Natakarcica: »Smem s smetano?«
Okostnjak: »A niste nič opazili, da hujšam?«

Težave z računalnikom

Gospa kliče računalničarja: »Težave imam s tiskalnikom, in sicer pri tiskanju rdeče barve.«
»Pa imate barvni tiskalnik?«
»Ne.«

LAŽJI SUDOKU

8			2	7			9		
		3	5			6		4	
6	7				1	2			
	2			3	7		6		
4	9						1	2	
	5		1	9				8	
		1	8					3	9
7		4			3	5			
	3				6	5			1

Rešitev:

1	7	8	5	9	2	3	6	4
9	2	5	6	1	7	8	3	4
6	7	1	9	5	7	2	8	3
2	8	7	2	6	1	9	5	3
3	1	6	8	9	2	7	4	5
5	9	6	7	8	3	4	2	1
8	5	2	1	7	6	3	9	4
7	1	9	6	2	5	4	8	3

TEŽJI SUDOKU

7				1	6		2	
						3	1	
	8			7	6			
		7	5				3	
		6				9		
	1				9	7		
		2		5			7	
	5	4						
	7		3	6				8

Rešitev:

8	7	5	2	9	6	1	2	3
9	2	7	6	1	7	5	8	4
6	7	1	9	5	7	2	3	8
2	9	7	6	8	9	1	7	5
1	8	6	7	2	3	9	5	4
9	6	7	1	8	5	2	6	3
7	8	5	2	3	9	1	4	6
4	1	9	6	7	2	5	8	3

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov.

Sestavil: B. F.

DRUŽABNA KRONIKA

SVET ORGANSKIH OKUSOV

Mama Paula je dobila svoj kotiček v kamniški deželi nakupov; odzvali smo se na povabilo Biotehniškega centra Naklo na dogodek Bio 2.1, kjer je beseda tekla o ekološki hrani in izdelkih ter tudi o okusih.

Alenka Brun

V kamniški deželi nakupov smo prvo soboto v novembru opazili novo podobo lokala, sedaj Kavarnico mama Paula. Njen novi najemnik so Kotarjevi iz Britofa in ob uvodu v novo obdobje smo srečali vso družino: očeta Dejana, mamo Alenko, hčer Hano, pomagal pa je tudi najmlajši, sin Jure. Družina je znana tudi po svojem udejstvovanju pri kranjskih lionistih in rotarijih. V centru kamniške Qlandie je bil tako kar velik živžav, marsikdo si je v kavarnici privoščil kavo, zraven pa so ga pogostili z majhno in okusno blejsko rezino, medtem

ko je najmlajše bolj zanimala pokovka.

Pred časom pase je na Ljubljanskem gradu ustavil Jeff Arnett, glavni destilar prepoznane blagovne znamke ameriškega viskija. Obiskovalci so na posebnem dogodku lahko pokušali in spoznavali priljubljeno ognjeno vodo, predvsem iz Lynchburga. Imeli pa so tudi odlično priložnost destilarja spoznati osebno, se pobliže seznaniti z njegovim delom. Dogodek je povezovala Bernarda Žarn, za glasbo pa skrbela skupina Hamo & Tribute 2 Love.

Kaj pase zgodi, če se v kuhinji združijo ekološko pridelana živila iz Italije ter izdelki, ki jih ustvarjajo mladi v Biotehniškem centru Naklo? Kako najbolje skuhati in uživati v italijanski in slovenski

ekološki hrani? Na ti vprašanji sta v praksi poskušala odgovoriti kuharja Maxx Panizzari ter Matjaž Šink. Prvi je Italijan, ki sedaj živi v Ljubljani, Matjaža pa že nekaj časa navdušujejo arabski okusi. Je kuharski mojster v kuhinji Libanonske meze in družgi užitek v naši prestolnici, a marsikdo se spominja, da ga je zelo zanimala tudi domača, slovenska kuhinja. Kljub ljubezni do novih sestavin zanimanje za domače okuse ohranja.

Kuharja sta imela tokrat sicer bolj spremljevalno vlogo: lotila sta se namreč pripraviti jedi, v katerih so se mešali italijanski okusi z gorenjskimi in so vsebovale domače ekološko pridelane sestavine oziroma sta jih poskušala združiti z okusi

iz ekoloških izdelkov iz Italije, ki jih uvaža in jih je istočasno predstavil prisotnim na dogodku James Nevati. Tokratno kosilo je bilo sicer bolj degustacijske narave, a je vseeno vsebovalo osem hodov. In okusi, ki so nastali iz italijansko-gorenjskih dobrot, so navdušili prav vse. Uživali smo vse od uvodne parmezanove panakote do ajdove kaše z zanimivimi sopotniki na krožniku, špagetov v barvi pese do juhe v družbi krekerja in končne sladice. Nevati je povedal tudi marsikaj zanimivega na temo ekološko pridelane hrane v Italiji, odgovoril na vprašanje, kako izbrati ekološki izdelek in zakaj, ter izrazil mnenje, da organska prehrana še zdaleč ni le modna muha.

Maxx Panizzari in Matjaž Šink, Italijan in Slovenec, bradata in nasmejana mojstra, ki sta navdušila s pojavo in delom.

Okusen organski degustacijski grizljaj: parmezanova panakota, sezamov crunch, medene perlice in kreša

James Nevati

V Kavarnici mama Paula je bilo živahno.

Jeff Arnett / Foto: arhiv dogodka (Marko DeBello Ocepek)

Hamo & Tribute 2 Love / Foto: arhiv dogodka (Marko DeBello Ocepek)

VRTIMO GLOBUS

Idris Elba je najbolj seksi zemljan

Revija People je za najbolj seksi zemljana letošnjega leta razglasila igralca **Idrisa Elbo (46)**. »Nemogoče. Resno? Pogledal sem se v ogledalo in se nagovoril: ja, danes si na neki način seksi. Toda če sem iskren, je bilo lepo slišati novico in predvsem je to veliko presenečenje, ki je napolnilo moj ego,« je strnil igralec, ki je nasledil naslov od lanskoletnega Blaka Sheltona. Elba je triintrideseti tovrstni izbranec, prvič pa so pri reviji People leta 1985 s tem naslovom okronali takrat devetindvajsetletnega Mela Gibsona.

Spice Girls na turnejo brez Victorie

Nekdanja najstniška skupina **Spice Girls** se po dveh desetletjih prihodnje poletje vrača na glasbene odre. Kljub prizadevanjem, da bi bile v popolni zasedbi, pa se na turnejo po Združenem kraljestvu odpravljajo brez Victorije Beckham. Nastopile bodo na šestih stadionih. Sicer pa dekleta združitev načrtujejo že dlje časa. Prvič so hotele nastopiti že ob dvajseti obletnici svoje prve pesmi Wannabe leta 2016.

Alec Baldwin aretiran zaradi nasilja

Tuji mediji poročajo, da je Ameriški igralec **Alec Baldwin (60)** udaril neznanca, ki mu je zasedel parkirni prostor in tako pristal v zaporu. Igralec je dejanje zanimal. »Govorice, da sem udaril nekoga na parkirišču, so lažne. Kot kaže, gre za nov šport, komu nameniti čim več obtožb,« je zapisal igralec, ki se bo moral na sodišču zagovarjati zaradi napada in nadlegovanja, do takrat pa je izpuščen iz zapora.

Diane Kruger je postala mamica

Igralca **Diane Kruger (43)** in **Norman Reedus (49)** sta se razvelselila prvega skupnega otroka. Tako kot samo nosečnost sta tudi podrobnosti o otrokovem rojstvu zadržala zase. Za Krugerjevo je to prvi otrok, medtem ko ima Reedus z nekdanjo soprogo devetnajstletnega sina Mingusa.

Hana Kotar ima 16 let in obiskuje Biotehniški center Naklo, smer živilsko-prehranski tehnik. Je tudi aktivna rotarijka, lanskoletna predsednica podmladka Rotary kluba Kranj Interact Carnium. Tokrat smo jo srečali ob simpatičnem »vintage« aparatu za izdelavo pokovke, ki je vzdusje Kavarnice mama Paula le še popestril. Ima pa Hana še en hobi: kdor jo pozna, ve, da rada peče torte – in to prijetne za oči in usta. / Foto: A. B.

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00, faksu 04/201 42 13 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrta do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04/531 52 49, 041/855 630
KOPALNI ŠMARJEŠKE TOPVICE: 12. 11.; **TRST:** 30. 11.; **PAZNIK KAKIJEV:** 17. 11.; **GRADEC PRIMARK:** 8. 12.; **BERNARDIN:** 18.-21. 11.; **STRUNJAN:** 2.-5. 12.; **BANJA VRUČICA S PIRAMIDAMI:** 23.-25. 11.; **S TERAPIJAMI:** 10.-17. 12.; **VESELI DECEMBER: ZAGREB:** 15. 12.; **ŽIVE JASLICE:** 28.12.; **BANOVC:** 26.-27. 12.; **RADENCI:** 26.-28.12.; **SILVESTROVANJE TERME TUHELJ ali MADŽARSKE TOPLICE:** 30. 12.-2. 1. www.rozmanbus.si

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki **Kazipot brezplačno samo enkrat**, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PIREREDITVE

Druženje ob pogovoru, brez pametnih telefonov
Naklo – Turistično društvo Naklo vabi jutri, v soboto, 10. novembra, od 10. do 12. ure v središče Naklega na druženje brez pametnih telefonov. Srečali se boste ob mlademu vinu in kostanju.

Tako so živeli naši predniki
Jezerko – Društvo upokojencev Jezerko ob dvajsetletnici prepevanja jezerskih ljudskih pevk vabi danes, v petek, 9. novembra, ob 18. uri v Kulturni dom Korotan na jubilejno prireditev z naslovom Tako so živeli naši predniki.

Blagoslovitev Devškega znamenja
Praprotna Polica – Na Martinovo nedeljo, 11. novembra, bodo ob 14. uri blagoslovlili Devško znamenje, ki je ob poti iz Praprotne Police, mimo Beglrove domačije po makadamski cesti proti Šenčurju. Sledil bo kratek kulturni program.

Medgeneracijske prireditve
Kranj, Cerklje, Šenčur – V Medgeneracijskem centru Kranj bo danes, v petek, 9. novembra, ob 17. uri družabni večer ob igranju taroka, v ponedeljek, 12. novembra, bo ob 17.30 na sporedu numerologija – napoved na podlagi vaših osebnih rojstnih podatkov, v torek, 13. novembra, bo ob 18. uri skupinska vadba »vaje dihanja« z Brigitto. V Cerkljah bodo v TIC-u v torek, 13. novembra, ob 15. uri brezplačne inštrukcije matematike, ob 16.30 pa tombola. V Šenčurju bodo v domu krajanov v torek, 13. novembra, ob 9.30 vesele urice nemščine. Za vse prireditve so obvezne prijave na telefon 041 724 134 ali na e-naslov mck-prijava@luniverza.si.

Družina poje
Adergas – Kulturno-umetniško društvo Pod lipo Adergas bo organiziralo jutri, v soboto, 10. novembra, z začetkom ob

19. uri tradicionalno, že sedmo prireditev Družina poje. Na prireditvi bodo na predvečer martinovega krstili mlado vino.

Predstavitve celjenja in knjige Celjenje
Šenčur – Pisatelj, prevajalec in celilec Borut Lesjak bo imel v soboto, 10. novembra, ob 19. uri v prostorih prvega nadstropja nad Mercatorjem v centru Šenčurja brezplačno predstavitev metode celjenja in svojega prevoda knjige Celjenje avtorja Davida Elliotta. Predstavitev bo vključevala tudi praktični prikaz meditacije dihanja.

Odkritje spominske plošče in razstava slikarjev Sedej
Žiri – Danes, v petek, 9. novembra, bo ob 16.30 odkritje spominske plošče na rojstni hiši slikarjev Sedej (Maksim, Janez, Pavle) na naslovu Pot v Skale 3, ob 18. uri pa bo v galeriji DPD Svobode v Žireh odprta razstava umetniških del slikarjev Sedej.

IZLETI

Pelnarjev pohod
Naklo – Konjeniško društvo Naklo obvešča, da bo tradicionalni Pelnarjev pohod v nedeljo, 11. novembra, ob 13. uri. Zbor bo na vrhu 'Stagen', od tam pa boste skupaj nadaljevali pot do Žeganega studenca, kjer bo poskrbljeno za prigrizke in pijačo.

PREDAVANJA

Bachova cvetna terapija
Naklo – V torek, 13. novembra, se bo ob 18.30 v Vita centru Naklo začelo predavanje Klavdije Markovič Mirtič z naslovom Bachova cvetna terapija – največje darilo človeštvu. Predavanje je brezplačno, zaradi lažje organizacije so potrebne prijave na 070 997 506.

OBVESTILA

Predstavitve waldorfske pedagogike in igralna urica
Naklo – V Waldorfski šoli Gorenjska na Glavni cesti 13 v Naklem bo v torek, 13. novembra, ob 17. uri predstavitev waldorfske pedagogike. V času predavanja bo za otroke potekala igralna urica. Srečanja so vsak drugi torek v mesecu.

Merjenje krvnega tlaka, sladkorja in holesterola
Preddvor – Društvo upokojencev Preddvor obvešča svoje člane in članice, da bo merjenje krvnega tlaka, sladkorja in holesterola v krvi v torek, 13. novembra, od 8.30 do 10. ure.

Igriva arhitektura
Radovljica – V Šivčevi hiši se bo danes, v petek, 9. novembra, ob 17. uri začela brezplačna otroška delavnica Igriva arhitektura.

KONCERTI

Sozvočenja
Škofja Loka – V nedeljo, 11. novembra, bo ob 18. uri v Kristalni dvorani Sokolskega doma Sozvočenja, najpomembnejša letošnja regijska prireditev s področja vokalne glasbe.

Koncert Škofjeloškega lovskega pevskega zbora
Škofja Loka – Jutri, v soboto, 10. novembra, bo ob 19. uri v Kristalni dvorani Sokolskega doma koncert Škofjeloškega lovskega pevskega zbora.

RAZSTAVE

Impresije sopotij
Radovljica – Danes, v petek, 9. novembra, ob 18.30 Kulturno društvo Sotočje Radovljica vabi v atrij Župnišča Radovljica na odprto fotografske razstave avtorja dr. Draga Paplerja Impresije sopotij.

Odprtje razstave
GRAD KHISLSTEIN IN ZGODBE RODBINE KHISL
danes, v petek, 9. novembra 2018, ob 18. uri
v gradu Khislstein.
V LJUDNO VABLJENI
GORENJSKI MUZEJ

GG | IZLET / 22. NOVEMBER 2018
Martinovanje pri Slaku in Pavčku
2. ponovitev izleta
še nekaj prostih mest

Tokrat se bomo podali na Dolenjsko in obiskali kraje, kjer sta kot mladeniča preživljala najlepše dni Tone Pavček in Lojze Slak. Obiskali bomo Pavčkov dom v Šentjuriju na Dolenjskem in muzej Lojzeta Slaka in Toneta Pavčka v Mirni Peči. Ker sta bila oba vinogradnika in ljubitelji dobre kapljice, bo v času martinovanja to prava izbira. Dan bomo sicer začeli spokojno, saj bomo obiskali Plečnikove Žale in tudi grob Toneta Pavčka, zaključili pa ga bomo bolj veselo – na domačiji pri Barbovih, kjer se je Lojze Slak kot mladenič prvič srečal s harmoniko. Z nami bo tudi novinar Jože Košnjek.

Vabljeni.

Cena vključuje: prevoz, ogled ljubljanskih Žal, ogled Pavčkovega doma, ogled Muzeja Lojzeta Slaka in Toneta Pavčka, kosilo na Slakovi domačiji in DDV.

Odhod avtobusa: ob 8.00 z AP Radovljica , ob 8.25 z AP Creina, ob 8.35 z AP Mercator Primskovo, ob 8.55 z AP Škofja Loka Vrtnitev v Kranj predvidevamo okrog 21. ure.

Za rezervacijo čim prej pokličite na tel. št. 04 201 42 41, se oglašite osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju ali pišite na: narocnine@g-glas.si.

Za objavo, ki prispeje kasneje kot dva delovna dneva pred odhodom, zaračunamo potne stroške.

CENA: 35 €
Gorenjski Glas

ALPETOUR
Potovalna agencija

Božični London
hotel v središču mesta, v bližini British muzeja, 1. cona
6. 12., 3 dni **299,00 EUR**

Nürnberg in Rothenburg
22. 12., 2 dni **od 116,00 EUR**

Bratislava in Dunaj
praznični prestolnici
1. 12., 2 dni **od 99,90 EUR**

Istra in njena tradicija
24. 11., 1 dan **od 59,90 EUR**

Martinovanje
na osmici na Krasu
24. 11., 1 dan **od 44,00 EUR**

Nakupi v Trstu
29. 11., 1 dan **od 15,90 EUR**

Sveta noč
200. obletnica pesmi
8. 12., 1 dan **od 49,90 EUR**

www.alpetour.si

Kranj: 04/20 13 222, Šk. Loka: 04/51 70 305, Radovljica: 04/53 20 445, Jesenice: 04/58 09 755, Domžale: 01/72 20 016, Ljubljana: 01/23 08 505, Tržič: 04/59 63 280

Part of Arriva – a company

ANKETA

Slovinci smo
solidaren narod

NEŽA ROZMAN

Rdeči križ Slovenije je med 1. in 8. novembrom obeležil Teden solidarnosti. Prav solidarnost je bila na preizkušnji ob ujmi na območju Tržiča. Mimoidoče smo vprašali o njihovem mnenju o solidarnosti Slovencev in izkoriščanju nesreče za lastno korist.

Foto: Tina Dokl

Leon Čeh,
Bistrica pri Trziču:

»Ljudje smo vedno manj pripravljeni pomagati drugim, saj smo vse bolj sebični. Vseeno upam, da bomo pomagali ljudem, ki so utrpeli škodo v tržiškem koncu.«

Jaša Bobar, Železniki:

»Slovinci smo vedno manj pripravljeni pomagati ljudem, ki potrebujejo pomoč. Seveda pa na žalost obstajajo tudi ljudje, ki nesrečo drugih izkoristijo za to, da pridobijo korist zase.«

Tine Perčič,
Rupa pri Kranju:

»Slovinci smo zelo solidaren narod in smo vedno pripravljeni stopiti skupaj, ko je to potrebno. Ob takšnih akcijah sem tudi sam pripravljen pomagati drugim.«

Kosana Brajić, Kokrica:

»Kot narod smo Slovenci zelo humani in vem, da vedno priskočimo na pomoč, ko se dogajajo nesreče. Mislim, da je med nami malo takih, ki bi nesrečo drugih izkoristili za lastno korist.«

Radojka Kutnjak, Kranj:

»Vsepovsod so ljudje, ki so pripravljeni pomagati bližnjemu v stiski in prav je tako. Slišala pa sem za krajšo goriva ob nesreči v Jelendolu, takšna dejanja zelo obsojam. Zdi se mi grozna.«

Obudili običaj peke prešč

Na Borštnikovi domačiji v Cerkljah so obudili star običaj – peko prešč, ki je na Gorenjskem zamrl pred približno petdesetimi leti.

JANEZ KUCHAR

Cerklje – Prejšnjo nedeljo je bil v rojstni hiši Ignacija Borštnika v Cerkljah dan odprtih vrat, že dan prej, v soboto, pa je Dane Novak, skrbnik Borštnikove domačije, obudil star običaj – peko prešč, ki je na Gorenjskem zamrl pred približno petdesetimi leti. Običaj je zaznamoval čase, ko so gorenjske gospodinje pred praznikom vseh svetih, to je pred 1. novembrom, poleg kruha napekle tudi veliko hlebčkov, imenovanih prešce. Ta obredni kruh je bil v bistvu namenjen dušam umrlih prednikov, ki naj bi se v tem času vračale nazaj na svoje domove.

V soboto je Dane v mentrji zamesil testo. Tokrat je namesto črne ali ržene moke, iz kakršne so prešce pekli nekoč, uporabil belo moko. Ko je testo vzhajalo, je zakuril staro krušno peč, in ko je bila ravno prav segreta, je vanjo dal okrog 25 prešč, ki so se v slabi uri lepo zapekle. Prešce je v nedeljo podaril obiskovalcem, ki so si ogledali Borštnikovo domačijo. Med prejemniki prešč so bili tudi Hana, Lara in starša

Pečene prešce je skrbnik Borštnikove domačije Dane Novak vzel iz krušne peči.

Tanja in Silvo Pilar iz Velesovega, ki so bili prijetno preseščeni nad preščami; povedali pa so, da običaja ne poznajo. Vidko in Nadja Žura z Zgornjega Brnika sta dodala, da sta v njihovi vasi pred več kot štiridesetimi leti pekli prešce Urhova mama in Kropivnikova Micka. Le redki

starejši se običaja peke in pobiranja prešč še spominjajo. Tako se nekateri spominjajo, da so prešce dajali revežem in otrokom v zameno za to, da so molili za duše rajnih, ki še trpijo v vicah. Marsikateri revni družini so prešce, zbrane ob tem prazniku, pomagale preživeti zimo.

»Žal danes taki in podobni običaji tonejo v pozabo. Namesto da bi ohranjali stare običaje, prevzemamo nove, ki nam jih vsiljuje sodobna zahodna potrošniška miselnost, a s tem se izgublja tudi narodova zavest,« je kritičen Dane Novak.

Nova zdravnica v Zdravstveni postaji Žirovnica

URŠA PETERNEL

Selo – Ta teden je v ambulanti v Zdravstveni postaji Žirovnica na Selu začela delati nova zdravnica, in sicer specialistka družinske medicine Urška Vogelnik. Nadomestila je dolgoletno zdravnico Alenko Cegnar, ki se je upokojila. Nova zdravnica se je predstavila tudi žirovniškemu županu Leopoldu Pogačarju, spremljala sta jo direktor Zdravstvenega

doma Jesenice Saša Letonja in zdravstveni tehnik Mitja Kelc. Kot je povedala, bo za paciente pripravila obvestilo o postopku spremembe izbire zdravnika, v kratkem pa bo mogoče oddati vzorce krvi tudi v zdravstveni postaji. Obeta pa se še ena novost, pridobili so dodaten program zobozdravstva za odrasle, tako bo januarja začel delati tudi nov zobozdravnik, ki bo del javne mreže, in ne koncesionar.

Sprejeti med evropske liberalce in demokrate

Kranj – Stranka Lista Marjana Šarca (LMŠ) se na povabilo evropske politične skupine Zavezništva liberalcev in demokratov (ALDE) udeležuje kongresa v Madridu. Zaradi skladnih vrednot in vizij prihodnosti Evropske unije je interes za članstvo stranke LMŠ v ALDE obojestranski in bodo ob tej priložnosti tudi uradno sprejeti v ALDE. Predsednik stranke Marjan Šarec bo kot eden od častnih govornikov nagovoril zbrane delegate. V ALDE sta iz Slovenije vključeni že SMC in SAB.

V ponedeljek na Korakov bazar

Kranj – Direktorica Centra Korak Mateja Korošec in predsednica Društva Klub En korak več Tanja Žumer tudi letos vabita na predadventno srečanje in druženje vseh Korakovih podpornikov in prijateljev. V Kongresnem centru na Brdu pri Kranju ga pripravljajo ta ponedeljek, 12. novembra, med 17. in 20. uro. Ob druženju bo potekal pogovor z gosti, ki sooblikujejo dnevni ritem v Centru Korak. Z glasbo in recitali bodo nastopili Tanja Zajc Zupan s Tejo Saksida na citrah, dramski igralec Aljaž Jovanović, Tamburaški orkester iz Predoselj, mlade glasbenice Trio Mak in Korakova skupina. Med Korakovimi izdelki bo moč izbrati Miklavževa in božična darila, celoten izkupiček dobrodelne prireditve pa bo namenjen delovanju Centra Korak za osebe po pridobljeni možganski poškodbi.

Jelinčič z županskim kandidatom Šubljem

Kranj – Jutri bo v Kranj prišel poslanec državnega zbora in predsednik Slovenske nacionalne stranke (SNS) Zmago Jelinčič Plemeniti. Kot je povedal kandidat za župana SNS v Kranju Bogomir Šubelj, si bosta s predsednikom Jelinčičem ogledala mesto in se pogovorila o nekaterih perečih problemih, od avtobusne postaje do oživljanja starega mestnega jedra.

Sprejem Željka Najdeka po pretečenem maratonu

Jesenice – V varstveno delovnem centru na Jesenicah bodo danes pripravili slavnostni sprejem za svojega uporabnika Željka Najdeka, ki je skupaj s tekaškim trenerjem skupine Tečemo z nasmehom Klemnom Dolencem in športnim pedagogom Centra za usposabljanje, delo in varstvo Radovljica Juretom Vajsem pretekel enega največjih svetovnih maratonov v New Yorku.

vremenska napoved

Danes in jutri bo zjutraj in dopoldne po nižinah megla ali nizka oblačnost. Popoldne se bo nizka oblačnost deloma razkrojila. Jutri bo zapihal zahodni veter, ki bo prinesel več oblačnosti nad zahodne hribovite kraje. V nedeljo bo pretežno oblačno, a večinoma suho vreme. Pihal bo veter zahodnih smeri.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

8/14 °C

SOBOTA

7/15 °C

NEDELJA

7/16 °C

